لغة البشتو

إدارة أوقاف

صالح عبدالعزيز الراجحي

د مسلمان ساتنه

په قرآني او نبوي اذكارو كې

د (حصن المسلم) پښتو ژباړه

ليكنه

د/ سعيد بن علي بن وهف القحطاني

ژباړنه

عبد النافع زُلال

طبع على نفقة إدارة أوقاف

صالح بن عبدالعزيز الراجحي

غفر الله له ولوالديه ولذريته ولجميع المسلمين

www.rajhiawqaf.org

يهدى ولا يباع

بسم الله الرحمن الرحيم

د ژباړن* سریزه

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على محمد الرسول الأمين، وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد:

پـــدي کـــي شک نشته چي د شرعي نصوصو (قرآني آیتونو او نبوي احادیـــثو) ژباړل د اهمیت وړ خبره ده، ترڅو عام خلک* چي له عربي ژبي سره آشنايي نلري، وکولای شي د قرآن او حدیثو د الفاظو په معنی پوه شي، او په هغه کي نغښتي* مفاهیمو او احکامو باندي ځان خبر کړي. او لدې جملي نه د دعاګانو او اذکارو ژباړل* هم ارزښتناک کار دی، پدې چي دعاګاني او اذکـــار د مسلمان په معنوي ژوند کي يو ځانګړی ځای لري، چي د ژوند په مختلفو او بدلیدونکو حالاتو کي الله ﷻ ته دبنده د توجه اړولو، تضرع* او عاجـــزي کولـــو، او د هغه د یادولو او ستایلو، او له هغه نه مرستي او مدد غوښتلو، او د هغه حکم او فیصلې او قضاء او قدر ته د تسلیمیدلو څرګندونه* کوي. که څه هم د مسنونه دعاګانو او اذکارو ویل په عربي سره غوره خبره ده، خو د هغه په معناګانو او مفاهیمو باندي پوهیدل هم ضروري ګڼل کیږي، ترڅو يې د لوستلو او ویلو په حالت کي لوستونکی له پوره اخلاص او د زړه له حضور نه، او په هغه کي د تدبر* او تفکر* کولو نه برخمن* وي.

مـــا پـــه ژباړنه کي د لفظي او حرفي ژباړني لاره نده غوره کړې، بلکه د معـــنی او مفهوم په نظر کي نیولو سره مي د پښتو ژبي د قواعدو سره سم روانه

ژباړنه کړېده، او دا ځکه چې حرفي او لفظي ژباړنه په دوه لحاظه کمزوري وي، اول دا چـــې د عربي جملې مفهوم په پوره توګه* نشي افاده* کولای، او بل دا چې پښتو جمله د کلماتو د ارتباط او ترتیب په لحاظ کمزورې، او ناتمامه وي، او لوستونکی ته د فهم وړ نه وي.

او کـــوم عـــبارتونه یـــا کلمې چې د معنی د بشپړ تیا* لپاره مې اضافه کړېدي، هغه مې د دوو منحني شکله قوسونو په مینځ کې راوړېدي، تر څو د اصلي عبارت له ترجمې نه یې توپیر* وشي.

بل دا چې په پښتو کې د مختلفو هجو او د مرادفو کلماتو د شته والي په خاطر مې د نومړو کلماتو تر څنګ د ستوري علامه (*) ایښې ده، او بیا مې د کـــتاب په پای کې د نومړو کلماتو یو جدول یا لست اضافه کړېدی، تر څو د ستوري لرونکي کلمې د دوهمې معنی یا بلې هجې د پېژندنې لپاره ورته مراجعه وشـــي، او پـــدې توګه به د مختلفو هجو لوستونکي له کتاب نه په آسانی سره استفاده وکړای شي.

د احادیثو د ژباړلو لپاره مې د احادیثو شرح کونکي کتابونو ته مراجعه کړېده، او د خپل توان سره سم مې هغه معنی غوره کړېده، چې د لوستونکي فهم ته له ټولو نه نژدې ده، او د پښتو جملې سره زیات سمون لري.

امید دی چې دا کتاب د مسلمان وررور لپاره ګټور واقع شي، او له دعا نه مې هېر نکړي.

وصلی الله علی نبینا محمد، وعلی آله وصحبه وسلم.

عبد النافع زُلال

azolal@yahoo.com

azolal@hotmail.com

ریاض- ١٤٢٣/١/١٥هـ

د مصنف سریزه

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستهديه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا وسيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له ومن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، صلى الله عليه وعلى آله وأصحابه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين، وسلم تسليماً كثيراً، أما بعد:

دا یو مختصر (کتاب) دی چي ما له خپل بل کتاب «الذكرُ والدعاءُ والعلاجُ بالرُّقَى مِنَ الكتابِ والسُّنّة» نه مختصر کړیدی، او په هغه کي مي د نومړي کتاب نه یواځي اذکار راوړیدي، تر څو په سفر کي یي له ځان سره اخیستل آسانه وي.

او یواځي مي د ذکر او دعا متن راوړی، او د هغه د تخریج له مراجعو نه مي له اصلي کتاب نه یواځي یو یا دوه مراجع ذکر کړیدي، او څوک چي د نومړي ذکر او دعا راوي (صحابي) او د هغه تخریج پیژندل غواړي، نو اصلي کتاب ته دي مراجعه وکړي.

له الله ﷻ نه د هغه په نیکو نومونو، او لوړو صفتونو سره سوال کوم چي دا کتاب خالص د خپل رضا لپاره وګرځوي، او هغه ما ته، لوستونکي ته،

چـــاپونكي ته، او هغه چا ته چي په خپرولو كي يي برخه اخيستي ده په دنيا او آخرت كي ګټور وګرځوي، الله ﷻ د همدي كار مَل او په هغه باندي قادر دی.

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وأصحابه، ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين.

د/ سعيد بن علي بن وهف القحطاني

صفر/ ١٤٠٩هـ

د ذکر فضيلت

الله ﷻ فرمايي: ﴿فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُواْ لِي وَلاَ تَكْفُرُونِ﴾ [البقرة: ۱۵۲]

۞ ما ياد کړی، زه به تاسو ياد کړم، او زما شکر پرځای کړی، او زما نا شکري مه کوی.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْراً كَثِيراً﴾ [الأحزاب: ٤١]

۞ اې مومنانو! الله په ډيرو يادولو سره ياد کړی.

﴿وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيراً وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْراً عَظِيماً﴾ [الأحزاب: ۳۵]

۞ او د الله ذکر کونکو سړو او ذکر کونکو ښځو لپاره الله ﷻ بخښنه* او لوی ثواب او اجر تيار کړی دی.

﴿وَاذْكُر رَّبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعاً وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالآصَالِ وَلاَ تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ﴾ [الأعراف: ۲۰۵]

۞ خپل رب په عاجزی او په ويره او په ټيټ آواز سره چې پورته نه وي، له خپل ځان سره سبا او بيګاه ياد کړه، او له غافلانو څخه مه کيږه.

پيغمبر ﷺ فرمايي: «مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لاَ يَذْكُرُ رَبَّهُ

مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ»[١].

۞ هغه ځوک چې د خپل رب* ذکر کوي، او هغه ځوک چې نه يې کوي، مثال يې د ژوندي او مړي په شان دي.

او فـــرمايي: «أَلاَ أُنَبِّـــئُكُمْ بِخَيْرِ أَعْمَالِكُمْ، وَأَزْكَاهَا عِنْدَ مَلِـــيكِكُمْ، وَأَرْفَعِهَا فِي دَرَجَاتِكُمْ، وَخَيْرٍ لَكُمْ مِنْ إِنْفَاقِ الذَّهَبِ وَالْـــوَرَقِ، وَخَـــيْرٍ لَكُمْ مِنْ أَنْ تَلْقَوْا عَدُوَّكُمْ فَتَضْرِبُوا أَعْنَاقَهُمْ وَيَضْرِبُوا أَعْنَاقَكُمْ؟» قَالُوا: بَلَى، قَالَ: «ذِكْرُ اللَّهِ تَعَالَى»[٢].

۞ آيا تاسو خبر نکړم ستاسو د بنو اعمالو نه، او له هغو اعمالو نه چـــي ستاســـو د رب* په نزد له ټولو نه پاک دي، او ستاسو درجې* لـــوړوي*، او ستاسو لپاره د سرو زرو او سپينو زرو له خيراتولو نه هم غـــوره* دي، او ستاسو لپاره لدې نه هم غوره دي چې د دښمن سره مخامخ شی او بيا يو د بل غاړي* ووهی؟ (صحابه وو) وويل: هو (خبر مو کړه)، (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: (هغه) د الله ﷻ ذکر کول دي.

او همـــدا رنګـــه فرمايي: «يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي، وَأَنَا مَعَهُ إِذَا ذَكَرَنِي، فَإِنْ ذَكَرَنِي فِي نَفْسِهِ ذَكَرْتُهُ فِي

---

(١) بخـــاري (فـــتح الباري ١١/٢٠٨)، او د مسلم ١/٥٣٩ لفظ دادی: «مثل البيت الذي يذكر الله فـــيه والبيت الذي لا يذكر الله فيه مثل الحي والميت»، ترجمه: هغه کور چې په هغه کې د الله ذکر کيږي، او هغه کور چې د الله ذکر نه پکښې کيږي، مثال يې د ژوندي او مړي په شان دي.

(٢) ترمذي ٥/٤٥٩، ابن ماجه ٢/١٢٤٥، صحيح ابن ماجه ٢/٣١٦، صحيح الترمذي ٣/١٣٩.

نَفْسِــــي، وَإِنْ ذَكَــرَنِي فِي مَلَإٍ ذَكَرْتُهُ فِي مَلَإٍ خَيْرٍ مِنْهُمْ، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ شِبْراً تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعاً، وَإِنْ أَتَانِي يَمْشِي أَتَيْتُهُ هَرْوَلَةً»[(١)].

۞ الله جَلَّ جَلَالُهُ فرمايي: زه د بنده د ګمان په وړاندي يم، او زه ورسره يم چي کله ما ياد کړي، نو که يې په خپل زړه کي ياد کړم، زه يې له ځان سره يادوم، او که يې په يوې ډلي کي ياد کړم، زه يې د هغې نه په غوره* ډله کي يادوم، او که ما ته د يوي لويشتي په اندازه رانژدي شي، زه به هغه ته د يو ګز په اندازه نژدې شم، او که ما ته د يو ګز په اندازه نژدي شي، زه به هغه ته د يوې وازې* په اندازه نژدي شم، او که ما ته په پښو* روان راشي، زه به ورته په منډه* ورشم.

وعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُسْرٍ رضي الله عنه أَنَّ رَجُلاً قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ شَرَائِعَ الإِسْلَامِ قَدْ كَثُرَتْ عَلَيَّ فَأَخْبِرْنِي بِشَيْءٍ أَتَشَبَّثُ بِهِ، قَالَ: لاَ يَزَالُ لِسَانُكَ رَطْباً مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ»[(٢)].

۞ دعبد الله بن بُسر رضي الله عنه نه روايت دی چي يوه سړي وويل: ای د الله رســوله! د اســلام احکام پر* ما زيات شول، نو ما ته داسي شی* وښايه چي هغه باندي ټينګ عمل وکړم، پيغمبر ﷺ ورته وفرمايل: چي

(١) بخاري ٨/١٧١، مسلم ٤/٢٠٦١، او دا لفظ د بخاري دی.

(٢) ترمذي ٥/٤٥٨، ابن ماجه ٢/١٢٤٦، صحيح الترمذي ٣/١٣٩، صحيح ابن ماجه ٢/٣١٧.

ژبه دي بايد تل* د الله ﷻ په ذكر سره لمده* وي.

او پيغمبر ﷺ همدا رنګه فرمايي: «مَنْ قَرَأَ حَرْفاً مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ، وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا، لاَ أَقُولُ ﴿الم﴾ حَرْفٌ، وَلَكِنْ: أَلِفٌ حَرْفٌ، وَلاَمٌ حَرْفٌ، وَمِيمٌ حَرْفٌ»(١).

۞ چا چي د الله ﷻ له كتاب (قرآن) نه يو حرف ولوست*، نو هغه لره پدې كي يوه نيكي ده، او يوه نيكي لس چنده (ثواب*) لري، زه نــه وايم چي ﴿الم﴾ يو حرف دى، بلكه الف (بيل*) حرف دى، او لام (بيل) حرف دى، او ميم (بيل) حرف دى.

وعَــنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ ﷺ قَالَ: خَرَجَ رَسُولُ ﷺ وَنَحْنُ فِي الصُّفَّةِ، فَقَالَ: «أَيُّكُمْ يُحِبُّ أَنْ يَغْدُوَ كُلَّ يَوْمٍ إِلَى بُطْحَانَ أَوْ إِلَى الْعَقِيقِ فَيَأْتِيَ مِنْهُ بِنَاقَتَيْنِ كَوْمَاوَيْنِ فِي غَيْرِ إِثْمٍ وَلاَ قَطِيعَةِ رَحِمٍ؟» فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ نُحِبُّ ذَلِكَ، قَالَ: «أَفَلاَ يَغْدُو أَحَدُكُمْ إِلَى الْمَسْجِدِ فَيَعْلَمَ أَوْ يَقْرَأَ آيَتَيْنِ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ خَيْرٌ لَهُ مِنْ نَاقَتَيْنِ، وَثَلاَثٌ خَيْرٌ لَهُ مِنْ ثَلاَثٍ، وَأَرْبَعٌ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَرْبَعٍ، وَمِنْ أَعْدَادِهِنَّ مِنَ الإِبِلِ»(٢).

۞ عقــبه بن عامر ﷺ وايي: چي مونږ په صُفه* كي (ناست) وو

---

(١) ترمذي ١٧٥/٥، صحيح الترمذي ٩/٣، صحيح الجامع الصغير ٣٤٠/٥.

(٢) مسلم ٥٥٣/١.

چي پيغمبر ﷺ راووت، او وېي فرمايل: له تاسو نه څوک دا غوره ګڼي چي هره ورځ «بُطحان*» يا «عقيق*» ته لاړ شي، او له هغه ځای نه دوه بوکونو* واله اوښان* راولي، چي نه يې په کې کومه ګناه کړي وي، او نه يې پکي خپلولي ختمه کړي وي؟ نو مونږ وويل: چي مونږ (ټول) دا خوښوو، (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: که له تاسو نه يو څوک مسجد* ته لاړ شي او د قرآن دوه آيته زده کړي او يا يې ولولي، او يا د قرآن دوه آيته ولـــولي، نو دا ورته له دوو اوښانو نه غوره* دہ، او درې (آيته) له دريو (اوښانو) نه غوره دي، او څلور له څلورو نه، او همدارنګې (دآيتونو) د شمير په اندازه له اوښانو نه غوره دي.

او ﷺ فـــرمايي: «مَنْ قَعَدَ مَقْعَداً لَمْ يَذْكُرْ اللَّهَ فيه كَانَتْ عَلَيْه منْ اللَّه ترَةٌ، وَمَنْ اضْطَجَعَ مَضْجَعاً لاَ يَذْكُرُ اللَّهَ فيه كَانَتْ عَلَيْه منْ اللَّه ترَةٌ»[(۱)].

۞ څـــوک چي په يو ځای کي کيناست او الله ﷻ يې پکي ياد نکړ، نو د الله ﷻ له طرف نه به پرې کمښت او زيان پيښ شي، او چا چي په يو ځای کي ډډه ولګوله او الله ﷻ يې هلته ياد نکړ، نو دالله ﷻ له طرف نه به ده ته کموالی او نقصان راشي.

---

(۱) ابو داود ۲٦۴/۴، او نورو هم روايت کړيدی، صحيح الجامع ۳۴۲/۵.

او ﷺ فــرمايي: «مَا جَلَسَ قَوْمٌ مَجْلساً لَمْ يَذْكُرُوا اللَّهَ فيه وَلَـــمْ يُصَلُّوا عَلَى نَبِيِّهِمْ إلاّ كَانَ عَلَيْهِمْ ترَةً، فَإنْ شَاءَ عَذَّبَهُمْ وَإنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُمْ»[١].

۞ کوم قوم چي په يو ځای کي کيني، او الله ﷻ پکي ياد نکړي، او نه په پيغمبر ﷺ درود ووايي، نو دا به ددوی لپاره (دالله ﷻ له جانب نه) دنقصان سبب وي، که وغواړي عذاب به ورکړي، او که وغواړي بخښنه* به ورته وکړي.

او فرمايي: «مَا منْ قَوْمٍ يَقُومُونَ منْ مَجْلس لاَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ فيه إلاّ قَامُوا عَنْ مثْلِ جيفَة حمَارٍ، وَكَانَ لَهُمْ حَسْرَةً»[٢].

۞ کــوم قوم چي له يو داسي مجلس نه پاڅيده*، چي د الله ﷻ ذکر يي پکي نه وي کړی، نو داسي به وي لکه چي د خره د مرداري* نه پاڅيدلی وي، او دا به د دوی لپاره د افسوس سبب وي.

١- دخوب نه د پاڅيدو دعاګاني

١- «الْحَمْدُ للَّه الَّذي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإلَيْه النُّشُورُ»[٣].

۞ ټولــه غوره ستاينه* الله لره ده، هغه چي مونږ يي پس له مرګه

---

(١) ترمذي، صحيح الترمذي ٣/١٤٠.

(٢) ابو داود ٤/٢٦٤، احمد ٢/٣٨٩، صحيح الجامع ٥/١٧٦.

(٣) بخاري (فتح الباري ١١/١١٣)، مسلم ٤/٢٠٨٣.

ژوندي کړي يو، او همده ته بيا ژوندي کيدل او ورتګ دی.

۲- «لاَ إِلَـــهَ إِلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْـــدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، سُبْحَانَ اللَّه، وَالْحَمْدُ لِلَّه، وَلاَ إِلَـــهَ إِلاّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاّ بِاللَّه العَلِيِّ العَظِيمِ، رَبِّ اغْفِرْ لِي»[۱].

۞ بيله الله نه بل څوک د عبادت وړ* نشته، هغه يو دی شريک نلري، همده لره ټولواکي او ټوله غوره ستاينه* ده، او همدی په هر څه قادر دی، پوره پاکي او ټوله غوره ستاينه يوازي الله لره ده، بيله* الله نه بل څوک د عبادت وړ* نشته ، الله لوی دی، او هيڅ قوت او طاقت نشـــته (د ګـــناه نـــه د ساتلو* او د نيکيو د کولو) مګر په اوچت او باعظمت الله ﷻ سره، پروردګاره ما ته بخښنه* وکړه.

۳- «الحَمدُ لله الّذي عَافَانِي فِي جَسَدِي، ورَدَّ عليَّ رُوحِي، وأَذنَ لي بِذِكْرِهِ»[۲].

۞ ټولـــه غوره ستاينه * هغه الله لره ده چي ما ته يې په بدن کي

---

(۱) څـــوک چي دا وواېي، ګناهونه به يې وبخښـل شي، او که دعا وکړي، قبوله به شي، او که پاڅي اودس وکړي او بيا لمونځ وکړي، نو لمونځ به يې قبول شي.
بخـــاري (فـــتح الـــباري ۳/۳۹)، او نورو هم روايت کړيدی، او پورتنی لفظ د ابن ماجه دی، صحيح ابن ماجه ۲/۳۳۵.

(۲) ترمذي ۵/۴۷۳، صحيح الترمذي ۳/۱۴۴.

روغتيا راكړې، او ما ته يې زما روح بيا را كړ، او ما ته يې د خپل ذكر اجازه او حكم كړى دى.

٤- ﴿إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِّأُوْلِي الأَلْبَابِ * الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللّهَ قِيَاماً وَقُعُوداً وَعَلَىَ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذا بَاطِلاً سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ * رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ * رَّبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِياً يُنَادِي لِلإِيمَانِ أَنْ آمِنُواْ بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الأبْرَارِ * رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدتَّنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلاَ تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لاَ تُخْلِفُ الْمِيعَادَ * فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لاَ أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنكُم مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَى بَعْضُكُم مِّن بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُواْ وَأُخْرِجُواْ مِن دِيَارِهِمْ وَأُوذُواْ فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُواْ وَقُتِلُواْ لأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ ثَوَاباً مِّن عِندِ اللّهِ وَاللّهُ عِندَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ * لاَ يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُواْ فِي الْبِلاَدِ * مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ * لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْاْ رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلاً مِّنْ عِندِ اللّهِ وَمَا عِندَ اللّهِ خَيْرٌ لِّلأَبْرَارِ * وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ

الْكِتَابِ لَمَن يُؤْمِنُ بِاللّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلّهِ لاَ يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللّهِ ثَمَناً قَلِيلاً أُوْلَئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ * يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اصْبِرُواْ وَصَابِرُواْ وَرَابِطُواْ وَاتَّقُواْ اللّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ (۱)

[آل عمران: ۱۹۰-۲۰۰].

۞ بې شکه چې په آسمانونو او ځمکه کې، او د شپې او ورځې په بدلیدلو کې د عقل خاوندانو لپاره نښې نښانې دي، هغه کسان چې د الله ذکر کوي پداسې حال کې چې ولاړ* وي، او ناست وي، او په ډډه* باندې وي، او دآسمانونو او ځمکې په پیدایښت کې سوچ او فکر کوي، (او وايي) ای زمونږ پروردګاره! دا (آسمانونه او ځمکه) دې خوشې او بې فايدې ندې پيدا کړي، پاکي ده تا لره، نو مونږ د دوزخ* له عذاب نه وساته. ای پروردګاره! بې شکه چې ته څوک دوزخ* ته واچوې نو په رښتيا سره تا هغه رسوا او ذليل کړيدی، او ظالمانو لره هيڅوک مرستندوی نشته. ای پروردګاره! په رښتيا سره مونږ د آواز* کونکي (آواز) واوريد چې ايمان ته يې بلنه* کوله (ويل يې) چې په خپل پروردګار ايمان راوړی، نو مونږ ايمان راوړ، ای زمونږ پروردګاره! زمونږ

(۱) بخاري (فتح الباري ۸/۲۳۷)، مسلم ۱/۵۳۰.

ګناهونه را ته وبخښه*، او زمونږ بد کارونه را نه لیري کړه، او مونږ ته لـــه نیکانو* سره مرګ راکړه. ای زمونږ پروردګاره! مونږ ته هغه څه راکړه چي د خپلو پیغمبرانو په (ذریعه) دي راسره وعده کړیده، او د قیامت په ورځ مو مه رسوا کوه، په ربښتیا سره چي ته د وعدي مخالفت نکوې. نو د دوی پروردګار د دوی (دعا) قبوله کړه، (پدې شان) چي زه به له تاسو نه د هیڅ عمل کونکي عمل نه ضایع* کوم، نر وي او که ښځه، (ټول) یو له بل نه یاست، نو هغو کسانو چي هجرت یې کړی، او له خــــپلو کورونو نه ایستلي شوي، او زما په لاره* کي ورته اذیت رســـیدلی، او جهاد یې کړی، او وژل شویدي، نو خامخا به زه د دوی ګناهونه وبخښم، او هرو مرو* به دوی هغه جنتونو ته داخل کړم چي (دهغو دمانیو او ونو) لاندي ویالې بهیږي، (او دا) د الله له جانبه جزا او ثواب دی، او د الله په نزد ډیر ښه ثواب او اجر دی. په ښارونو کي د کافرانو تلل را تلل دي تا نه تیر باسي. (دا) یو نا څیزه* متاع او فائده ده، او بیا د دوی ځای دوزخ دی، او ډیر بد د هستوګني ځای دی. لیکن هغـــه کسان چي له خپل پروردګار نه ویریږي* او پرهیزګاري کوي، هغوی لره داسي جنتونه دي چي په هغه کي به ویالې رواني وي، تل* به پـــه هغه کي استوګن وي، (او دا) د الله له جانبه میلمستیا ده (هغوی لره)، او هغه څه چي د الله سره دي هغه د نیکانو لپاره (ډیر) غوره دي.

او په تحقیق سره د اهل کتاب نه داسي کسان شته چي په الله او په هغه (قـــرآن) چي تاسو ته نازل کړي شویدی، او په هغه (تورات او انجیل) چي دوی ته نازل کړي شوی دی، ایمان لري، پداسي حال کي چي له الله نـــه ویریدونکي دي، د الله آیاتونه په لږو پیسو نه خرڅوي، د دي کسانو اجر او ثواب د الله سره دی، په رښتیا سره چي الله ژر حساب کونکی دی. ای مومنانو! صبر وکړی، او ټینګ اوسی (د دښمنانو په مقابل کي)، او جهاد ته تیار اوسی، او له الله نه وویریږی، ددې لپاره چي تاسو کامیابه شي.

۲- د جامو اغوستلو دعا

٥- «الحَمدُ لله الّذي كَسَانِي هَذا (الثَّوبَ) وَرَزَقَنيهِ مِنْ غَيرِ حَوْلٍ مِنّي ولا قُوَّةٍ..»(١).

۞ ټولـــه غوره ستاینه* ده هغه الله لره چي ما ته يې دا جامه* را واغوستله، او بیله* کوم طاقت او قوت نه يې ما ته راکړه.

۳- دنوي جامي اغوستلو دعا

٦- «اللَّهُـــمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنيه، أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهُ وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ»(٢).

(١) بیله* نسائي نورو اصحاب السنن* روایت کړیدی، ارواء الغلیل ۴۷/۷.

(٢) ابو داود، ترمذي. او بغوي روایت کړیدی، شمائل الترمذي د الباني لیکنه ص۴۷.

۞ یـــا الهـــي! تا لره تړله غوره ستاینه* ده، تا ما ته (دا جامه) را واغوستله، زه د هغې د خیر، او د څه لپاره چې جوړه شویده د هغه د خیر سوال درنه کوم، او پناه غواړم په تا سره د هغې له شر نه او د هغه څه له شر نه کوم لپاره چې هغه جوړه شویده.

۴- چا چې نوې جامې واغوستلې هغه ته دعا

٧- «تُبْلِي، وَيُخْلِفُ اللهُ تَعالَى»[١].

۞ (دا جامه) زړه کړې، او الله دې د هغه په ځای نوري جامې در کړي.

٨- «الْبَسْ جَدِيداً، وَعِشْ حَمِيداً، وَمُتْ شَهِيداً»[٢].

۞ نـــوې (جامه) واغوندې، او ستایلی واوسیږې، او دشهادت په مرګ مړ شې.

۵- دجامو ایستلو په وخت کې دعا

٩- «بِسْمِ اللهِ»[٣].

۞ د الله په نوم سره (دا جامه اوباسم).

---

(١) ابو داود ۴/۴١، صحیح ابي داود ٢/٧٦٠.

(٢) ابن ماجه ٢/١١٧٨، بغوي ١٢/۴١، صحیح ابن ماجه ٢/٢٧۵.

(٣) تـــرمذي ٢/۵٠۵، او نـــورو هم روایت کړیدی، ارواء الغلیل ۴٩ نمبر حدیث، صحیح الجامع ٣/٢٠٣.

٦- د اودس ماتي ځای ته د داخلیدلو دعا

١٠- «[بِسْمِ اللهِ] اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ»[١].

۞ د الله په نوم سره، الهي! زه په تا سره له نرینه او ښځینه شیطانانو نه پناه غواړم.

٧- د اودس ماتي ځای نه د وتلو دعا

١١- «غُفْرَانَكَ»[٢].

۞ ستا بخښنه غواړم.

٨- داوداسه نه مخکي ذکر

١٢- «بِسْمِ اللهِ»[٣].

۞ د الله په نامه سره (اودس پيل کوم).

٩- د اودس نه وروسته دعا

١٣-١- «أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ

---

(١) بخاري ١/٤٥، مسلم ١/٢٨٣، او دا اضافه: «بسم الله في أولـه» سعيد بن منصور روايت کريدی، فتح الباري ١/٢٤٤.

(٢) بسيله* نسائي نورو اصحاب السنن* روايت کريدی، او نسائي په «عمل اليوم والليلة» کي روايت کريدی، زاد المعاد ٢/٣٨٧.

(٣) ابو داود، ابن ماجه او احمد روايت کريدی، ارواء الغليل ١/١١٢.

وَأشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ..»[١].

۞ شاهدي* وركوم چي بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دى، شريک نلري، او شاهدي وركوم چي محمد د الله بنده او پيغمبر دى.

١٤-٢- «اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنْ الْمُتَطَهِّرِينَ»[٢].

۞ الهي! ما د توبه ايستونكو څخه وګرځوه، او د (پاكو) كسانو څخه مي وګرځوه.

١٥-٣- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ»[٣].

۞ الهي! تا په پاكي سره يادوم او ستا پوره ستاينه كوم، زه شاهدي* وركوم چي بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه وباسم.

١٠- د كور نه دوتلو ذكر

١٦-١- «بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ

(١) مسلم ١/٢٠٩.

(٢) ترمذي ١/٧٨، صحيح الترمذي ١/١٨.

(٣) نسائي «عمل اليوم والليلة» ص١٧٣، ارواء الغليل ١/١٣٥، ٢/٩٤.

بالله»[(۱)].

۞ د الله په نامه سره (له کور نه وځم)، په الله باندي توکل او تکیه کوم، او نشته هیڅ قوت او طاقت (له ګناه نه د ساتلو* او د نیکیو د کولو) مګر د الله ﷻ (په توفیق) سره.

۱۷-۲- «اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْ أُضَلَّ أَوْ أَزِلَّ أَوْ أُزَلَّ أَوْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ أَوْ أَجْهَلَ أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ»[(۲)].

۞ الهي! زه په تا سره پناه غواړم لدې نه چي زه بې لاري شم، یا مې بـل څوک بې لاري کړي، یا وښویږم، یا وښویولی شم، یا ظلم وکړم، یا ظلم را سره وشي، یا (چا ته) ضرر او نقصان ورسوم، یا را ته (له بل چا نه) ضرر ورسولی شي.

۱۱- کور ته د ننوتلو* ذکر

۱۸- «بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا وَعَلَى رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا ثُمَّ لِيُسَلِّمْ عَلَى أَهْلِهِ»[(۳)].

---

(۱) ابو داود ۳۲۵/۴، ترمذي ۴۹۰/۵، صحیح الترمذي ۱۵۱/۳.

(۲) اصحاب السنن*، صحیح الترمذي ۱۵۲/۳، صحیح ابن ماجه ۳۳۶/۲.

(۳) ابـو داود ۳۲۵/۴، او علامه ابن باز په «تحفة الأخیار» ص۲۸ کي د هغه اسناد حَسَن بللی دی، او پـه صـحیح حدیث کي راغلي دي، د مسلم ۲۰۱۸ نمبر حدیث کي: کله چي سړی خپل کـور تـه ننوځي، او ننوتلو په وخت کي، او د خوراک په وخت کي الله یاد کړي، نو شیطان (خپلو ملګرو ته) وایي: زمونږ لپاره (دلته) نه د شپې ځای، او نه د (شپې) خوراک شته.

۞ د الله په نامه سره ننوتلو*، او د الله په نامه سره ووتلو*، او پر* خپل پروردګار مو توکل او تکيه کړيده.

او بيا دي په خپلو ورو* سلام وکړي.

۱۲- مسجد ته د تللو دعا

۱۹- «اللَّهُـــمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُوراً، وَفِي لِسَانِي نُوراً، وَفِي سَمْعِي نُوراً، وَفِي بَصَرِي نُوراً، وَمِنْ فَوْقِي نُوراً، وَمِنْ تَحْتِي نُوراً، وَعَنْ يَمِينِي نُوراً، وَعَنْ شِمَالِي نُوراً، وَمِنْ أَمَامِي نُوراً، وَمِنْ خَلْفِي نُـــوراً، وَاجْعَلْ فِي نَفْسِي نُوراً، وَأَعْظِمْ لِي نُوراً، وَعَظِّمْ لِي نُوراً، وَاجْعَـــلْ لِي نُوراً، وَاجْعَلْنِي نُوراً، اللّهمَّ أَعْطِنِي نوراً، واجعَل فِي عَصَـــبِي نوراً، وفِي لَحْمِي نوراً، وفي دَمِي نوراً، وفِي شَعْرِي نوراً، وفِي بَشَـــرِي نوراً»[١]، «[اللهمّ اجْعَلْ لِي نوراً في قَبْرِي.. ونوراً في عظَـــامِي]»[٢]، [«وَزِدْنِي نوراً، وزِدْنِي نوراً، وزِدْنِي نوراً»][٣]، [«وَهَبْ لِي نوراً عَلَى نُورَ»][٤].

---

(١) تـــول پورتـــني صـــفات پـــه بخاري ١١٦/١١ په ٦٣١٦ نمبر حديث کي راغلي دي، مسلم ٥٢٦/١، ٥٢٩، ٥٣٠، په ٧٦٣ نمبر حديث کي.

(٢) ترمذي ٣٤١٩ نمبر حديث، ٤٨٣/٥.

(٣) بخـــاري پـــه «الأدب المفـــرد» ٦٩٥ نمبر حديث، ص٢٥٨، کي روايت کړيدی، او اَلباني په «صحيح الأدب المفرد» ٥٣٦ نمبر حديث کي د هغه اسناد صحيح بللی دی.

(٤) ابـــن حجـــر دا لفظ په فتح الباري کي اوابن ابو عاصم ته يي په کتاب الدعاء کي نسبت کړيدی، فتح الباري ١١٨/١١، او وايي: نو د مختلفو روايتونو نه پنځه ويشت خصلتونه راغونډ* شول.

۞ الهي! زما په زړه كې رڼا* پيدا كړې، او په ژبه كې مې رڼا، او په غوږونو كې مې رڼا، او په سترګو كې مې رڼا، او له پاسه مې رڼا، او لاندې مې رڼا، او له ښي طرف نه مې رڼا، او له چپ طرف نه مې رڼا، او مخې ته مې رڼا، او شا ته مې رڼا، او په بدن كې مې رڼا پيدا كړې، او ما تــه رڼــا د قدر وړ وګرځوې، او ما ته رڼا مقرره كړې، او ما رڼا وګرځوې، الهي! ما ته رڼا راكړې، زما په پلو* كې رڼا پيدا كړې، او په غوښه كې مې رڼا، او په وينه كې مې رڼا، او په ويښتو* كې مې رڼا، او په پوټكي* كې مې رڼا پيدا كړې.

الهي! زما په قبر كې رڼا پيدا كړې، او زما په هډوكو كې رڼا، او زما رڼا زياته كړې، او زما رڼا زياته كړې، او زما رڼا زياته كړې، او ما ته د رڼا بر سيره رڼا راكړې.

١٣- مسجد ته د ننوتلو دعا

٢٠- «أَعُــوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»[١]، [بِسْمِ اللَّهِ، وَالصَّلاةُ][٢] [وَالسَّلامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ][٣] «اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ»[٤].

(١) ابو داود، صحيح الجامع ٤٥٩١ نمبر حديث.

(٢) ابن السني ٨٨ نمبر حديث، او الباني هغه حَسَن بللى دى.

(٣) ابو داود ١/١٢٦، صحيح الجامع ١/٥٢٨.

(٤) مســـلم ١/٤٩٤، او پـــه ابن ماجه كې له فاطمه رضي الله عنها نه داسې روايت دى: «اللهم اغفر لي ذنــوبي وافتح لي أبواب رحمتك»، ترجمه: الهي! زما ګناهونه را ته وبخښې، او خپل د رحمت =

۞ په لوى الله سره، او د هغه په عزتمند مخ، او ازلي او هميشنى تولواكـــي سره، له رټل شوي شيطان نه پناه غواړم، د الله په نوم سره (نـــنوځم)، درود او سلام دي وي د الله پر پيغمبر ﷺ، الهي! ته را ته د خپل رحمت دروازې خلاصي* کړې.

١۴- مسجد نه د وتلو دعا

٢١- «بسمِ اللهِ والصَّلاةُ والسلامُ على رسُولِ اللهِ، اللّهمَّ إنِّـــي أســـألُكَ مِـــنْ فَضْـــلِكَ، اللَّهُمَّ اعْصِمْني مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجيمِ» (١).

۞ د الله پــــه نـــوم سره (وځم)، او درود او سلام دي وي د الله پر پيغمبر، الهي! له تا نه ستا د فضل سوال كوم، الهي! له رټل شوي شيطان نه مي وساتې.

١٥-د آذان اوريدو ذكرونه

٢٢-١- (د آذان پـــه جواب كي به) هماغه د موذن* الفاظ بيرته وايي، خو د «حيَّ على الصلاة» او «حيَّ على الفَلاح» (په جواب =

دروازې راته خلاصي* کړې.

او الباني هغه د شواهدو په وجه صحيح بللى دى، صحيح ابن ماجه ١/١٢٨-١٢٩.

(١) د مخكيـــني (٢٠) نمـــبر حديـــث روايـــتونه دي وكتل شي، او دا زيادت: «اللهم اعصمني من الشيطان الرجيم» د ابن ماجه دى، صحيح ابن ماجه ١/١٢٩.

کي به) «لا حَولَ ولا قُوَّةَ إلاّ باللهِ»[١] وايي.

۲۳-۲- د مؤذن* د «أَشْهَدُ أنْ لاّ إلَهَ» او «أَشْهَدُ أنّ محمداً رَسُولُ اللهِ» د ويلو وروسته به دا ذكر وايي[٢]:

«وَأَنَــا أَشْــهَدُ أَنْ لاَ إلَهَ إلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّــداً عَــبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبّاً، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولاً، وَبِالإِسْلاَمِ دِيناً»[٣].

۞ او زه هــم شاهدي* وركوم چي بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک نلري، او محمد د الله بنده او پيغمبر دی، د الله ﷻ په ربوبيت، او د محمد ﷺ په پيغمبری، او د اسلام په دين راضي يم.

۲۴-۳- مؤذن ته د جواب* وركولو نه وروسته به پر پيغمبر ﷺ درود وايي[٤].

۲۵-٤- او بــيا به دغه دعا وايي: «اللَّهُمَّ رَبَّ هَذه الدَّعْوَةَ التَّامَّة، وَالصَّلاَةِ الْقَائمَة، آتِ مُحَمَّداً الْوَسيلَةَ وَالْفَضيلَةً، وَابْعَثْهُ

---

(١) بخاري ١/١٥٢، مسلم ١/٢٨٨.
(٢) ابن خزيمه ١/٢٢٠.
(٣) مسلم ١/٢٩٠.
(٤) مسلم ١/٢٨٨.

مَقَاماً مَحْمُوداً الَّذِي وَعَدْتَهُ [إِنَّكَ لاَ تُخْلِفُ المِيعَادَ]»[١].

۞ الهي! اى د دې مكملې بلنې، او د كيدونكې لمونځ پروردګاره! محمد ﷺ ته په جنت كې خاصه درجه، او خاص فضيلت وركړې، او هغه ستايلى شوي مقام ته يې ورسوې كوم چې تا ورسره وعده كړيده، بې شكه چې ته د خپلې وعدې مخالفت نه كوې.

٢٦-٥- د آذان او اقامت په مينځ كې به خپل ځان ته دعا كوي، ځكه چې پدې وخت كې دعا نه رد* كيږي[٢].

١٦- د لمانځه د شروع (له اول تكبير نه وروسته*) دعا

٢٧-١- «اللَّهُــمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْــرِقِ وَالْمَغْرِبِ، اللَّهُمَّ نَقِّنِي مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الأَبْــيَضُ مِنْ الدَّنَسِ، اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنْ خَطَايَايَ بِالثَّلْجِ وَالْمَاءِ وَالْبَرَدِ»[٣].

۞ الهي! زما او زما د ګناهونو تر مينځ دومره لرې والى راولې، لكه څنګه چې دې د مشرق* او مغرب* په مينځ كې لرې والى راوستى دى،

(١) بخـــاري ١٥٢/١، او د كـــړو قوســـونو په مينځ كې عبارت د بيهقي ٤١٠/١ دى، او اسناد يې علامه عبد العزيز بن باز په «تحفة الأخيار» ص٣٨ كې حَسَن بللى دى.

(٢) ترمذي، ابو داود، او احمد روايت كړيدى، ارواء الغليل ٢٦٢/١.

(٣) بخاري ١٨١/١، مسلم ٤١٩/١.

الهي! ما له خپلو ګناهونو نه داسي پاک کړې لکه څنګه چي سپينه جامه له خيرو* نه پاکه کړي شي، الهي! ما له ګناهونو نه په واوره، او اوبو، او ږلۍ سره ووينځې.

٢٨-٢- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلاَ إِلَهَ غَيْرُكَ»[١].

۞ الهي! تا په پاکي سره يادوم او ستا پوره ستاينه کوم، او مبارک دی نوم ستا، او اوچت* دی شان او شوکت ستا، او بيله تا نه بل څوک د عبادت وړ* نشته.

٢٩- «وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ حَنِيفاً وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ، إِنَّ صَلاَتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لاَ شَرِيكَ لَهُ، وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ، ظَلَمْتُ نَفْسِي وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي جَمِيعاً، إِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ، وَاهْدِنِي لأَحْسَنِ الأَخْلاَقِ، لاَ يَهْدِي لأَحْسَنِهَا إِلاَّ أَنْتَ، وَاصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا، لاَ يَصْرِفُ عَنِّي

---

(١) څلورو واړو اصحاب السنن روايت کړيدی، صحيح الترمذي ١/٧٧، صحيح ابن ماجه ١/١٣٥.

سَــيِّئَهَا إِلاَّ أَنْتَ، لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ، وَالْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدَيْكَ، وَالشَّرُّ لَيسَ إِلَيْكَ، أَنَا بِكَ وَإِلَيْكَ، تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ»[۱].

۞ ما خپل مخ وګرځاوه هغه ذات ته چي آسمانونه او ځمکه يې پــيدا کړيــدي، پداسي حال کي چي د حق دين مل* يم، او نه يم له مشــرکانو نه، په رښتيا سره زما لمونځ، او قرباني*، او ژوند، او مرګ يواځـــي د هغـــه الله لپاره دی چي د مخلوقاتو پروردګار دی، شريک نلري، او زه پدې سره مامور شوی يم، او زه له مسلمانانو څخه يم.

الهي! ته تولواک* يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ته زما پروردګار يې، او زه دي بنده يم، په خپل ځان مي ظلم* کړی، او په خپله ګناه اقرار کوم، نو زما* ټول ګناهونه را ته وبخښې، په رښتيا سره چي ګناهونه بيله تا نه بل څوک نشي بخښلی، د ښو اخلاقو هدايت* راته وکړې، و ښو اخلاقو ته يواځي ته هدايت کوې، او بد اخلاق را څخــه لــري کړې، بد اخلاق را نه يواځي ته لري کولای شې، ستا دعوت مي قبول کړ، او ستا خدمت ته ولاړ يم، خير ټول ستا په لاسونو

(۱) مسلم ۱/۵۳۴.

کـــي دی، او شـــر تا لره شر ندی[(۱)]، او په تا مي تکیه ده، او تا ته به درځم، ته برکت والا یې، او اوچت* یې، له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه وباسم.

۳۰-٤- «اللَّهُمَّ رَبَّ جَبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ، فَاطِرَ السَّـــمَاوَاتِ وَالأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، اهْدِنِي لِمَا اخْتُلِفَ فِيهِ مِنْ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ»[(۲)].

۞ الهي! د جبرایل، او میکایل، او اسرافیل پروردګاره، د آسمانونو

---

(۱) د (والشر لیس إلیك) علماوو مختلفي معناګاني ذکر کړیدي، له هغه جملې نه بعضي دادي:

۱- شـــر ســـتا په حق کي شر ندی، ځکه هغه ستا له عدل او حکمت نه مینځ ته راغلی، او هغه یواځي د مخلوق په حق کي شر دی.

۲- شر الله ته د نژدیکت وسیله نده.

۳- یواځي د شر نسبت الله ﷻ ته نه کیږي، بلکه د خیر نسبت به ورسره وي.

۴- شـــر د الله حضـــور ته نه پورته کیږي، بلکه یواځي خیر او نیک عمل د هغه حضور ته پورته کیږي.

او چـــا چـــي ددې جملې ترجمه داسي کړیده: (شر تا لره نه نسبت کیږي) نو دا ترجمه صحیح نده، ځکه د شر او خیر دواړو نسبت الله ته کیږي او الله د دواړو خالق دی.

مســـلم د نـــووي په شرح ۱۲۹۰ نمبر حدیث، تحفة الأحوذي د جامع ترمذي شرح ۳۳۴۴ نمبر حدیث، د حمود التویجري رساله (التنبیهات علی رسالة الألباني في الصلاة) ص۱۲ دي وکتل شي.(ژباړن)

(۲) مسلم ۱/۵۳۴.

او ځمکې پيدا کونکيه، په پټو او ښکاره علم لرونکيه، ته د خپلو بندګانو په مينځ کې د اختلاف په وخت کې فيصله کوې، په خپل حکم سره ما ته د هغه حق ښودنه* وکړې، په کوم کې چې اختلاف شوی دی، په رښتيا سره چې همدا ته و سمې لارې ته هدايت او ښودنه کوې چا لره چې وغواړې.

٣١-٥- «اللَّــهُ أَكْــبَرُ كَبِيراً، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيراً، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيراً، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيراً، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيراً، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيراً، وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلاً» [ثلاثاً](١).

۞ الله ډير لوی دی په لويې سره، الله ډير لوی دی په لويې سره، الله ډير لوی دی په لويې سره، او ټوله غوره ستاينه ده الله لره ډيره زياته، او ټولـــه غوره ستاينه ده الله لره ډيره زياته، او ټوله غوره ستاينه ده الله لـــره ډيـــره زياتـــه، او پـــه پـــاکې سره يادوم الله سهار* او ماښام*.

[دا به درې ځلې* وايې]

او بيا به دا وايې: «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ، مِنْ نَفْخِهِ، وَنَفْثِهِ،

(١) ابـــو داود ١/٢٠٣، ابن ماجه ١/٢٦٥، احمد ٤/٨٥، او مسلم ١/٤٢٠ له ابن عمر نه په همدا شان له يوې قصې سره روايت کړيدی.

وَهَمْزِهِ»[(۱)].

۞ پــه الله ســـره د شیطان له پوکلو، توکولو، او وسوسو نه پناه غواړم.

۳۲-۶-[(۲)]«اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ السَّموات وَالأَرْضِ وَمَــنْ فــيهِنَّ، ولَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قَيِّمُ السَّموات وَالأَرْضِ وَمَنْ فــيهِنَّ، [وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ رَبُّ السَّموات وَالأَرْضِ وَمَنْ فيهِنَّ] [وَلَــكَ الْحَمْدُ لَكَ مُلْكُ السَّموات وَالأَرْضِ وَمَنْ فيهِنَّ] [وَلَكَ الْحَمْــدُ أَنْــتَ مَلِكُ السَّموات وَالأَرْضِ] [وَلَكَ الْحَمْدُ] [أَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ الْحَقُّ، وَقَوْلُكَ الحَقُّ، وَلقَاؤُكَ الحَقُّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ، وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ، وَمُحَمَّدٌ ﷺ، حَقٌّ وَالسَّاعَةُ حَقٌّ] [اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ، وَبِكَ خَاصَــمْتُ، وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ، فَاغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ] [أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لاَ إِلَهَ إِلاّ أَنْتَ] [أَنْتَ إِلَهِي لاَ إِلَهَ إِلاّ أَنتَ]»[(۳)].

---

(۱) مخکینی تخریج دي وکتل شي.(ژباړن)

(۲) کله چې به پیغمبر ﷺ د شپې لخوا تهجد ته پاڅیده نو دا ذکر به یې وایه.

(۳) بخــاري (فــتح الباري ۳/۳، ۱۱۶/۱۱، ۳۷۱/۱۳، ۴۲۳،۴۶۵، مسلم په اختصار سره همدا شان ۵۳۲/۱ روایت کړیدی.

۞ الهي! تا لره ټوله غوره ستاينه* ده، ته د آسمانونو او ځمکي او د هغو په مينځ کي مخلوقاتو رڼا* يې، او تا لره ټوله غوره ستاينه ده، ته د آسمانونو او ځمکي او د هغو په مينځ کي مخلوقاتو پالونکی يې، او تا لره ټوله غوره ستاينه ده، ته د آسمانونو او ځمکي او د هغو په مينځ کي مخلوقــاتو مالک يې، او تا لره ټوله غوره ستاينه ده، ته د آسمانونو او ځمکي او د هغو په مينځ کي مخلوقاتو پادشاه يې، او تا لره ټوله غوره ستاينه ده، ته حق يې، او وعده دي حق ده، او وينا دي حق ده، او تا ســره ملاقــات حق دی، او جنت حق دی، او دوزخ* حق دی، او پيغمبران حق دي، او محمد ﷺ حق دی، او قيامت حق دی.

الهــي! تا ته تسليم* يم، او په تا مي توکل* دی، او په تا مي ايمان دی، او تــا لره مي رجوع کړې، او ستا لپاره او ستا په مرسته مي (له دښمن سره) جګړه کړې، او تا ته مي فيصله دروړې، نو ما ته (د هغو ګناهونو) بخښنه وکړې چي مخکي مي کړي، او وروسته مي کړي، او پــټ مــي کــړي، او ښکاره مي کړي دي، ته مخکي کونکی او ته وروســته کونکی يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ته مي معبود* يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۱۷- د رکوع دعا

۳۳-۱- «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ» [ثلاث مرات][(۱)].

۞ پاک دی زما* لوی پروردګار.[دري ځلې]

۳۴-۲- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي»[(۲)].

۞ اې الله! (اې) زمونږ پروردګاره! تا په پاکي سره يادوم، او ستا پوره ستاينه کوم، الهي! ما ته بخښنه وکړې.

۳۵-۳- «سُبُّوحٌ، قُدُّوسٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ»[(۳)].

۞ ډير پاک او ډير مقدس دی پروردګار د ملائکو* او د جبرائيل.

۳۶-۴- «اللَّهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ، خَشَعَ لَكَ سَمْعِي، وَبَصَرِي، وَمُخِّي، وَعَظْمِي، وَعَصَبِي، وَمَا اسْتَقَلَّتْ بِهِ قَدَمِي»[(٤)].

۞ الهي! خاص تا ته مي سر ټيټ کړی، او په تا مي ايمان راوړی، او تا ته تسليم* يم، او تسليم دي تا لره زما* غوږونه، او زما سترګي، او

---

(۱) اصحاب السنن او احمد روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۱/۸۳.

(۲) بخاري ۱/۹۹، مسلم ۱/۳۵۰.

(۳) مسلم ۱/۳۵۳، ابو داود ۱/۲۳۰.

(٤) مسلم ۱/۵۳۴، او بيله ابن ماجه څلورو روايت کړيدی.

زما ماغزه*، او زما هډوکي، او زما پلې*، او زما هغه (جسم) کُوم چي زما پښو* اوچت کړيدی.

٣٧-٥- «سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ، وَالْمَلَكُوتِ، وَالْكِبْرِيَاءِ، وَالْعَظَمَةِ»[1].

۞ پاک دی څښتن* د ډير زور، او کاملي ټولواکي، او د لويي، او عظمت.

١٨- د رکوع نه پورته کيدلو* دعا

٣٨-١- «سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ»[2].

۞ قبول کړه الله (حمد او ثنا) د هغه چا چي د هغه حمد او ثنا يې وويل.

٣٩-٢- «رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، حَمْداً كَثِيراً طَيِّباً مُبَارَكاً فِيهِ»[3].

۞ اي زمونږ پروردګاره! تا لره ټوله غوره ستاينه ده، ستاينه ډيره زياته، پاکه، او مبارکه.

---

(١) ابو داود ١/٢٣٠، نسائي، او احمد روايت کړيدی، او اسناد يې حَسَن دی.

(٢) بخاري (فتح الباري ٢/٢٨٢).

(٣) بخاري (فتح الباري ٢/٢٨٤).

۴۰-۳- «مِـلْءَ السَّمَاوَاتِ وَ مِلْءَ الأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا، وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ، أَهْلَ الثَّنَاءِ وَالْمَجْدِ، أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ، وَكُلُّنَا لَكَ عَبْدٌ، اللَّهُمَّ لاَ مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلاَ مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلاَ يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ»[1].

۞ (الهي! تا لره ټوله غوره ستاينه* ده) د آسمانونو او ځمکي او د هغوی تر مينځ د مخلوقاتو د ډکوالي په اندازه، او په اندازه د ډکوالي د هغو شيانو* چي تا وروسته غوښتي دي، اې د ستايني او لويي خاوندره! کومه رښتيني خبره چي بنده کړيده داده -او مونږ ټول ستا بندګان يو-: الهي! ته چي (چا ته) څه ورکړې، د هغه (څوک) بندونکی نشته، او ته چي (له چا نه) څه بند کړې، د هغه (څوک) ورکونکی نشته، او فائده نه کوي مالدار لره دهغه مال، ستا د عذاب (لري کولو کي).

۱۹- د سجدي دعا

۴۱-۱- «سُبْحَانَ رَبِّيَ الأَعْلَى» [ثلاث مرات][2].

۞ پاک دی زما* لوی پروردګار. [دري ځلې]

۴۲-۲- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ

---

(۱) مسلم ۱/۳۴۶.

(۲) اصحاب السنن او احمد روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۱/۸۳.

لِي»[١].

۞ اي الله! (اې) زمونږ پروردګاره! تا په پاکي سره يادوم، او ستا پوره ستاينه كوم، الهي! ما ته بخښنه وكړې.

٤٣-٣- «سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلاَئِكَةِ وَالرُّوحِ»[٢].

۞ ډېر پاک او ډېر مقدس دی پروردګار د ملائكو* او د روح (يا جبرائيل).

٤٤-٤- «اللَّهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ، سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَصَوَّرَهُ، وشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ، تَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ»[٣].

۞ الهي! تا لره مي سجده وكړه، او په تا مي ايمان راوړ، او تا ته تسليم شوم، زما مخ هغه ذات لره سجده وكړه چي هغه يې پيدا كړی، او صورت او شكل يې وركړی، او غوږونه او سترګي يې وركړي دي، با بركته* دی الله چي له ټولو نه غوره پيدا كونكی دی.

٤٥-٥- «سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ

---

(١) بخاري، او مسلم روايت كړيدی، تخريج يې په (٣۴) نمبر حديث كي تېر شو.

(٢) مسلم ١/٥٣٣، اوتخريج يې په (٣٥) نمبر حديث كي تېر شو.

(٣) مسلم ١/٥٣۴ او نورو روايت كړيدی.

وَالْعَظَمَةِ»[١].

۞ پاک دی څښتن* د زبرځواکۍ، او کاملې تولواکۍ، او د لويي، او عظمت.

٤٦-٦- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ، دِقَّهُ، وَجِلَّهُ، وَأَوَّلَهُ، وَآخِرَهُ، وَعَلاَنِيَتَهُ، وَسِرَّهُ»[٢].

۞ الهـي! زما واړه او لوی، لومړني او وروستني، ښکاره او پټ ټول ګناهونه وبخښې.

٤٧-٧- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لاَ أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ»[٣].

۞ الهـي! زه ستا په رضا سره ستا له غضب نه، او ستا په عافيت سره ستا له عذاب نه، او په تا سره له تا نه پناه غواړم[٤]، زه ستا پوره

---

(١) ابـو داود ١/٢٣٠، احمد، او نسائي روايت کړيدی، او الباني په صحيح ابي داود ١/١٦٦ کې صحيح بللی دی.

(٢) مسلم ١/٣٥٠.

(٣) مسلم ١/٥٣٢.

(٤) له الله ﷻ نـه په الله سره د پناه غوښتلو مقصد: په الله سره دده د جلالي صفاتو لکه غضب، قهر، جبروت او نورو داسې صفاتو له آثارو نه پناه غوښتل دي.(ژباړن)

ســـتاينه نشم كولاى، ته هماغسي يې لکه څنګه چي تا د ځان ستاينه کړيده.

٣٠- د دوو سجدو په مينځ کي دعا

٤٨-١- «رَبِّ اغْفِرْلِي، رَبِّ اغْفِرْلِي»[1].

۞ اې پـــروردګاره! مـــا ته بخښنه وکړه، اې پروردګاره! ما ته بخښنه وکړه.

٤٩-٢- «اللَّهُـــمَّ اغْفِرْلِي، وَارْحَمْنِي، واهْدِنِي، وَاجْبُرْنِي، وَعَافِنِي، وَارْزُقْنِي، وَارْفَعْنِي»[2].

۞ الهي! ما ته بخښنه وکړې، او په ما رحم وکړې، او هدايت را ته وکړې، او نقصان مي پوره کړې، او ما ته عافيت* راکړې، او روزي را ته راکړې، او (زما مقام) اوچت* کړې.

٣١- د تلاوت د سجدي دعا

٥٠-١- «سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذي خَلَقَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ بِحَوْلِه وَقُوَّتِه، ﴿فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ﴾»[3].

---

(١) ابو داود ١/٢٣١، صحيح ابن ماجه ١/١٤٨.

(٢) بيله نسائي نه اصحاب السنن روايت كړيدى، صحيح ترمذي ١/٩٠، صحيح ابن ماجه ١/١٤٨.

(٣) تـــرمذي ٢/٤٧٤، احمد ٦/٣٠، حاكم ١/٢٢٠ او هغه يې صحيح بللى، او ذهبي ورسره موافقه =

۞ زما مخ هغه ذات لره سجده وکړه چې هغه یې پیدا کړی، او غوږونه او سترګې یې ورکړي دي، په خپل قدرت او طاقت سره، نو* با برکته* دی الله، چې له ټولو نه ښه پیدا کونکی دی.

۵۱–۲– «اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا عِنْدَكَ أَجْراً، وَضَعْ عَنِّي بِهَا وِزْراً، وَاجْعَلْهَـــا لِي عِنْدَكَ ذُخْراً، وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَهَا مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ»[1].

۞ الهي! ته ددې (سجدې) په بدل کې ما ته د خپل ځان سره اجر ولیکه، او په هغه سره له ما نه د ګناه (بار*) کښته* کړه، او هغه له خپل خـــان سره زما لپاره ټوښه* وګرځوه، او له ما نه یې داسې قبوله کړې، لکه څنګه چې دې له خپل بنده داود عليه السلام نه قبوله کړې ده.

۲۳- د تشهد دعا (التحیات)

۵۲– «التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَوَاتُ، وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلاَمُ عَلَيْكَ أَيُّهَـــا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلاَمُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّـــالِحِينَ، أَشْـــهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ»[2].

= کړیده، او زیادت هم دده دی.

(۱) ترمذي ۴۷۳/۲، حاکم ۲۱۹/۱ او هغه یې صحیح بللی، او ذهبي ورسره موفقه کړیده.

(۲) بخاري (فتح الباري ۱۳/۱)، مسلم ۳۰۱.

۞ ژبني او بدني او مالي عبادتونه ټول الله لره دي، سلام او د الله رحمت او برکتونه دي وي پر تا اې پیغمبره! سلام دي وي پر مونږ او د الله پـــر نیکو بندګانو، زه شاهدي* ورکوم چي بیله الله نه بل د عبادت وړ* معـــبود* نشته، او شاهدي ورکوم چي محمد د الله بنده او پیغمبر دی.

۲۳- له (التحیات) نه وروسته پر* پیغمبر ﷺ درود

۵۳-۱- «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَـــارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ»[١].

۞ الهـــي! پر محمد او د محمد پر اهل وعیال درود ولیږه، لکه څنګه چي دي پر ابراهیم ﷺ او د ابراهیم ﷺ پر اهل و عیال درود لیږلی دی، په رښتیا سره ته ستایلی شوی، د لویي خاوند یې، او برکت نازل کړه پر محمد او د هغه پر اهل وعیال باندي، لکه څنګه چي دي برکت نازل کړی دی پر ابراهیم ﷺ او د هغه پر اهل وعیال باندي، په رښتیا سره ته ستایل شوی، د لویي خاوند یې.

(١) بخاري (فتح الباري ٦/٤٠٨).

٥٤-٢- «اللَّهُـــمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّد وَعلى أَزْوَاجه وَذُرِّيَّته كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آل إبْرَاهيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّد وَعلى أَزْوَاجه وَذُرِّيَّته كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آل إبْرَاهيمَ، إنَّكَ حَميدٌ مَجيدٌ»[1].

۞ الهي! پر محمد او د هغه پر بيبيانو او اولادونو درود وليږه، لكه څـــنګه چي دي پر ابراهيم ﷺ او د هغه پر ښځو او اولادونو درود ليږلی دی، او بركت نازل كړه پر محمد او د هغه پر ښځو او اولادونو، لكه څنګه چي دي بركت نازل كړی دی پر ابراهيم ﷺ او د هغه پر ښځو او اولادونو، ته ستايل شوی، د لويي خاوند يې.

۲۴- په وروستۍ ناسته كي د سلام نه مخكي دعا

٥٥-١- «اللَّهُـــمَّ إنِّـــي أَعُوذُ بكَ منْ عَذَاب الْقَبْر، وَمنْ عَذَاب جَهنَّمَ، وَمنْ فتْنَة الْمَحْيَا وَالْمَمَات، ومنْ شَرِّ فتْنَة الْمَسيح الدَّجَّال»[2].

۞ الهي! زه په تا سره پناه غواړم د قبر له عذاب نه، او د دوزخ* له عـــذاب نه، او د ژوند او مرګ له فتنو نه، او د مسيح دجال د فتنې له شر نه.

---

(١) بخاري (فتح الباري ٦/٤٠٧)، مسلم ١/٣٠٦، او پورتنی لفظ د مسلم دی.

(٢) بخاري ٢/١٠٢، مسلم ١/٤١٢، او پورتنی لفظ د مسلم دی.

٥٦-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ»(١).

۞ الهي! زه په تا سره د قبر له عذاب نه پناه غواړم، او په تا سره د مسيح دجال د فتنې له شر نه پناه غواړم، او په تا سره د ژوند او مرګ د فتـــنو نه پناه غواړم، الهي! زه په تا سره د ګناه او (ناروا او توان نه بهر) قرض اخيستلو(٢) نه پناه غواړم.

٥٧-٣- «اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْماً كَثِيراً، وَلاَ يَغْفِرُ الذُّنُـــوبَ إِلاّ أَنْتَ، فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»(٣).

۞ الهـــي! مـــا پر خپل ځان ډير ظلم* کړی دی، او بيله تا نه بل څـــوک ګـــناهونه نشي بخښلای، نو ما ته له خپل جانب نه بخښنه* وکـــړه، او پـــر ما رحم وکړه، په رښتيا سره همدا ته ډير بخښونکی زيات مهربان يې.

(١) بخاري ٢٠٢/١، مسلم ٤١٢/١.

(٢) او هغـــه قرض چي د ناروا کارونو کولو لپاره نه وي، او يا له ادا کولو نه يې عاجز نه وي، له هغه نه پناه نه غوښتل کيږي. (ژباړن)

(٣) بخاري ١٦٨/٨، مسلم ٢٠٧٨/٤.

٥٨-٤- «اللّهُـــمّ اغْفِــرْ لِي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ، وَ مَا أَسْرَفْتُ، ومَا أنتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ، وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ، لاَ إِلَهَ إِلاّ أَنْتَ»[١].

۞ الهي! زما هغه گناه وبخښې چې ما مخکې کړې او وروسته مې کـــړې، پټـــه مې کړې، او ښکاره مې کړېده، او هغه څه چې ما پکې اسراف او زيادت کړی، او هغه (گناه) چې ته په هغه له ما نه ښه خبر يـــې، ته مخکې کونکی يې، او ته وروسته کونکی يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

٥٩-٥- «اللّهُـــمَّ أَعِــنِّي عَلَى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ»[٢].

۞ الهي! ما ته ستا په ذکر کولو، شکر کولو، او ښه عبادت کولو مدد او توفيق راکړې.

٦٠-٦- «اللّهُـــمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ الْجُبْنِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ

---

(١) مسلم ١/٥٣٤.

(٢) ابو داود ٢/٨٦، نسائي ٣/٥٣، او الباني هغه په صحيح ابي داود ١/٢٨٤ کې صحيح بللی دی.

فِتْنَةِ الدُّنْيَا وعَذَابِ الْقَبْرِ»[١].

۞ الهـــي! زه په تا سره له بُخل* نه پناه غواړم، او په تا سره له بې زړه توب* نه پناه غواړم، او په تا سره و سپک عمر[٢] ته له رسيدو نه پناه غواړم، او په تا سره د دنيا له فتنې، او د قبر له عذاب نه پناه غواړم.

٦١-٧- «اللَّهُـــمَّ إِنِّـــي أَسْـــأَلُكَ الْجَنَّةَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ النَّارِ»[٣].

۞ الهي! زه له تا نه د جنت سوال کوم، او په تا سره له دوزخ* نه پناه غواړم.

٦٢-٨- «اللَّهُـــمَّ بِعِلْمِكَ الْغَيْبَ، وَقُدْرَتِكَ عَلَى الْخَلْقِ، أَحْيِنِي مَا عَلِمْتَ الْحَيَاةَ خَيْراً لِي، وَتَوَفَّنِي إِذَا عَلِمْتَ الْوَفَاةَ خَيْراً لِـــي، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَشْيَتَكَ فِي الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، وَأَسْأَلُكَ كَلِمَـــةَ الْحَـــقِّ فِي الرِّضَا وَالْغَضَبِ، وَأَسْأَلُكَ الْقَصْدَ فِي الْغِنَى وَالْفَقْـــرِ ، وَأَسْأَلُكَ نَعِيماً لاَ يَنْفَدُ، وَأَسْأَلُكَ قُرَّةَ عَيْنٍ لاَ تَنْقَطِعُ، وَأَسْـــأَلُكَ الرِّضَا بَعْدَ الْقَضَاءِ، وَأَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْتِ،

---

(١) بخاري (فتح الباري ٦/٣٥).

(٢) ســـپک عمر نه مراد بوډاتوب او د کمزوريا عمر دی، چې د هيڅ کار کولو توان ورسره نه وي، او خپل خدمت لپاره هم بل چا ته محتاج وي.(ژباړن)

(٣) ابو داود، صحيح ابن ماجه ٢/٣٢٨.

وَأَسْـــأَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ، فِي غَيْرِ ضَــرَّاءَ مُضِرَّةٍ، وَلاَ فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ، اللَّهُمَّ زَيِّنَّا بِزِينَةِ الإِيمَانِ، وَاجْعَلْنَا هُدَاةً مُهْتَدِينَ»[١].

۞ الهي! په غيبو باندي ستا په علم سره، په مخلوقاتو باندي ستا په قدرت سره (سوال كوم) چي ما ته هغه پوري ژوند راكړې چي ته زما لپاره ژوند بهتر گڼې، او ما ته هله* مرگ راكړې، چي ستا په علم كي مـــرگ را ته بهتر وگڼې، الهي! زه په پټه او ښكاره كي ستا نه د ويري سوال كوم، او د خوشحالۍ او خفگان په وخت د حق ويلو سوال در نه كوم، او په مالدارۍ او غريبۍ كي د ميانه روۍ سوال درنه كوم، او د داســـي نعمـــت سوال درنه كوم چي ختميدونكی نه وي، او د داسي خوشـــحالۍ سوال درنه كوم چي پريكيدونكې* نه وي، په قضاء وقدر باندي د راضي كيدلو سوال درنه كوم، له مرگ نه وروسته د ښه ژوند سوال درنه كوم، او ستا مخ ته د كتلو د خوند او لذت، او ستا ملاقات ته دشوق سوال درنه كوم، او په شوق سره ستا د ملاقات (سوال درنه كوم)، چي له هغه سره زيان رسونكی تكليف، او گمراه كونكې فتنه نه

---

(١) نســـائي ٥٤،٥٥/٤، احمـــد ٣٦٤/٤، او الباني هغه په صحيح النسائي ٢٨١/١ كي صحيح بللی دی.

وي، الهي! د ايمان په ګانو* سره مو سمبال* کړې، او له هدايت شويو هدايت کونکو نه مو وګرځوې.

٦٣-٩- «اللّٰهُـــمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا أَللّٰهُ بِأَنَّكَ الْوَاحِدُ الأَحَدُ الصَّـــمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»[1].

۞ الهي! زه له تانه سوال کوم پدې چې اى الله! ته بيشکه ايکي يو

(١) نسـائي ٥٢/٣ په همدا لفظ سره روايت کړى دى، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کـي صـحيح بلـلى دى. نسائي ٥٢/٣ په همدا لفظ سره روايت کړى دى، احمد ٣٣٨/٤، او الـباني پـه صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بللى دى. نسائي ٥٢/٣ په همدا لفـظ سره روايت کړى دى، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بلـلى دى. نســائي ٥٢/٣ پـه همدا لفظ سره روايت کړى دى، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صـحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بللى دى. نسائي ٥٢/٣ په همدا لفظ سره روايت کړى دى، احمـد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بللى دى. نسائي ٥٢/٣ پـه همدا لفظ سره روايت کړى دى، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صـحيح بللى دى. نسائي ٥٢/٣ په همدا لفظ سره روايت کړى دى، احمد ٣٣٨/٤، او الباني پـه صـحيح النسـائي ٢٨٠/١ کي صحيح بللى دى. نسائي ٥٢/٣ په همدا لفظ سره روايت کـړى دى، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بللى دى. نسائي ٥٢/٣ پـه همـدا لفـظ سره روايت کړى دى، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کـي صـحيح بلـلى دى. نسائي ٥٢/٣ په همدا لفظ سره روايت کړى دى، احمد ٣٣٨/٤، او الـباني پـه صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بللى دى. نسائي ٥٢/٣ په همدا لفـظ سره روايت کړى دى، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بلـلى دى. نســائي ٥٢/٣ پـه همدا لفظ سره روايت کړى دى، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بللى دى.

يې، بې نيازه يې، (هغه ذات يې چې) څوک يې ندي زيږولي، او نه هغه له بل چا نه زيږيدلی دی، او هيڅ څوک هغه لره سيال نشته، نو ما لره زما ګناهونه وبخښې، په رښتيا سره همدا ته بخښونکی مهربان يې.

٦٤-١٠- «اللَّهُــمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ وَحْدَكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ، الْمَنَّانَ، يَا بَدِيعَ السَّموات وَالأَرْضِ، يــا ذَا الْجَــلاَلِ وَالإِكْرَامِ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ، إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ، وَ أَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ»[1].

۞ الهي! زه درنه سوال کوم پدې چې تا لره ټوله غوره ستاينه ده، بيله تا نه بــل د عــبادت وړ* معبود* نشته، يو يې، شريک نلرې، زيات احسان کونکی يې، ای د آسمانونو او ځمکې پيدا کونکيه! ای د لويې او عزت ورکولو څښتنه! ای د هميشني* ژوند خاونده! ای (د کائناتو*) پالونکيه! زه له تا نه د جنت سوال کوم، او په تا سره له دوزخ* نه پناه غواړم.

٦٥-١١- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْــتَ الأَحَــدُ الصَّــمَدُ الَّــذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ»[2].

---

(١) اصحاب السنن روايت کړی، صحيح ابن ماجه ٢/٣٢٩.

(٢) ابــو داود ٢/٦٢، تــرمذي ٥/٥١٥، ابــن ماجه ٢/١٢٦٧، احمد ٥/٣٦٠، صحيح ابن ماجه ٢/٣٢٩، صحيح الترمذي ٣/١٦٣.

۞ الهي! زه له تا نه سوال كوم پدې چي زه شاهدي* وركوم چي ته الله يـــي، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ته ايكي يو يې، هغه بي نـــيازه ذات يــــي، چي څوک يي ندي زيږولي، او نه هغه له بل چا نه زيږيدلی دی، او هيڅ څوک هغه لره سيال نشته.

٢٥- د سلام گرځولو نه وروسته اذکار

٦٦-١- أَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ [ثلاثا][1].

۞ له الله نه بخښنه غواړم. [درې ځلي*]

«اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلاَمُ، وَمِنْكَ السَّلاَمُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلاَلِ وَالإِكْرَامِ»[2].

۞ الهي! ته له ټولو عيبونو نه پاک يې، او سلامتيا ستا له جانبه ده، با بركته* ذات يې، ای د لويي او عزت وركولو څښتنه!.

٦٧-٢- «لاَ إِلَـــهَ إِلاّ اللّٰهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ لاَ مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلاَ مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلاَ يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ»[3].

۞ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک

---

(١) مسلم ١/٤١٤.

(٢) مخكيني تخريج دي وكتل شي.(ژباړن)

(٣) بخاري ١/٢٥٥، مسلم ١/٤١٤.

نلري، هغه لره (دکائناتو) ټولواکي او پوره غوره ستاينه ده، او هغه پر هــــر څه قادر دی، الهي! ته چي (چا له) څه ورکړې، د هغه (څوک) بــــندونکی نشــــته، او ته چي (له چا نه) څه بند کړې، د هغه (څوک) ورکونکـــــی نشته، او فائده نه کوي مالدار لره دهغه مال، ستا د عذاب (په لري کولو کي).

٦٨-٣- «لاَ إِلَـــهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّه، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ، وَلاَ نَعْبُدُ إِلاَّ إِيَّاهُ، لَهُ النِّعْمَةُ، وَلَهُ الْفَضْلُ، وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَــــنُ، لاَ إِلَـــهَ إِلاَّ اللَّـــهُ مُخْلِصِـــينَ لَـــهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ»[١].

۞ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک نلري، ده لره (دکائناتو) ټولواکي او پوره غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دی، هيڅ طاقت او قدرت نشته (د ګناه نه د ساتلو* او د نيکيو د کولو) مګر په الله ﷻ سره، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، او بيله هغه نه د بل چا عبادت نه کوو، نعمت او احسان دده له جانبه دی، ټولـــــه غوره ستاينه هغه لره ده، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود*

(١) مسلم ١/٤١٥.

نشته، پداسي حال کي چي عبادت او بنده ګي مو خاص هغه لره ده، که څه هم کفارو ته خوښه نه وي.

٦٩-۴- «سُبْحَانَ اللهِ، والحَمْدُ للهِ، واللهُ أَكْبَرُ» [ثلاثاً وثلاثين][1].

۞ پاک دی الله، او ټولــــه غوره ستاینه الله لره ده، او الله ډیر لوی (ذات) دی. [۳۳ ځله].

«لاَ إِلَــــهَ إلاّ اللّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»[2].

۞ بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی شریک نلري، هغه لره (د کائناتو) ټولواکي، او پوره غوره ستاینه ده، او همدی پر هر څه قادر دی.

٧٠-٥- بِسْــــمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّــــهُ الصَّــــمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ﴾ [الإخلاص:١-٥] [بعد كل صلاة][3].

۞ ووایه (اې محمده!): دا چي الله ایکي یو دی، الله بي نیازه دی،

(١) مســــلم ١/۴١٨، خــــوک چي دا د هر لمانځه نه وروسته ووايي، ګناهونه به يې وبخښل شي، که څه هم د سمندر د ځګ په اندازه (زیاتي) وي.

(٢) مخکینی تخریج دي وکتل شي.(ژباړن)

(٣) ابــو داود ٢/٨٦، نسائي ٣/٦٨، صحیح الترمذي ٢/٨، او دا دري واړه سورتونه ته «مُعوذات» وايي، فتح الباري ٩/٦٢.

نه يې څوک زيږولي، او نه له چا نه زيږيدلی، او هيڅوک هغه لره سيال نشته. [له هر لمانځه نه وروسته]

بسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۞ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ۞ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۞ وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۞ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ [الفلق: ١-٥] [بعد كل صلاة](١).

۞ ووايه (اې محمده!): پناه غواړم په پروردګار سره د سهار*، د هغه څه له شر نه چې ده پيدا کړيدي، او د تياره شپې له شر نه چې کله تکه توره شي، او د پوکي کونکيو (جادو ګرو*) ښځو له شر نه (چې پوکل کوي) په غوټو کې، او د حسد کونکي له شر نه چې کله حسد وکړي. [له هر لمانځه نه وروسته]

بسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۞ مَلِكِ النَّاسِ ۞ إِلَهِ النَّاسِ ۞ مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۞ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۞ مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ﴾ [الناس: ١-٦] [بعد كل صلاة](٢).

۞ ووايه (اې محمده!): پناه غواړم د خلکو* په پروردګار سره، د خلکو په ټولواک سره، د خلکو* په خدای سره، د وسوسه اچونکي،

---

(١) مخکينی تخريج دي وکتل شي. (ژباړن)

(٢) مخکينی تخريج دي وکتل شي. (ژباړن)

(او د الله د ذکـــر نه) تبنتيدونكي (شيطان) له شر څخه، کوم چې د خلکـــو* پـــه سينو کې وسوسې اچوي، له پيريانو څخه وي، او که له انسانانو څخه. [له هر لمانځه نه وروسته]

٧١-٦- ﴿اللَّــهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِـــنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِـــهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَـــيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاء وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَـــؤُودُهُ حِفْظُهُمَـــا وَهُـــوَ الْعَلِـــيُّ الْعَظِـــيمُ﴾ [البقرة: ٢٥٥] [عقب كل صلاة][1].

۞ الله (هغـــه معبود برحق دی چې) بيله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه هميشه ژوندی دی، (د کائناتو) تدبيرونکی دی، نه پر هغه پرکالي* راځي او نه خوب، څه چې په آسمانونو او ځمکه کې دي ټول هغه لره دي، نشته څوک چې دده په وړاندې بي دده له اجازې نه (د چـــا لـــپاره) شفاعت* وکړي، عالم دی په هغه څه چې له هغوی نه

---

(١) څـــوک چې دا د هر لمانځه نه وروسته ووايي، نو بيله مرګ نه به يې بل شی د جنت ته د داخليدلو نه منع نه کړي.
نســـائي (عمـــل الـــيوم واللـــيلة ١٠٠ نمبر حديث)، ابن السني ١٢١ نمبر حديث، او الباني په صـــحيح الجـــامع ٥/٣٣٩، او په سلسلة الأحاديث الصحيحة ٢/٦٩٧، ٩٧٢ نمبر حديث کې هغه صحيح بللی دی.

وړانــدي دي[١]، او پــه هغه څه چي له هغوی نه وروسته دي[٢]، او (هغوی) دده له علم نه په هیڅ شي احاطه* نشي کولای، مګر کوم شی چي الله وغواړي، کرسي یې پر آسمانونو او ځمکه احاطه کړي دي، او د (آسمانونو او ځمکي) ساتل هغه نه ستړی کوي، او هغه لوړ* او لوی دی. [له هر لمانځه نه وروسته]

٧٢-٧- «لاَ إِلَــهَ إِلاّ اللّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [عشر مرات بعد صلاة المغرب والصبح][٣].

۞ بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی، شریک نلــري، هغه لره (د کائناتو) ټولواکي*، او پوره غوره ستاینه ده، ژوند ورکوي، او مرګ راولي، او هغه پر هر څه قادر دی. [د ماښام او سهار لمانځه نه وروسته لس ځلي*]

٧٣-٨- «اللّهُــمَّ إِنِّــي أَسْأَلُكَ عِلْماً نَافِعاً، وَرِزْقاً طَيِّباً، وَعَمَلاً مُتَقَبَّلاً» [بعد السلام من صلاة الفجر][٤].

---

(١) یعــني د هغــوی پــه راتلونکــو حــالاتو عالم دی، او د (يعلم ما بين أيديهم) نور تفسیرونه هم شته.(ژباړن)

(٢) یعني د هغوی په تیرو شویو حالاتو عالم دی، او د (وما خلفهم) نور تفسیرونه هم شته.(ژباړن)

(٣) ترمذي ٥/٥١٥، احمد ٤/٢٢٧، تخریج یې په زاد المعاد ١/٣٠٠ کي وګوری.

(٤) ابن ماجه او نورو روایت کړیدی، صحیح ابن ماجه ١/١٥٢، مجمع الزوائد ١٠/١١١.

۞ الهـــي! زه له تا نه د ګټور علم، او پاک رزق، او قبول شوي عمل سوال کوم. [د سهار د لمانځه د سلام نه وروسته]

٣٦- د استخارې د لمانځه دعا

٧٤- «قَـــالَ جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ كَانَ رَسُـــولُ اللَّهِ ﷺ يُعَلِّمُنَا الاَسْتِخَارَةَ فِي الأُمُورِ كُلِّهَا، كَمَا يُعَلِّمُنَا السُّـــورَةَ مِـــنْ الْقُرْآنِ، يَقُولُ: «إِذَا هَمَّ أَحَدُكُمْ بِالأَمْرِ فَلْيَرْكَعْ رَكْعَتَيْنِ مِنْ غَيْرِ الْفَرِيضَةِ، ثُمَّ لِيَقُلْ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ، وَأَسْـــتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ، وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيمِ، فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلاَ أَقْدِرُ، وَتَعْلَمُ وَلاَ أَعْلَمُ، وَأَنْتَ عَلاَّمُ الْغُيُوبِ، اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الأَمْرَ -وَيُسَمِّي حَاجَتَهُ- خَيْرٌ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي -أَوْ قَالَ: عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ- فَاقْدُرْهُ لِي وَيَسِّرْهُ لِي ثُمَّ بَـــارِكْ لِـــي فِيهِ، وَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الأَمْرَ شَرٌّ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِـــي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي -أَوْ قَالَ: عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ- فَاصْرِفْهُ عَنِّي وَاصْرِفْنِي عَنْهُ وَاقْدُرْ لِي الْخَيْرَ حَيْثُ كَانَ ثُمَّ أَرْضِنِي بِهِ»»[(١)].

۞ جابر بن عبد الله رضي الله عنهما وايي: پيغمبر ﷺ به موږ ته په هر کار کې د استخارې داسې ښوونه کوله، لکه څنګه چې به يې موږ ته

(١) بخاري ١٦٢/٧.

د قرآن د یو سورت ښوونه کوله، (او داسې به یې) فرمایل: کله چې له تاسو نه یو څوک د کوم کار کولو اراده وکړي، نو دوه رکعته غیر فرضي (نفل) لمونځ دې وکړي، او بیا دې ووایي: الهي! زه ستا په علم سره له تا نه خیر غواړم، او ستا په قدرت سره له تانه طاقت غواړم، او ستا د لوی فضل او رحمت سوال درنه کوم، ځکه ته قادر یې، او زه عاجز یم، او ته پوهیږې او زه نه پوهیږم، او ته په غیبو ښه پوه یې، الهي! که ته پوهیږې چې دا کار -د هغه کار نوم به اخلي- زما لپاره په دین او دنیا کې، او په انجام* د کار کې خیر وي -او یا دې ووایي: په نژدې او لیرې آینده* کې را ته خیر وي- نو ته یې ما لره* په برخه کړې، او ما لره یې آسانه کړې، او بیا ما لره په هغه کې برکت واچوې، او که ته پوهیږې چې دا کار زما لپاره په دین او دنیا کې، او په انجام* د کار کې بد دی، -او یا دې ووایي: په نژدې او لیرې آینده کې بد دی- نو له ما نه یې وګرځوې* او ما له هغه نه وساتې، او ما ته خیر را په برخه کړې چیرته چې وي، او بیا ما په هغه سره خوشحاله کړې.

څوک چې د خالق نه خیر وغواړي، او د مؤمنانو سره مشوره وکړي، او په کار کې ښه فکر وکړي، نو هیڅکله به پښیمانه* نشي، الله جل جلاله فرمايي: ﴿وَشَاوِرْهُمْ فِي الأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّهِ﴾ [آل عمران: ١٥٩]

۞ او لدوی (مومنانو) سره په کار کي مشوره وکړه، او چي کله (د کار کولو) عزم او اراده وکړې، نو پر الله توکل او تکیه وکړه.

۲۷- د سهار او ما ښام اذکار

الحَمْـــدُ للهِ وَحْـــدَهُ، والصَّـــلاةُ والسَّلامُ عَلى مَنْ لا نَبيَّ بَعْدَهُ[۱].

۞ یواځـــي الله لره ټولـــه غوره ستاینه ده، او درود او سلام دي وي پر هغه چا چي له هغه نه وروسته پیغمبر نشته.

۷۵-۱- أَعُـــوذُ باللهِ منَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿اللّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَـــا خَلْفَهُـــمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاء وَسِعَ كُرْسِـــيُّهُ السَّـــمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ

(۱) لـــه انـــس نه مرفوع روایت دی: «لأن أقعد مع قوم يذكرون الله تعالى من صلاة الغداة حتى تطلع الشـــمس أحـــبُّ إليّ من أن أُعتق أربعة من ولد إسماعيل، ولأن أقعد مع قوم يذكرون الله من صلاة العصـــر إلى أن تغرب الشمس أحبّ إليّ من أن أُعتق أربعة»، ترجمه: چي زه له یو داسي ډلي سره کښینـــم* چـــي د سهار* له لمانځه نه تر لمر ختو پوري د الله ذکر کوي، دا ما ته لدې نه غوره ده چـــي د اسماعیل عليه السلام له اولاد نه څلور مریان آزاد کړم، او چي زه له داسي یو ډلي سره کښینم چـــي د مازدیګـــر له لمانځـــه نه تر لمر لویدو پوري د الله ذکر کوي، دا ماته لدې نه غوره ده چي څلور (مریان) آزاد کړم.

ابو داود ۳٦٦۷ نمبر حدیث، او الباني هغه حَسَن بللی دی، صحیح أبي داود ۲/٦۹۸.

الْعَظِيمُ﴾ [البقرة: ٢٥٥] [1].

۞ مخكي يې ترجمه شويده. [٧٠ نمبر ذكر دي وكتل شي]

٧٦-٢- بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ﴾ [الإخلاص: ١-٥] [ثلاث مرات] [2].

۞ مخكي يې ترجمه شويده. [دري خلي] [٧٠ نمبر ذكر دي وكتل شي]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِن شَرِّ مَا خَلَقَ * وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ * وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ [الفلق: ١-٥] [ثلاث مرات] [3].

۞ مخكي يې ترجمه شويده. [دري خلي] [٧٠ نمبر ذكر دي وكتل شي]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ النَّاسِ * إِلَهِ النَّاسِ * مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِي

---

(١) څوک چي دا (آيتونه) د سهار* په وخت ووايي، نو له پيريانو نه به تر ماښام پوري په امان وي، او څوک چي دا (آيتونه) د ماښام په وخت ووايي، نو له هغوی نه به تر سهاره پوری په امان وي.
حاكم ١/٥٦٢، او الباني هغه په صحيح الترغيب والترهيب ١/٢٧٣ كي صحيح بللی، او نسائي او طبراني ته يې منسوب كريدی، او ويلي دي: د طبراني اسناد ښه (جيد) دی.

(٢) څوک چي دا سورتونه د سهار او ماښام په وخت ووايي، نو له هر څه نه ورته كافي او بس دي.
ابو داود ٤/٣٢٢، ترمذي ٥/٥٦٧، صحيح الترمذي ٣/١٨٢

(٣) مخكينی تخريج وكتل شي. (ژباړن)

يُوَسْــوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ﴾ [النـاس: ١-٦] [ثلاث مرات][1].

۞ مخكې يې ترجمه شويده. [دري خلي] [٧٠ نمبر ذكر دي وكتل شي]

٧٧-٣- «أَصْــبَحْنَا وأَصبَحَ الْمُلْكُ للَّه، وَالْحَمْدُ للَّه، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذ الْيَومِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَه، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذ الْيَومِ وَشَرِّ مَا بَعْدَه، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِــنْ الْكَسَــلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ»[2].

۞ سهار* شو[3] پر موږ[4]، او ټولواكي* ټوله خاص الله لره ده[5]، او ټولــه غوره ستاینه الله لره ده، بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشــته، هغه یو دی، شریک نلري، او هغه پر هر څه قادر دی، ای زما

---

(١) مخكينی تخريج وكتل شي.(ژباړن)

(٢) مسلم ٢٠٨٨/٤.

(٣) چــي كله مابنام شي، نو داسي به وايي: «أمسينا وأمسى الملك لله»، ترجمه: مابنام شو پر موږ، او ټولواكي* ټوله الله لره ده.

او بله ترجمه یې داده: او پر كائناتو هم مابنام شو یوازي الله لره.

(٤) يعني: موږ سهار كړو، يا د سهار په وخت كي داخل شوو.(ژباړن)

(٥) بله ترجمه يې داده: پر كائناتو سهار شو یوازي الله لره.(ژباړن)

پروردګاره! پدې ورځ کې څه خیر دی، او د دې وروسته چې څه خیر دی، زه له تا نه د هغه سوال کوم، او پدې ورځ کې چې څه شر دی، او له هغه نه وروسته چې څه شر دی، له هغه څخه په تا سره پناه غواړم، ای زما پروردګاره! په تا سره له تنبلۍ*، او د لوی عمر د بدوالي نه پناه غواړم، ای زما پروردګاره! په تا سره د دوزخ* او قبر له عذاب نه پناه غواړم.

٧٨-٤- «اللَّهُــــمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ»[١].

۞ الهي! (ستا په حکم) مونږ سهار* کړو، او (ستا په حکم سره) مونږ ماښام* کړو[٢]، او ستا (په حکم سره) ژوند کوو، او ستا (په حکم سره) مرو*، او تا لره بیا درتګ (او ژوندي کیدل) دي.

٧٩-٥- «اللَّهُــــمَّ أَنْتَ رَبِّي لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ

(١) ترمذي ٥/٤٦٦، صحيح الترمذي ٣/١٤٢.

(٢) او چــې کله ماښام شي، نو داسي به وایي: «اللهم بك أمسينا وبك أصبحنا وبك نحيا وبك نموت، وإلـيك المصـير»، يعـني «أمسينا» به له «أصبحنا» نه مخکي وايي، او د «النشور» په ځای به «المصير» وايي، او ترجمه يې هماغه پورتنی ترجمه ده.

لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاّ أَنْتَ»[١].

۞ الهـــي! ته زما پروردګار يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، تا زه پيدا کړی يم، او زه دي بنده يم، او زه د خپل توان سره ستا پر عهد او وعده ولاړ يم، زه په تا سره د خپلو کړو* له شر نه پناه غواړم، زه ستا په هغه نعمت اقرار کوم چې ما ته دي راکړی، او په خپله ګناه اقرار کوم، نو ما ته بخښنه وکړې، چې بيله تا نه څوک ګناه نشي بخښلای.

٨٠-٦- «اللَّهُـــمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ، أُشْهِدُكَ وَأُشْهِدُ حَمَلَةَ عَرْشِكَ وَمَلاَئِكَتَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ، أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاّ أَنْتَ وَحْـــدَكَ لاَ شَـــرِيكَ لَـــكَ، وَأَنَّ مُحَمَّـــداً عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ» [أربع مرات][٢].

۞ الهـــي! ما سهار کړو[٣]، پداسې حال کې چې زه تا او ستا د

(١) څـــوک چـــې دا دعا په يقين سره د ماښام په وخت ووايي، او بيا په هماغه شپه مړ شي، نو جنت ته به داخل شي، او همدا رنګه که هغه د سهار په وخت ووايي.
بخاري ٧/١٥٠.

(٢) څـــوک چـــې دا ذکر د سهار او يا ماښام په وخت څلور ځلي ووايي، الله به يې له دوزخ* نه په امان کړي.
ابـــو داود ٤/٣١٧، بخاري په «الأدب المفرد» ١٢٠١ نمبر حديث کې، نسائي په «عمل اليوم واللـــيلة» ٩ نمبر حديث کې، ابن السني ٧٠ نمبر حديث کې روايت کړيدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص٢٣ کې د نسائي او ابو داود اسناد حَسَن بللی دی.

(٣) چـــې کلـــه ماښـــام کيدونکی وي نو داسې به وايې: «اللهم إني أمسيت»، ترجمه: الهي! ما ماښام کړو.

عـــرش پورته كونكي[١]، او ستا فرښتې*، او ستا ټول مخلوقات پدې شاهد* ګنم چې بې شکه ته الله يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشـــته، يو يې، شريک نلرې، ، او په رښتيا سره محمد ستا بنده او ستا پيغمبر دى.[خلور خلي*]

٨١-٧- «اللّهُــمَّ مَــا أَصْبَحَ بِي مِنْ نِعْمَةٍ أَوْ بِأَحَدٍ مِن خَلْقِــكَ فَمِــنْكَ وَحْــدَكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ، فَلَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ الشُّكْرُ»[٢].

۞ الهـــي! كوم نعمت چې ما ته، او يا ستا بل كوم مخلوق ته د ســـهار پـــه وخت[٣] رسيدلى، نو هغه يواځې* ستا له طرفه دى، تا لره شريک نشته، نو تا لره ټولـــه غوره ستاينه او شكر دى.

٨٢-٨- «اللّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدَنِي، اللّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي، اللّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي، لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، اللّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ

---

(١) يعني هغه ملائكي چې عرش يې پورته كړيدى.(ژباړن)

(٢) خـــوک چې دا ذكر د سهار په وخت وواېي، نو د هغې ورځې شكر يې په ځاى كړيدى، او چې كله هغه د ماښام په وخت وواېي، نو د هغې شپې شكر يې په ځاى كړيدى.

ابـــو داود ٣١٨/٤، او نســـائي په «عمل اليوم والليلة» ٧ نمبر حديث كې، ابن السني ٤١ نمبر حديـــث كـــې، ابن حبان «موارد» ٢٣٦١ نمبر حديث كې روايت كړيدى، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص٢٤ كې د هغه اسناد حَسَن بللى دى.

(٣) او د ماښـــام پـــه وخـــت به داسې واېي: «اللهم ما أمسى بي..»، يعني: الهي! كوم نعمت چې.. د ماښام په وخت رسيدلى..

الْكُفْــرِ وَالْفقر، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ»[ثلاث مرات][1].

۞ الهـــي! ما ته په بدن کي روغتيا راکړې، الهي! ما ته په غوږونو کي روغتيا راکړې، الهي! ما ته په سترګو کي روغتيا راکړې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، الهي! زه په تا سره له کفر او فقر نه پناه غواړم، او په تا سره د قبر له عذاب نه پناه غواړم، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.[درې ځلي*]

٨٣-٩- «حَسْــبِيَ اللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ، عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ» [سبع مرات][2].

۞ بس دی ما ته هغه الله چي بيله هغه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، پر هغه مي توکل کړی، او همدی د لوی عرش څښتن* دی.[اووه ځلي*]

٨٤-١٠- «اللَّهُــمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيا

---

(١) ابــو داود ٣٢٤/٤، احمـــد ٤٢/٥، نســـائي په «عمل اليوم والليلة» ٢٢ نمبر حديث کي، ابن الســـني ٦٩ نمبر حديث کي، بخاري په «الأدب المفرد» کي روايت کړيدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص٢٦ کي د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

(٢) څــــوک چـــي دا ذکر د سهار او ماښام په وخت اووه ځلي ووايي، الله به يې د دنيا او آخرت د کارونو او انديښنو* لپاره ورته کافي وګرځوي.

ابــن السني ٧١ نمبر حديث کي مرفوع، ابو داود ٣٢١/٤ موقوف روايت کړيدی، او شعيب او عبد القادر الأرناؤوط يې اسناد صحيح بللی دی، زاد المعاد ٣٧٦/٢.

والآخــرَة، اللّهُــمَّ إنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي، اللّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي وَآمِنْ رَوْعَاتِي، اللّهُمَّ احْفَظْنِي مِــنْ بَــيْنِ يَدَيَّ، وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي، وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي»[٢].

۞ الهي! زه له تا نه په دنيا او آخرت كي د معافی او سلامتی سوال كوم، الهي! زه له تا نه په خپل دين او دنيا كي او په خپل اهل او مال كي د معافی او سلامتی سوال كوم، الهي! زما عيبونه پټ كړې، او ويره* را نــه لري كړې، الهي! ما د مخي نه، او د شا نه، او د ښي خوا نه، او د چپې خوا نه، او د پورته خوا نه محفوظ كړې، او زه ستا په لويې سره لدې نه پناه غواړم چي د لاندي خوا نه ناڅاپه* هلاک شم.

٨٥-١١- «اللّهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَة، فَاطِرَ السَّموات وَالأَرْضِ، رَبَّ كُــلِّ شَــيْءٍ وَمَلِيكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، أَعُــوذُ بِــكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِه، وأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءاً، أَوْ أَجُرَّهُ إِلَى مُسْلِمٍ»[٢].

۞ الهي! اې په پټو او ښكاره عالمه! اې د آسمانونو او ځمكي پيدا كونكــيه! اې د هر شي* پالونكيه او واكمنه! زه شاهدي* وركوم چي

(١) ابو داود، ابن ماجه، صحيح ابن ماجه ٢/٣٣٢.

(٢) ترمذي، ابو داود، صحيح الترمذي ٣/١٤٢.

بیله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، زه په تا سره د خپل نفس د شر نه، او د شیطان د شر او شِرک نه پناه غواړم، او لدې نه پناه غواړم چې زه بدي وکړم، او یا (بل) مسلمان ته بدي ورسوم.

٨٦-١٢- «بِسْـــمِ اللَّهِ الَّذِي لاَ يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الأَرْضِ وَلاَ فِي السَّمَاءِ، وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ»[ثلاث مرات] (١).

۞ د هغـــه الله په نوم چې له نامه سره يې هيڅ شي* په ځمکه او آســـمان کـــې ضرر نه رسوي، او هغه ښه اوریدونکی، ښه پوه دی. [درې ځلې]

٨٧-١٣- «رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبّاً، وَبِالإِسْلاَمِ دِيناً، وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيّاً» [ثلاث مرات] (٢).

۞ زه د الله په خدايي توب (يا کارسازي)، او د اسلام په دين، او

---

(١) څـــوک چـــې دا ذکر د سهار په وخت درې ځلې، او د ماښام په وخت درې ځلې ووايي، هيڅ شي به ورته ضرر ونه رسوي.
ابـــو داود ٣٢٣/٤، ترمذي ٤٦٥/٥، ابن ماجه، احمد، صحيح ابن ماجه ٣٣٢/٢، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص٣٩ کې د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

(٢) څـــوک چې دا ذکر د سهار ، او ماښام په وخت درې ځلې ووايي، نو په الله حق دی چې هغه به د قيامت په ورځ خوشحالوي.
احمـــد ٣٣٧/٤، نســـائي پـــه «عمل اليوم والليلة» ٤ نمبر حديث کې، ابن السني ٦٨ نمبر حديـــث کـــې، ابو داود ٣١٨/٤، ترمذي ٤٦٥/٥ روايت کړيدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص٣٩ کې د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

د محمد په پیغمبري راضي شوم. [درې ځلې]

٨٨-١٤- «يَا حَيّ يَا قَيُّوم، بِرَحْمَتِك أَسْتَغِيث، أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلّه، وَلاَ تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَة عَيْن»(١).

۞ اې د کـــامل ژوند څښتنه! اې د کائناتو تدبیرونکیه!*، ستا په رحمت سره فریاد کوم او مدد غواړم، زما ټول کارونه برابر* کړې، او زمـــا نفـــس (او خواهشاتو) ته مې د سترګې د رَپ* په اندازه هم مه سپارې.

٨٩-١٥- «أَصْـــبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّه رَبِّ الْعَالَمِينَ، اللَّهُـــمَّ إِنِّـــي أَسْـــأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الْيَوْمِ: فَتْحَهُ، وَنَصْرَهُ، وَنُورَهُ، وَبَرَكَتَهُ، وَهُدَاهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِيهِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ»(٢).

۞ مونـــږ ســـهار کړو(٣)، او کائناتو هم الله لره سهار کړو، چې پـــروردګار د مخلوقـــاتو دی، الهي! زه درنه د دې ورځې(٤) د خیر،

---

(١) حـــاکم روايـــت کړی، او هغه یې صحیح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړیده، صحیح الترغیب والترهیب ب ١/٢٧٣.

(٢) ابـــو داود ٤/٣٢٢، او شعیب او عبد القادر الأرناؤوط د «زاد المعاد» ٢/٢٧٣ په تحقیق کې د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

(٣) د ماښـــام پـــه وخت به داسي وايي: «أمسينا وأمسى الملك لله رب العالمين»، ترجمه: ماښام شو پر مونږ، او ټولواکي* ټوله خاص الله لره ده.

(٤) د ماښـــام پـــه وخـــت به داسي وايي: «اللهم إني أسألك خير هذه الليلة فتحها، ونصرها، ونورها، وبركـــتها، وهداها، وأعوذ بك من شر ما فيها وشر ما بعدها»، ترجمه هماغه پورتنی ترجمه ده، =

كاميابی، نصرت، رڼايي، برکت، او هدايت سوال کوم، او په تا سره د هغې له شر نه، او د هغې نه وروسته شر نه پناه غواړم.

٩٠-١٦- «أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الإِسْلَامِ، وَعَلَى كَلِمَةِ الإِخْلَاصِ، وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ ﷺ، وَعَلَى مِلَّةِ أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفاً مُسْلِماً، وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ»(١).

۞ مونږ په فطرت* د اسلام، او په کلمه د اخلاص، او په دين د محمد ﷺ، او په طريقه زمونږ د پلار ابراهيم عليه السلام سهار کړو(٢)، چې حق ته مايل* وو، او له مشرکانو څخه نه وو.

٩١-١٧- سُبْحَانَ اللهِ وبِحَمْدِهِ [مائة مرة](٣).

۞ پاک دی الله سره له ټولي ستاينې. [سل ځلې]

٩٢-١٨- «لَا إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ

خو د ورځې په ځاى به شپه يادوي.

(١) احمد ٣/٤٠٧، ٤٠٦، ابن السني په «عمل اليوم والليلة» ٣٤ نمبر حديث کې، صحيح الجامع ٤/٢٠٩.

(٢) او د ماښام په وخت به وايي: موږ په فطرت د اسلام... ماښام کړو.

(٣) څوک چې دا ذکر د سهار او ماښام په وخت سل ځلې ووايي، هيڅ څوک به د قيامت په ورځ له ده غوره* عمل ونلري، مگر هغه څوک چې دده په اندازه او يا له هغه نه زيات يې دا ذکر ويلى وي.

مسلم ٤/٢٠٧١.

وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»[عشر مرات][1] او [مرة واحدة عند الكسل][2].

۞ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دى، شريک نلري، هغه لره ټولواکي ده، او هغه لره ټولـــه غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دى. [لس ځلې] يا [يو ځل د تنبلۍ* په وخت کې]

٩٣-١٩- «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [مائة مرة إذا أصبح][3].

۞ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دى، شريک نلري، ده لره ټولواکي ده، او هغه لره پوره غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دى. [د سهار په وخت سل ځلې]

٩٤-٢٠- «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، عَدَدَ خَلْقِهِ، وَرِضَا

(١) نســائي په «عمل اليوم والليلة» ٢٤ نمبر حديث کي روايت کړيدى، صحيح الترغيب والترهيب ١/٢٧٢، «تحفــة الأخــيار» ص٤٤ د ابن باز ليکنه، او ددې ذکر فضيلت په ص١٤٦، ٢٥٥ نمبر حديث کي وکتل شي.

(٢) ابــو داود ٣١٩/٤، ابن ماجه، احمد ٦٠/٤، صحيح الترغيب والترهيب ٢٧٠/١، صحيح ابي داود ٩٥٧/٣، صحيح ابن ماجه ٣٣١/٢، زاد المعاد ٣٧٧/٢.

(٣) څــوک چي دا ذکر په ورځ کي سل ځلې ووايي، نو د لسو مريانو د آزادولو په اندازه (اجر) به ورکــړل شي، او هغه لره به سل نيکۍ وليکل شي، او سل ګناهونه به ورته وبخښل* شي، او په هماغــه ورځ بــه تر ماښام پورې له شيطان نه په امان وي، او هيڅ څوک به لده نه غوره عمل ونلري، مګر هغه څوک چي دده په شان يې عمل کړى وي.
بخاري ٩٥/٤، مسلم ٢٠٧١/٤.

نَفْسِه، وَزِنَةَ عَرْشِه، وَمِدَادَ كَلِمَاتِه» [ثلاث مرات إذا أصبح] (١).

۞ پاک دی الله، او هغه لره تولـه غوره ستاينه ده دده د مخلوقاتو د شمير په اندازه، او دده د رضا (په اندازه)، او دده د عرش د وزن (په اندازه)، او دده د کلماتو د سیاهي (په اندازه). [درې خلي د سهار په وخت]

٩٥-٢١- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْماً نَافِعاً، وَرِزْقاً طَيِّباً، وَعَمَلاً مُتَقَبَّلاً» [إذا أصبح] (٢).

۞ الهي! زه له تا نه د ګټور علم، او پاکي روزۍ*، او قبول شوي عمل سوال کوم. [چې کله سهار پاځې]

٩٦-٢٢- «أَسْتَغْفِرُ اللهَ وأَتُوبُ إِليه» [مائة مرة في اليوم] (٣).

۞ له الله نه بخښنه* غواړم، او هغه ته توبه اوباسم. [سل خله د ورځې]

٩٧-٢٣- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ» [ثلاث مرات إذا أمسى] (٤).

---

(١) مسلم ٤/٢٠٩٠.

(٢) ابن السني په «عمل اليوم والليلة» ٥٤ نمبر حديث كي، ابن ماجه ٩٢٥ نمبر حديث کي روايت کړيدی، او شعيب او عبد القادر الأرنووط د «زاد المعاد» په تحقيق ٢/٣٧٥ کي د هغه اسناد حَسَن بللى دى.

(٣) بخاري (فتح الباري ١١/١٠١)، مسلم ٤/٢٠٧٥.

(٤) څوک چي هغه د ماښام په وخت درې خلي ووايي، په هغه شپه کي به (د زهرناکي خزندې* =

۞ د الله پـــه بشـــپړ* كلام سره د هغه د مخلوقاتو له شر نه پناه غواړم.[درې ځلي د ماښام په وخت]

٩٨-٢٤- «اللَّهُـــمَّ صَـــلِّ وَسَـــلِّمْ عَلَـــى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ» [عشر مرات][(١)].

۞ الهي! زمونږ پر پيغمبر محمد درود او سلام وليږه. [لس ځلي]

٢٨- د خوب اذكار

٩٩-١- خپل ورغوي* به سره يو ځاى كړي، او بيا دي لانديني اذكـــار ولـــولي، او هغه دي په لاسونو كي چُف كړي، او بيا دي په ورغويو سره خپل جسم مسه* كړي، له سره دي يې شروع كړي، او بيا مخ او بيا نور جسم (دي مسه كړي). [دا به درې ځلي كوي]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۞ اللَّهُ الصَّمَدُ ۞ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۞ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ﴾ [الإخلاص:١-٥][(٢)].

زهر ورته څه ضرر ونه رسوي.

احمـــد ٢/٢٩٠، نســـائي په «عمل اليوم والليلة» ٥٩٠ نمبر حديث كې، ابن السني ٦٨ نمبر حديـــث كـــې روايـــت كړيدى، صحيح الترمذي ٣/١٨٧، صحيح ابن ماجه ٢/٢٦٦، تحفة الأخيار ص٤٥.

(١) (پيغـــبر ﷺ فرمايي) څوک چې د سهار په وخت، او ماښام په وخت لس لس ځلي پر ما درود ووايي، نو د قيامت په ورځ به يې زما شفاعت په برخه شي.

طـــبراني پـــه دوو اسنادو سره روايت كړيدى، چې يو اسناد يې ښه (جيد) دى، مجمع الزوائد ١٠/١٢٠، صحيح الترغيب والترهيب ١/٢٧٣ دي وكتل شي.

(٢) بخاري (فتح الباري ٩/٦٢)، مسلم ٤/١٧٢٣.

۞ ترجمه يې مخکې شويده.[٧٠ نمبر ذکر دي وکتل شي]

بسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * من شَرِّ مَـا خَلَقَ * وَمن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ * وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ [الفلق: ١-٥] (١).

۞ ترجمه يې مخکې شويده.[٧٠ نمبر ذکر دي وکتل شي]

بسْـــمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ الـــنَّاسِ * إِلَـــهِ النَّاسِ * مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ﴾ [الناس: ١-٦] (٢).

۞ ترجمه يې مخکې شويده.[٧٠ نمبر ذکر دي وکتل شي]

١٠٠-٢- ﴿اللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِـــنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِـــهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَـــيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاء وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَـــؤُودُهُ حِفْظُهُمَـــا وَهُـــوَ الْعَلِـــيُّ الْعَظِـــيمُ﴾ [البقرة: ٢٥٥] (٣).

---

(١) مخکینی تخریج دي وکتل شي.(ژباړن)

(٢) مخکینی تخریج دي وکتل شي.(ژباړن)

(٣) څــوک چـــي کلــه خپل د خوب ځای ته راشي او آيت الکرسي ووايي، نو د الله له طرفه به يو ساتونکی ورته مقرر شي، او شيطان به ورته نه نږدې کيږي تر څو چې سهار شي.
بخاري (فتح الباري ٤٧٨/٤).

۞ ترجمه يې مخکې شويده.[۷۰ نمبر ذکر دي وکتل شي]

۱۰۱-۳- ﴿آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللّهِ وَمَلآئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ وَقَالُواْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ * لاَ يُكَلِّفُ اللّهُ نَفْساً إِلاَّ وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْراً كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلاَ تُحَمِّلْنَا مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَآ أَنتَ مَوْلاَنَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ [البقرة: ۲۸۵-۲۸۶][۱].

۞ پيغمبر ﷺ په هغه څه چي ده ته له خپل پروردګار څخه را نازل شوي دي يقين او باور کړی، او مومنانو هم (په هغه يقين کړی)، او ټولو ايمان راوړ په الله، او د هغه په ملائکو، او د هغه په کتابونو، او د هغه په پيغمبرانو، (پداسي حال کي چي ټول وايي): د (الله) د پيغمبرانو د هيڅ يو په مينځ کي فرق* نه کوو، او (همدارنګه پيغمبر او مومنان) وايي: مونږ (د الله حکم) واوريده، او (د هغه) اطاعت* مو وکړ، ای پروردګاره! ستا بخښنه غواړو، او تا ته (د

(۱) چا چي دا دوه آيته د شپې ولوستل، نو هغه ورته کافي ده.
بخاري (فتح الباري ۹/۹۴)، مسلم ۱/۵۵۴.

ټولو مخلوقاتو) بيا در تګ دی.

الله هيڅ څوک د قدرت او طاقت نه زيات نه مكلف كوي، كوم (نـيک) كار چي يي كړی د هغه (ثواب) همده لره دی، او كوم (بد) كـار چـي يي كړی د هغه (عذاب) پر همده باندي دی، ای زموږ پروردګاره! موږ (په ګناه) مه نيسه كله چي (ستا حكم) هير كړو، او يـا پـه خطا سره (ګناه وكړو)، ای پروردګاره! او مه ايږده پر موږ بـاندي درووند بار، لكه څنګه چي دي زموږ نه مخكي كسانو باندي ايښی وو، ای پروردګاره! او مه ايږده پر موږ باندي هغه بار چي موږ يي هيڅ طاقت نلرو، او زموږ د(ګناهونه) نه تير شه، او موږ ته بخښنه وكـړه، او پـر موږ رحم وكړه، ته زموږ مددګار يې، نو ته موږ پر كافر قوم بريالي* كړې.

١٠٢-٤- [(١)] «باسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبِي وَبِكَ أَرْفَعُهُ، إِنْ أَمْسَكْتَ نَفْسِي فَارْحَمْهَا، وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ» [(٢)].

---

(١) (پيغمـبر ﷺ فرمايي) كله چي له تاسو نه يو له خپل بستر نه پاڅيږي* او بيا ورته بيرته راشي، نـو د څادر په پلو دي هغه درې خلي راټک وهي، او بيا دي بسم الله پري ووايي، ځكه هغه نـه پوهيږي چي د هغه ځای ته له هغه نه وروسته څه راغلي دي، او چي كله څملي* نو بيا دي ووايي:... باقي حديث.

(٢) بخاري ١١/١٢٦، مسلم ٤/٢٠٨٤.

۞ الهي! ستا په نوم سره مي خپله ډډه ولګوله، او ستا (په نوم سره يې) بيرته را پورته کوم، که دي زما روح قبض کړ، نو رحم پر* وکړه، او که دي بيرته را وليږه[(١)]، نو ساتنه يې وکړه، په هغه څه سره چې د خپلو نيکو بندګانو (ساتنه* کوې).

١٠٣-٥- «اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا، لَكَ مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا، إِنْ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا، وَإِنْ أَمَتَّهَا فَاغْفِرْ لَهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ»[(٢)].

۞ الهي! په رښتيا سره تا زما روح پيدا کړی، او ته يې مړ کوې، او تا لره يې مرګ او ژوند دی، که دي ژوند ورکړ نو حفاظت يې وکړې، او که دي مړ کړ، نو بخښنه ورته وکړې، الهي! زه درنه د روغتيا سوال کوم.

١٠٤-٦-[(٣)] «اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ» [ثلاث مرات][(٤)].

۞ الهي! ستا له عذاب نه مي وساتي په کومه ورځ چې خپل

---

(١) يعني: زما روح دي قبض نه کړ، او دوباره دي راويښ کړم.(ژباړن)

(٢) مسلم ٢٠٧٣/٤، احمد په خپل لفظ سره ٧٩/٢.

(٣) پيغمبر ﷺ کله چې به ووده کيده، خپل ښی لاس به يې تر باړخو* لاندي ايښوده، او بيا به يې داسي ويل:... باقي حديث.

(٤) ابو داود بلفظه ٣١١/٤، صحيح الترمذي ١٤٣/٣.

بندګان بیا ژوندي کوي. [دري ځلې]

١٠٥-٧- «باسْمِكَ اللّهُمَّ أَمُوتُ وأَحْيَا»[١].

۞ الهي! ستا په نوم سره مرم، او ژوندی کیږم.

١٠٦-٨- «سُبْحَانَ اللهِ» [ثلاثاً وثلاثين][٢].

۞ پاک دی الله جَلَّ جَلَالُهُ. [دري ديرش ځله]

«الْحَمْدُ للهِ» [ثلاثاً وثلاثين][٣].

۞ ټولـــه غوره ستاینه الله لره ده. [دري ديرش ځله]

«اللهُ أَكْبَرُ»[ثلاثاً وثلاثين][٤].

۞ الله ډير لوی دی. [دري ديرش ځله]

١٠٧-٩- «اللَّهُـــمَّ رَبَّ السَّموات السَّبْعِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِـــيمِ، رَبَّـــنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ، فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى، ومُنْزِلَ الـــتَّوْرَاةِ وَالإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الأَوَّلُ فلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الآخِرُ

---

(١) بخاري (فتح الباري ١١/١١٣)، مسلم ٤/٢٠٨٣.

(٢) خـــو ک چي دا اذکار د خوب ځای ته د راتګ په وخت کي ووايي، نو دا هغه لره د يو خادم نه هم غوره دي.

بخاري (فتح الباري ٧/٧١)، مسلم ٤/٢٠٩١.

(٣) مخکيني تخريج دي وکتل شي.(ژباړن)

(٤) مخکيني تخريج دي وکتل شي.(ژباړن)

فَلَـــيْسَ بَعْـــدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْــبَاطِنُ فَلَــيْسَ دُونَــكَ شَـــيْءٌ، اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ، وَأَغْنِنَا مِنْ الْفَقْرِ»[(١)].

۞ الهـــي! د اوو آسمانونو پروردګاره! د لوی عرش پروردګاره! زمونږ پروردګاره! او د هر شي* پروردګاره! د دانې* او زړي* چوونکيه! د تـــورات او انجيل او فرقان نازلونکيه! پناه غواړم په تا سره د هر هغه شي* له شر نه چې تندی* يې تا نيولی دی[(٢)]، الهي! ته اول يې، له تا نه مخکې څه نشته، او ته آخر يې، له تا نه وروسته څه نشته، او ته (په يقيني دلائلو سره) ښکاره يې، له تا نه بل زيات ښکاره نشته، او ته (د ذات په لحاظ) له (نورو نه) پټ يې، او له تا نه هيڅ شی پټ نه دی[(٣)]، له مونږ نه قرض ليرې کړې، او له فقر نه مو (وساتې)، شتمن (مو) کړې.

١٠٨-١٠- «الْحَمْـــدُ للَّه الَّذي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَكَفَانَا وَآوَانَا، فَكَمْ مِمَّنْ لاَ كَافِيَ لَهُ وَلاَ مُؤْوِيَ»[(٤)].

---

(١) مسلم ٢٠٨٤/٤.

(٢) يعني: ستا په قبضه او قدرت کې دی.(ژباړن)

(٣) اخيرنی څلور جملې د مفهوم او معنی په لحاظ ترجمه شويدي، نه د الفاظو په لحاظ.
تحفـــة الأحـــوذي بشرح جامع الترمذي ٣٣٢٢ نمبر حديث، عون المعبود شرح سنن أبي داود ٤٣٩٢ نمبر حديث دي وګڼل شي.(ژباړن)

(٤) مسلم ٢٠٨٥/٤.

۞ تولـــه غوره ستاينه هغه الله لره ده چي مونږ ته يې خوراک* او څښاک* راکړي، او له شر نه يې ساتلي يو، او مونږ ته يې د اوسيدو* ځاى راکــړى، څومره ډير خلک داسي شته چي دوى لره د شر نه ساتونکي، او د اوسيدو ځاى ورکونکي نشته.

١٠٩-١١- «اللَّهُـــمَّ عَـــالِمَ الْغَيْـــبِ وَالشَّهَادَةِ، فَاطِرَ السَّموات وَالأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَليكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لاَّ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِهِ، وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءاً، أَوْ أَجُرَّهُ إِلَى مُسْلِمٍ»[1].

۞ ترجمه يې مخکي شويده. [٨٥ نمبر ذکر دي وکتل شي]

١١٠-١٢- ﴿الم﴾ السجده سورت، او د مُلک سورت (تَبَارَكَ) به وايي[2].

١١١-١٣-[3] «اللَّهُـــمَّ أَسْلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ أَمْـــرِي إِلَيْكَ، وَوَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ، رَغْـــبَةً وَرَهْـــبَةً إِلَيْكَ، لاَ مَلْجَا وَلاَ مَنْجَأَ مِنْكَ إِلاَّ إِلَيْكَ، آمَنْتُ

---

(١) ابو داود ٣١٧/٤، صحيح الترمذي ١٤٢/٣.

(٢) ترمذي، نسائي، صحيح الجامع ٢٥٥/٤.

(٣) کلـــه چـــي د خوب کولو اراده وکړي نو د لمانځه د اوداسه په شان اودس وکړه، او بيا پر ښي اړخ* پريوزه*، او داسي ووايه: ... الحديث.

بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ، وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ»[۱].

۞ الهي! ما خپل ځان تا ته تسليم کړ، او خپل کار مي تا ته وسپاره*، او خپل مخ مي تا ته وګرځاوه*، او خپله شا مي تا ته تکيه کړه[۲]، پداسي حال کي چي ستا له عذاب نه ډار لرم، او ستا و رحمت ته اميد لرم، بيله تا نه بل هيڅ د نجات او پناه ځای نشته، ايمان مي راوړ ستا پر هغه کتاب چي تا نازل کړی، او ستا پر هغه پيغمبر چي تا (مونږ ته) استولی دی.

۳۹- په خوب کي له يوې ډډې* نه بلي ډډي ته اوښتلو دعا

۱۱۲- «لَا إِلَـهَ إِلاَّ اللَّهُ الوَاحِدُ القَهَّارُ، رَبُّ السَّموات والأَرْضِ، وما بَيْنَهُمَا العَزِيزُ الغَفَّارُ»[۳].

۞ بيله يو او غالب الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، د آسمانونو او ځمکي او د هغو په مينځ کي مخلوقاتو پروردګار دی، د زور او غلبي څښتن دی، بخښونکی دی.

---

(۱) پيغمبر ﷺ هغه چا ته چي دا اذکار يې وويل داسي وفرمايل: که چيري مړ شې، نو مسلمان به مړ شې.
بخاري (فتح الباري ۱۱/۱۱۳)، مسلم ۴/۲۰۸۱.

(۲) يعني ټوله تکيه او اعتماد مي پر تا دی.(ژباړن)

(۳) دا دوعا به هغه وخت وايي چي په شپه کي له يوه اړخ* نه بل اړخ ته واوړي.
حاکم ۱/۵۴۰ صحيح کړی، او ذهبي موافقه ورسره کړيده، نسائي په «عمل اليوم والليلة» کي، او ابن السني روايت کړيدی، صحيح الجامع ۴/۲۱۳.

٣٠- په خوب كي د نا آرامى او له ويري سره مخامخ كيدلو دعا

١١٣ - «أَعُــوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ وَشَرِّ عِبَادِهِ وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ يَحْضُرُونَ»[١].

❁ زه پناه غواړم د الله په بشپړ* كلام سره د هغه له غضب او عذاب نه، او د هغه د بندګانو له شر نه، او د شيطانانو له وسوسو نه، او لدې نه چې (شيطانان) ما ته راشي[٢].

٣١- هغه څه چې د خوب ليدو نه وروسته كول پكار دى

١١٤-١- دري ځلي به له چپې خوا نه لاړي توكي[٣].

٢- دري ځلي به له شيطان نه، او د هغه څه له شر نه چې په خوب كي يې ليدلي دى په الله سره پناه غواړي[٤].

٣- خپل خوب به چاته نه وايي[٥].

٤- پر كوم اړخ* چې ويده وي له هغه نه به بل اړخ ته واوړي[٦].

---

(١) ابو داود ١٢/٤، صحيح الترمذي ١٧١/٣.

(٢) يعـــني مـــا تـــه په لمانځه كي يا د قرآن په تلاوت او بل عبادت كي راشي، او فكر مي بلي خوا ته واړوي.(ژباړن)

(٣) مسلم ١٧٧٢/٤.

(٤) مسلم ١٧٧٣،١٧٧٢/٤.

(٥) مسلم ١٧٧٢/٤.

(٦) مسلم ١٧٧٣/٤.

٥- که وغواړي نو پورته دي شي او لمونځ* دي وکړي[١].

٣٣- د وترو د قنوت دعا

١١٦-١- «اللَّهُـــمَّ اهْدِني فِيمَنْ هَدَيْتَ، وَعَافِنِي فِيمَنْ عَافَيْتَ، وَتَوَلَّنِي فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ، وَبَارِكْ لِي فِيمَا أَعْطَيْتَ، وَقِنِي شَرَّ مَـــا قَضَـــيْتَ، فَإِنَّكَ تَقْضِي وَلاَ يُقْضَى عَلَيْكَ، إِنَّهُ لاَ يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ، [ولاَ يَعِزُّ مَنْ عَادَيْتَ]، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ»[٢].

۞ الهي! د هغو کسانو په جمله کې چې تا ورته هدايت کړی، ما ته هم هدايت وکړه، او د هغو کسانو په جمله کې چې تا ورته عافيت ورکـــړی مـــا ته هم عافيت راکړې، ما هم له شر نه وساته، او د هغو کسانو په جمله کې چې تا محفوظ کړي، ما هم محفوظ کړه، او څه چـــې دي راکړي، په هغه کې راته برکت واچوه، او څه چې تا فيصله کړې د هغه د شر نه مې وساته، ځکه همدا ته فيصله کونکی يې، او ستا د حکـــم ځوک دفع کونکی نشته[٣]، په رښتيا سره چې ته له چا سره دوستي وکړې، هغه به خوار نشي، او له چا سره چې دښمني وکړې،

---

(١) مسلم ١٧٧٣/٣.

(٢) څلـــورو اصحاب السنن، احمد، دارمي، حاکم، او بيهقي روايت کړيدی، او د مربع قوسونو تر مېـــنځ عبارت د بيهقي دی، صحيح الترمذي ١٤٤/١، صحيح ابن ماجه ١٩٤/١، اِرواء الغليل د الباني ليکنه ١٧٢/٢.

(٣) دا جمله د مفهوم او معنی په لحاظ ترجمه شويده.(ژباړن)

هغه به عزتمند نشي، ته مبارک ذات يې، او د لوړې ښېګڼې څښتن يې ای زمونږ پروردګاره.

١١٧-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، لاَ أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ»[٢].

۞ الهي زه ستا په رضا سره ستا له غضب* نه پناه غواړم، او ستا په معافی سره ستا له عذاب* نه پناه غواړم، او له تا نه په تا سره پناه غواړم[٢]، ستا (د شان سره لائقه) ثنا* نشم ويلای، ته هماغسي يې چي څنګه تا خپل ځان ستاييلی دی.

١١٨-٣- اللّهمّ إِيّاكَ نَعْبُدُ، ولكَ نُصَلّي ونَسجُدُ، وإليكَ نَسعَى ونَحْفدُ، نَرجُو رَحْمَتكَ، ونَخْشَى عذابَكَ، إنَّ عَذَابَكَ بالكافرينَ مُلْحَقٌ. اللهمّ إنّا نَستَعينُكَ، ونَستَغفرُكَ، ونُثْني عليكَ الخَيْرَ، ولا نَكْفُرُكَ، ونُؤمنُ بكَ، ونَخْضَعُ لكَ، ونَخْلَعُ مَنْ يَكْفُرُكَ»[٣].

---

(١) څلورو اصحاب السنن او احمد روايت کړيدی، صحيح الترمذي ٣/١٨٠، صحيح ابن ماجه ١/١٩٤، ارواء الغليل ٢/١٧٥.

(٢) له الله ﷻ نه په الله سره د پناه غوښتلو مقصد: په الله سره دده د جمالي صفاتو لکه غضب، قهر، جبروت او نورو داسي صفاتو له آثارو نه پناه غوښتل دي.(ژباړن)

(٣) بيهقي په «السنن الکبری» ٢/٢١١ کي روايت کړی، او اسناد يې صحيح بللی دی، او الباني =

۞ الهي! خاص ستا عبادت کوو، او خاص تا ته لمونځ او سجده کــوو، او خاص تا ته در دانګو* او ګړندي* درځو، ستا د رحمت امید* لرو، او ستا له عذاب نه ویریږو، په رښتیا سره چې ستا عذاب کفارو ته ورکړه شوی دی، الهي! مونږ له تا نه مدد غواړو، او له تا نه بخښنه* غواړو، او ستا غوره ستاینه کوو، او ستا نا شکري نکوو، او پر تا ایمان لرو، او تا ته عاجزي کوو، او له هغه چا نه لیري ځو چې ستا نا شکري کوي.

۳۳- د وترو له سلام نه وروسته ذکر

۱۱۹- «سُبْحَانَ المَلِكِ القُدُّوسِ» [ثلاث مرات والثالثة يجهرُ بها، ويمدُّ بها صوته، يقولَ:] [«رَبِّ الْمَلائِكَةِ وَالرُّوحِ»][(۱)].

۞ پاکي ده (د کائناتو) تولواک لره پوره پاکي.

[دا به دري خلي وایې، او په دریم ځل به په لوړ او اوږده آواز سره دا وایې:]

د ملائکو او جبرائیل پروردګار.

۳۴- د پریشانی او غم (لري کولو) دعا

۱۲۰-۱- «اللَّهُـــمَّ إِنِّي عَبْدُكَ، ابْنُ عَبْدِكَ، ابْنُ أَمَتِكَ،

په ارواء الغلیل ۲/ ۱۷۰ کې وایې: او دا اِسناد صحیح دی، او هغه پر عمر باندي موقوف دی.

(۱) نســـائي ۳/۲۴۴، دار قطـــني او نـــورو روایت کړیدی، او د مربع قوسونو مینځ کې عبارت د دارقطـــني ۲/ ۳۱ زیـــادت دی، او اِسناد يې صحیح دی، زاد المعاد د شعیب الأرنؤوط او عبد القادر الأرنؤوط تحقیق ۱/ ۳۳۷.

نَاصِيَتِي بِيَدِكَ، مَاضٍ فِيَّ حُكْمُكَ، عَدْلٌ فِيَّ قَضَاؤُكَ، أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ، سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ، أو أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ، أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَداً مِنْ خَلْقِكَ، أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ، أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رَبِيعَ قَلْبِي، وَنُورَ صَدْرِي، وَجَلاَءَ حُزْنِي، وَذَهَابَ هَمِّي»[1].

۞ الهي! زه ستا بنده، ستا د بنده زوی، ستا د مینځي* زوی یم، زما تندی* ستا په لاس کي دی، ستا حکم پر ما جاري دی، ستا فیصله زما په حق کي عادلانه* ده، ستا په هغه ټولو نومونو سره له تا نه سوال کوم، چي تا خپله خپل ځان په هغه نومولی* دی، او یا دي په خپل کتاب کي نازل کړیدی، او یا دي خپل مخلوق نه چا ته ښودلی دی، او یا دي په خپل غیبي علم کي له ځان سره ساتلی دی، (پدي ټولو در نه سوال کوم) چي ته قرآن زما د زړه پسرلی*، او د سیني روښنايي، او د غمونو ورک کونکی، او د پریشانیو* ختمونکی وګرځوې.

١٢١-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ»[2].

(١) احمد ١/٣٩١، او البانی هغه صحیح بللی دی.

(٢) بخاري ١٥٨/٧، پیغمبر ﷺ به دا دعا ډیره ویله. بخاري (فتح الباري ١٧٣/١١) دي وګتل شي.

۞ الهـــي! زه پـــه تا سره پناه غواړم له پریشانۍ او غم نه، او له کمزورتیا (سستۍ) او لټۍ* نه، او بخیل توب* او بې زړه توب* نه، او د قرض له زیاتیدو او د خلکو له غلبې موندلو نه.

۳۵- د بې قرارۍ دعا

۱۲۲-۱-«لاَ إِلَــهَ إِلاَّ اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ رَبُّ السَّمواتِ وَرَبُّ الأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ»(۱).

۞ بل د عبادت وړ* معبود* نشته بیله هغه الله نه چې لوی او حِلم لرونکې دی ، بل د عبادت وړ* معبود* نشته بیله هغه الله نه چې د لوی عرش څښتن دی، بل د عبادت وړ* معبود* نشته بیله هغه الله نه چې د آسمانونو او ځمکې پروردګار دی، او د عزتمند عرش پروردګار دی.

۱۲۳-۲- «اللَّهُـــمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو فَلاَ تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ وأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ»(۲).

۞ الهي! زه ستا د رحمت امید لرم، نو زما نفس ته مې د سترګې د رپ* په اندازه هم مه پریږده، او زما کارونه ټول راته اصلاح کړې، بیله

(۱) بخاري ۱۵۴/۷، مسلم ۲۰۹۲.

(۲) ابـــو داود ۳۲۴/۴، احمـــد ۴۲/۵، او الـــباني په صحیح ابي داود ۹۵۹/۳ کې د هغه اسناد صحیح بللی دی.

تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

١٢٤-٣- «لاَ إِلَـهَ إلاّ أَنْـتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنْ الظَّالِمِينَ»(١).

۞ بیله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، پاک یې ته، په رښتیا سره زه له ظالمانو نه یم.

١٢٥-٤- «اللهُ اللهُ رَبِّي لاَ أُشْرِكُ بِهِ شَيْئاً»(٢).

۞ الله الله زما پروردګار دی، له هغه سره هیڅ شی شریک نه بولم.

٣٦- د دښمن او حکمران* سره مخامخ کېدو* دعا

١٢٦-١- «اللَّهُـمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ»(٣).

۞ الهي! مونږ تا د دوی مقابلې ته ګرځوو، اوپه تا سره د دوی د شر نه پناه غواړو.

١٢٧-٢- «اللَّهُـمَّ أَنْتَ عَضُدِي، وَأَنْتَ نَصِيرِي، بِكَ أَجُولُ، وبِكَ أَصُولُ، وَبِكَ أُقَاتِلُ»(٤).

---

(١) ترمذي ٥/٥٢٩، حاکم ١/٥٠٥، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي موافقه ورسره کړېده، صحيح الترمذي ٣/١٦٨.

(٢) ابو داود ٢/٨٧، صحيح ابن ماجه ٢/٣٣٥.

(٣) ابو داود ٢/٨٩، حاکم ٢/١٤٢، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړېده.

(٤) ابو داود ٣/٤٢، ترمذي ٥/٥٧٢، صحيح الترمذي ٣/١٨٣.

۞ الهي! ته زما مټ يې، او ته مي مددګار يې، ستا (په قدرت) سره ګرځم راګرځم، او (په دښمن باندي) حمله کوم، او جنګيږم.

١٢٨-٣- «حَسْبُنَا ونِعْمَ الوَكِيلُ»[1].

۞ الله مونږ ته بس او کافي دی، او هغه ښه کار ساز دی.

٣٧- د حکمران* د ظلم نه د ويري دعا

١٢٩-١- «اللَّهُــمَّ رَبَّ السَّموات السَّبْعِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيم، كُنْ لي جَاراً منْ فُلان بن فُلان، وَأَحْزَابه منْ خَلائقكَ، أَنْ يَفْرُطَ عَلَيَّ أَحَدٌ منْهُمْ، أَوْ يَطْغَى، عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ، ولا إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ»[2].

۞ الهــي، اې د اوو آســمانونو پــروردګاره! او د لوی عرش پروردګاره! زما لپاره پناهګاه شې لدې نه چي فلانکی د فلانکي زوی، او د هغــه ډلي -چــي ستا د مخلوقاتو نه دي- پر ما زياتی او تجاوز* وکړي، چا ته چي ته پناه ورکړې هغه غالبه دی، او ډيره لويه ده ستاينه ستا، او بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

١٣٠-٢- «اللهُ أَكبرُ، اللهُ أَعَزُّ من خَلْقه جميعاً، اللهُ أَعَزُّ

(١) بخاري ٥/١٧٢.

(٢) بخـــاري په «الأدب المفرد» ٧٠٧ نمبر حديث کي روايت کړيدی، او الباني په «صحيح الأدب المفرد» ٥٤٥ نمبر حديث کي هغه صحيح بللی دی.

مِمَّـــا أَخــــافُ وأَحْذَرُ، أَعُوذُ باللهِ الذي لا إلهَ إلاّ هوَ، المُمْسكُ السَّمَوات السَّبْع أَن يَقَعْنَ على الأَرْضِ إلاّ بِإذْنه، من شَرِّ عبدكَ فُلانٍ، وجُنُوده وأَتْباعه وأَشْياعه، منَ الجنّ والإنْسِ، اللهمّ كُنْ لي جاراً منْ شَرِّهم، جلَّ ثَناؤُكَ وعَزَّ جارُكَ، وتَبارَكَ اسْمُكَ، ولا إلَهَ غَيْرُكَ» [ثلاث مرات] (١).

۞ الله ډير لوى دى، الله له ټول مخلوق نه زورور دى، الله له هغه چا نه ډير زورور دى له كوم نه چي زه ويريږم* او خطر احساسوم، په هغه الله سره پناه غواړم كوم چي بيله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، او (هغه ذات) چي ټينګونكى داوو آسمانونو دى لدې نه چي بې دده لـــه اجـــازې او حكم نه پر ځمكه راولويږي، (پناه غواړم) ستا د فلانكي بنده له شر نه، او د هغه له انسي او جني پيرَوانو او لښكرو نه، الهي! د دوى له شر نه زما لپاره پناهګاه شې، او ډيره لويه ده ستاينه ستا، او مـــبارک دى نـــوم ســــتا، او بيله تا نه د عبادت وړ* معبود* نشته.

[دري ځلي*]

٣٨- د ښمن ته ښيرا* كول

١٣١- «اللَّهُـــمَّ مُـــنْزِلَ الْكِتَابِ، سَرِيعَ الْحِسَابِ، اهْزِمِ

---

(١) بخـــاري «الأدب المفـــرد» ٧٠٨ نمبر حديث كي روايت كړيدى، او الباني په «صحيح الأدب المفرد» ٥٤٦ نمبر حديث كي هغه صحيح بللى دى.

الأَحْزَابَ، اللَّهُمَّ اهْزِمْهُمْ وَزَلْزِلْهُمْ»[١].

۞ الهــي! اې د کــتاب نازلونکيه! ای ژر* حساب کونکيه! (د دښمنانو) ډلو ته ماتي* ورکړې، الهي! ته ماتي* ورته ورکړې، او (ځمکه يې تر پښو* لاندي) ولړزوې*.

٣٩- د کوم قوم نه چي ويره* لري، دا دعا به وايي

١٣٢- «اللَّهُمَّ اكْفِنِيهِمْ بِمَا شِئْتَ»[٢].

۞ الهــي! څنګه چي ته غواړي هماغسي مي د هغوی له شر نه وساتې.

٤٠- څوک چي ايمان کي شک وکړي دهغه دعا

١٣٣-١- په الله سره به پناه غواړي[٣].

٢- کوم شي کي چي شک وي هغه کي به بيا فکر* نکوي[٤].

١٣٤-٣- يَقولُ: «آمَنْتُ بِاللهِ ورُسُلِه»[٥].

۞ او وايي به: پر الله او د هغه پر پيغمبرانو مي ايمان راوړی دی.

١٣٥-٤- يقرأُ قولَه تعالى: ﴿هُوَ الأَوَّلُ وَالآخِرُ وَالظَّاهِرُ

(١) مسلم ٣/١٣٦٢.

(٢) مسلم ٤/٢٣٠٠.

(٣) بخاري (فتح الباري ٦/٣٣٦)، مسلم ١/١٢٠.

(٤) بخاري (فتح الباري ٦/٣٣٦)، مسلم ١/١٢٠.

(٥) مسلم ١/١١٩-١٢٠.

وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ [الحديد: ٣] (١).

۞ دا آيت به وايي: هغه (يعني الله) اول دی، او آخر دی، او ظاهر دی، او باطن دی، او هغه په هر څه پوه* دی.

٤١- دقرض اداء كولو دعا

١٣٦-١- «اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ» (٢).

۞ الهي! ستا په حلالو مي ستا له حرامو وساتې، او ستا په فضل مي بيله تا نه بل چا نه بې نيازه* کړې.

١٣٧-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ» (٣).

۞ الهي! زه له پريشانۍ او غم نه، او له کمزورتيا (سستۍ) او لټۍ* نه، او بخيلۍ* او بې زړه توب* نه، او د قرض زياتيدو او د خلګو له غلبې موندلو نه په تا سره پناه غواړم.

---

(١) ابو داود ٣٢٩/٤، او الباني په صحيح ابي داود ٩٦٢/٣ کې د هغه اسناد حَسَن بللی دی.
(٢) ترمذي ٥٦٠/٥، صحيح الترمذي ١٨٠/٣.
(٣) بخاري ١٥٨/٧.

۴۲- په لمانځه او تلاوت کي د وسوسي دعا

۱۳۸- «أَعُـوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، واتْفُلْ على يِسارِكَ» [ثلاثاً][1].

۞ له رټل شوي شيطان نه په الله سره پناه غواړم.

او بيا دي و چپ* طرف ته (لاړي) تف کړي. [درې ځلې]

۴۳- چا ته چي يو کار مشکل شي د هغه دعا

۱۳۹- «اللهمّ لا سَهْلَ إلاّ ما جَعَلْتَهُ سَهْلاً، وأنتَ تَجْعَلُ الحَزْنَ إذا شئتَ سَهْلاً»[2].

۞ الهي! هيڅ آسان شی نشته، مګر هغه چي ته يې آسان کړې، او ته چي وغواړې سخت او ګران آسانوې.

۴۴- څوک چي ګناه وکړي، هغه به داسي کوي

۱۴۰- داسي بنده به نه وي چي ګناه وکړي، او بيا په ښه توګه* اودس وکړي، او بيا پاڅيږي* دوه رکعته لمونځ* وکړي، او بيا له الله نه بخښنه وغواړي، او الله ورته بخښنه او عفو ونکړي[3].

---

(۱) مسـلم ۱۷۲۹/۴ له عـثمان بن ابي العاص ﷺ نه روايت کړيدی، او په هغه کي داسي راغلي دي: ما همداسي وکړه، نو الله ﷻ هغه له ما نه لېري کړه.

(۲) صـحيح ابن حبان ۲۴۲۷ نمبر حديث (موارد)، ابن السني ۳۵۱ نمبر حديث، او حافظ وايي: دا حديـث صحيح دی. او عبد القادر الأرناؤوط هم هغه د نووي د اذکارو په تحقيق ص۱۰٦ کي هغه صحيح بللی دی.

(۳) ابو داود ۸٦/۲، ترمذي ۲۷۵/۲، او الباني په صحيح ابي داود ۲۸۳/۱ کي هغه صحيح بللی دی.

۴۵- د شيطان او د هغه د وسوسو د ليرې كولو دعاګاني

۱۴۱- په الله ﷻ سره له شيطان نه پناه غوښتل[١].

۱۴۲- آذان كول[٢].

۱۴۳- ذكر كول، او د قرآن تلاوت كول[٣].

۴۶- كله چې يې د خوښې خلاف كار پيښ شي، او يا له كوم كار نه عاجز شي، داسې به وايي

١٤٤- «قَدَّرَ اللهُ وما شاءَ فَعَلَ»[٤].

---

(١) ابـــو داود ١/٢٠٦، ترمذي، صحيح الترمذي ١/٧٧، او د المؤمنون سورت، ٩٨-٩٩ آيتونه دې وكتل شي.

(٢) مسلم ١/٢٩١، بخاري ١/١٥١.

(٣) (پيغمبر ﷺ فرمايي) خپلو كورونو څخه هديرې* مه جوړوى، شيطان له هغه كور نه تښتي چې په هغه كې د بقرې سورت ويل كيږي.
مســـلم ١/٥٣٩. او له هغــو شــيانو نه چې شيطان شړي* او ليرې كوي يې د سهار او ماښام اذكـــار، د ويده كيدلو او ويښيدلو اذكار، او كور او مسجد ته ننوتلو او له هغه نه وتلو اذكار، او نـــور شـــرعي اذكـــار لكه آيت الكرسي د خوب په وخت كې، د بقرې د سورت آخيرني دوه آيـــتونه. او څـــوک چې «لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك، وله الحمد، وهو على كل شـــيء قديـــر» ســـل ځلي ووايي، نو دا به په هغه ټوله ورځ كې دده لپاره له شيطان نه د ساتلو وسيله وي. او همدارنګه آذان هم شيطان شړي او لرې كوي يې.

(٤) (پيغمـــبر ﷺ فرمايي) قوي مسلمان له كمزوري مسلمان نه الله ته زيات غوره* دى، او په دواړو كـــې خـــير شته، په هغه څه حرص او كوښښ وكړه چې تاته ګټه لري، او له الله ﷻ نه مرسته وغـــواړه، او مه عاجزه كيږه، او كه يو څه درته پيښ شي، نو داسې مه وايه: چې كه داسې مې كـــړي واى، نـــو داسې به شوي واى، بلكه داسې ووايه: چې الله ﷻ (همدا زما) په تقدير كې ليكـــلي وه، او څه يې چې وغوښتل ويې كړل، ځكه «لَوْ» (يعني: «كه چيرې» كلمه استعمالول =

۞ الله (دا کار) په ازلي تقدير کي (همداسي) ليکلی وو، او څنګه چي يې وغوښتل هماغسي يې وکړل.

۴۷- د پيدا شوي ماشوم* مور او پلار ته مبارکي ورکول، او د هغې جواب

۱۴۵- «بــارَكَ اللهُ لــكَ في الموهُــوب لكَ، وشَكَرتَ الواهــبَ، وبَلَغَ أَشُدَّهُ، ورُزِقْتَ برَّهُ»، ويردّ عليه المُهَنَّأُ فيقول: «بــارَكَ اللهُ لــكَ وبارَكَ عليكَ، وجزاكَ اللهُ خيراً، ورَزَقَكَ اللهُ مِثْلَهُ، وأَجْزَلَ ثوابَكَ»[1].

۞ الله دي ستا په درکړل شوي (ماشوم) کي برکت واچوي، او (د هغــه) د ورکونکــي شکر اداء کړې، او ماشوم دي خپل قوت او ځواني ته ورسيږي، او د هغه نيکي* دي په نصيب شه.

او د ماشوم مور او پلار به په جواب کي داسي وايي: الله دي تا ته برکت درکړي، او پر تا دي برکت کښيږدي، او الله دي تا ته نيکه جزا (ثواب) درکړي، او همداسي ماشوم دي در په برخه* کړي، او ثواب دي تا ته زيات کړي.

او ويل) دشيطان کارونو ته لاره* خلاصوي*. مسلم ۲۰۵۲/۴.

(۱) الاذکار د نووي ليکنه ص۳۴۹، صحيح الاذکار د سليم الهلالي ليکنه ۷۱۳/۲.

۴۸- د ماشومانو د حفظ او امان لپاره دعا

١٤٦- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُعَوِّذُ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ يَقُولُ: «أُعِيذُكُمَا بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لامَّةٍ»[١].

۞ رسول الله ﷺ به د حَسَن او حُسين لپاره پناه غوښتله، او داسي بــه يې ويل[٢]: ستاسو دواړو لپاره زه د الله په كامل كلام سره له هر شـــيطان، او زهرناک (حيوان) نه، او له هري آفت او ضرر رسونكي ستر ګي نه پناه غواړم.

۴۹- د بيمار د پوښتني په وخت هغه ته دعا

١٤٧-١- «لا بَأْسَ، طَهُورٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ»[٣].

۞ خــه پروا نشته، ان شاء الله (دا بيماري به ستا د ګناهونو) د پاكوالي سبب به وي.

١٤٨-٢- «أَسْــأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ، رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، أَنْ يَشْفِيَكَ» [سبع مرات][٤].

(١) بخاري ۴/١١٩، له ابن عباس رضي الله عنهما نه روايت كړيدى.

(٢) يعني د هغوى د حفاظت لپاره به يې دا دعا كوله.(ژباړن)

(٣) بخاري (فتح الباري ١٠/١١٨).

(٤) (پيغمــبر ﷺ فــرمايي) داســي مريض به نه وي چي اجل يې نه وي راغلى، او يو مسلمان بنده يې پوښتني ته راشي او دا (پورتنى) دعا اووه ځلي ووايي، مګر دا چي روغ به شي. ترمذي، ابو داود، صحيح الترمذي ٢/٢١٠، صحيح الجامع ۵/١٨٠.

۞ له هغه لوی او عظمت والا الله نه سوال کوم چې د لوی عرش څښتن دی، چې تا لره شفا او روغتیا درکړي. [اووه ځلې]

۵۰- د بیمار* د پوښتنې کولو فضیلت

۱۴۹- قال ﷺ: «إذا عادَ الرجُلُ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ مَشَى فِي خرَافَةِ الْجَنَّة حَتَّى يَجْلسَ، فَإذَا جَلَسَ غَمَرَتْهُ الرَّحْمَةُ، فَإنْ كَانَ غُدْوَةً صَلَّى عَلَيْه سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَك حَتَّى يُمْسيَ، وَإنْ كَانَ مَسَاءً صَلَّى عَلَيْه سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَك حَتَّى يُصْبحَ» (۱).

۞ پیغمبر ﷺ فرمایي: کله چې یو سړی د خپل (بیمار) مسلمان ورور پوښتنې ته ورځي، نو دی د جنت په میوو کې روان وي تر څو چې کښیني*، کله چې کښیني نو په رحمت کې پټ شي، که (دا وخت) سهار* وي نو اویا زره ملائکې* به ده ته دعا کوي، تر څو چې ماښام* کیږي، او که (دا وخت) ماښام وي، نو اویا زره ملائکې به ده ته دعا کوي تر څو چې سهار کیږي.

۵۱- د ژوند نه نا امیده بیمار* دعا

۱۵۰-۱- «اللَّهُـــمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَأَلْحقْنِي بِالرَّفِيقِ

(۱) تــرمذي، ابــن ماجه، احمد، صحیح ابن ماجه ۱/۲۴۴، صحیح الترمذي ۱/۲۸۶، او احمد شاکر هغه صحیح بللی دی.

الأَعْلَى»[١].

۞ الهي! ما ته بخښنه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او د لوړ مقام والا پیغمبرانو سره مي یو ځای کړې.

١٥١-٢- جَعلَ النبيُّ ﷺ عندَ مَوته يُدْخل يَدَيْه في الْمَاء فَيَمْسَحُ بهمَا وَجْهَه ويَقُول: «لاَ إِلَه إلاَّ اللّه، إِنَّ لِلْمَوْتِ لَسَكَرَات»[٢].

۞ پیغمبر ﷺ د خپل مرګ په وخت کي خپل لاسونه په اوبو کي وهل او بیا به يې خپل مخ په هغه مسه* کاوه، او ویل به يې: بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، په رښتیا سره چي مرګ ډیري سختی لري.

١٥٢-٣- «لاَ إِلَهَ إلاّ اللّهُ وَاللّهُ أَكْبَرُ، لاَ إِلَهَ إلاّ اللّهُ وَحْدَهُ، لاَ إِلَهَ إلاّ اللّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لاَ إِلَهَ إلاّ اللّهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، لاَ إِلَهَ إلاّ اللّهُ وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إلاّ بِاللّه»[٣].

---

(١) بخاري ٧/١٠، مسلم ١٨٩٣/٤.

(٢) بخاري (فتح الباري ١٤٤/٨) او په هغه کي د مسواک ذکر هم شویدی.

(٣) ترمذي، ابن ماجه، او الباني هغه صحیح بللی دی، صحیح الترمذي ١٥٢/٣، صحیح ابن ماجه ٣١٧/٢.

۞ بـــيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، الله ډير لوی دی، بيله يو الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک نلري، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه لره ټولواکي ده، هغه لره پوره غوره ستاينه ده، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، او نشته طاقت او قوت (د ګناه نه د ساتلو* او د نيکيو د کولو) د يو الله په مدد او توفيق سره.

٥٢- ځکندن* حالت کي سړي ته يادونه

١٥٣- (پيغمبر ﷺ فرمايي) د چا چي آخري خبره «لا إله إلا الله» وي، نو جنت ته به داخل شي[١].

٥٣- چا ته چي مصيبت رسيدلی وي. د هغه دعا

١٥٤- «إِنَّــا لِلَّــه وَإِنَّــا إِلَيْه رَاجِعُونَ، اللهمّ أْجُرْنِي في مُصيبَتِي، وأَخْلفْ لِي خَيراً منها»[٢].

۞ بي شکه چي مونږ الله لره يو، او هغه ته ورتلونکي يو، اې الله ما ته زما په مصيبت کي اجر راکړې، او د هغه په بدل کي ما ته له هغه نه ښه راکړې.

(١) ابو داود ٣/١٩٠، صحيح الجامع ٥/٤٣٢.
(٢) مسلم ٢/٦٣٢.

۵۴- د مړي سترګي بندولو په وخت دعا

١٥٥- «اللَّهُـــمَّ اغْفِـــرْ لِفُلَان (باسمه) وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي الْمَهْدِيِّـــينَ، وَاخْلُفْهُ فِي عَقِبِهِ فِي الْغَابِرِينَ، وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَافْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَنَوِّرْ لَهُ فِيهِ»[١].

۞ اې الله! و فلانکـــي (نوم به يې واخلي) ته بخښنه وکړې او د هدايـــت شويو کسانو په جمله کي يې درجه لوړه کړې، او د هغه باز مـــانده ګانو لپاره له هغه نه وروسته سرپرست اوسې، او مونږ او ده ته بخښـــنه وکړې اې د مخلوقاتو پروردګاره! او قبر يې ورته پراخ، او روښانه* کړې.

۵۵- مړي ته په جنازه کي دعا

١٥٦-١- «اللَّهُـــمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَعَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ، وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَوَسِّعْ مُدْخَلَهُ، وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّهِ مِـــنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَبْدِلْهُ دَاراً خَـــيْراً مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلاً خَيْراً مِنْ أَهْلِهِ، وَزَوْجاً خَيْراً مِنْ زَوْجِهِ، وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ، وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ [وَعَذَابِ النَّارِ]»[٢].

۞ اې الله! ده ته بخښنه وکړې او رحم پر* وکړې، او عافيت

---

(١) مسلم ٢/٦٣٤.

(٢) مسلم ٢/٦٦٣.

ورله ورکړې، او عفوه ورته وکړې، او غوره میلمستیا یې وکړې، او د داخلیدو ځای یې پراخه کړې، او په اوبو او واوره او ږلۍ سره یې ووینځې، او له ګناهونو نه یې داسې پاک کړې لکه څنګه چې دې سپینه جامه له خیرو* نه پاکه کړیده، او (د دنیا) له کور نه غوره کور، او له کورنۍ نه یې غوره کورنۍ، او له ښځې نه یې غوره ښځه ورکړې، او جنت ته یې داخل کړې، او د قبر له عذاب او د دوزخ له عذاب نه یې وساتې.

۱۵۷-۲- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا، وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرِنَا وَأُنْثَانَا، اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الإِسْلاَمِ، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الإِيمَانِ، اللَّهُمَّ لاَ تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ، وَلاَ تُضِلَّنَا بَعْدَهُ»(۱).

۞ اې الله، زمونږ ژوندي ته، او مړي ته، او حاضر ته، او غائب ته، او واړه ته، او لوی ته ، او نر ته، او ښځې ته بخښنه وکړې، اې الله! له مونږ نه چې چا ته ژوند ورکړې، نو د اسلام سره ژوند ورکړه، او له مونږ نه چې چا ته مرګ راولې، نو له ایمان سره یې مړ کړې، اې الله! د دې مړي له اجر نه مو مه محرومه وې، او له هغه نه وروسته مو مه

(۱) ابن ماجه ۴۸۰/۱، احمد ۳۶۸/۲، صحیح ابن ماجه ۲۵۱/۱.

ګمراه* کوې.

١٥٨-٣- «اللَّهُـــمَّ إنَّ فُلاَنَ بْنَ فُلاَنٍ في ذمَّتكَ وَحَبْلِ جِـــوَارِكَ، فَقِـــه منْ فتْنَة الْقَبْرِ وَعَذَاب النَّارِ، وَأَنْتَ أَهْلُ الْوَفَاءِ وَالْحَقِّ، فَاغْفرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»(١).

۞ اې الله! په ربښتيا سره فلانکی د فلانکي زوی ستا په حفظ او ستا په پناه کي دی، نو د قبر له ازمايش نه، او د دوزخ* له عذاب نه يې وساتې، او ته د وفا او پيمان څښتن* يې، نو هغه ته بخښنه وکړې، او رحم پر* وکړې، بيشکه ته بخښونکی بې حده مهربان يې.

١٥٩-٤- «اللَّهُـــمَّ عَـــبْدُك، وَابْـــنُ أَمَتك، احْتَاجَ إِلَى رَحْمَـــتك، وَأَنْـــتَ غَـــنِيٌّ عَنْ عَذَابه، إنْ كَانَ مُحْسناً فَزِدْ فِي حَسَناته، وَإِنْ كَانَ مُسيئاً فَتَجَاوَزْ عَنْهُ»(٢).

۞ الهـــي! ستا بنده، او ستا د مينځې* زوی دی، ستا رحمت ته محتاج دی، او ته ده ته عذاب ورکولو نه بې نيازه* يې، که نيک عمله وي نـــو نيکی يې نوري هم زياتي کړې، او که ګنهګاره وي نو عفوه ورته وکړې.

---

(١) ابن ماجه، صحيح ابن ماجه ١/٢٥١، ابو داو ٣/٢١١.

(٢) حـــاكم ١/٣٥٩، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړيده، احكام الجنائز د الباني ليکنه ص١٢٥.

۵۶- ماشوم ته د هغه په جنازه کې دعا

۱۶۰-۱- «اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ»[(۱)].

۞ الهي! د قبر له عذاب نه يې وساتې.

[وإن قـــال] «اللَّهُـــمَّ اجْعَلْهُ فَرَطاً وذُخْراً لوالديه، وشَفيعاً مُجَابـــاً، الـــلهمّ ثَقِّلْ به مَوَازينَهُما وأَعْظِمْ به أُجُورَهما، وأَلْحقْهُ بصَالِحِ المُؤْمنينَ، واجعَلْهُ في كَفالة إبراهيمَ، وَقِه برَحْمَتكَ عذَابَ الجَحيم، وأَبْدِلْهُ، داراً خيراً من دارِه، وأهلاً خيراً من أَهله، اللهمّ اغْفِرْ لأَسْلافِنا، وأَفراطِنا، ومَنْ سَبَقَنا بالإيمانِ» [فحسَنٌ][(۲)].

[او که دا دعا ووايې نو بهتره به وي:]

الهي! ته يې د خپل مور او پلار لپاره مخکښ* او ذخيره، او د قبول شوي شفاعت خاوند وګرځوې، الهي! د ده په ذريعه يې د مور او پلار (د اعمـــالو) تلې* درنې کړې، او اجرونه يې زيات کړې، او له نيکو

---

(۱) ســـعيد بـــن المسيب وايي: په ابو هريره پسې مې پر يوه ماشوم باندې (د جنازې) لمونځ وکړ، چې هيڅ ګناه يې نه وه کړې، او وامې وريده چې ويل يې:... باقي حديث.
مالک په موطا ۲۸۸/۱ کې، ابن ابي شيبه په مصنف ۲۱۷/۳، او بيهقي ۹/۴ روايت کريـــدی، او شـــعيب الأرنؤوط د شرح السنة للبغوي په تحقيق ۳۵۷/۵ کې د هغه اسناد صحيح بللی دی.

(۲) المغـــني د ابـــن قدامه ۴۱۶/۳، الدروس المهمة لعامة الأمة د علامه عبد العزيز بن باز رحمت الله عليه ليکنه ص۱۵.

مسلمانانو سره يې يو ځای کړې، او د ابراهيم الطَّيْطِلا په ضمانت کې يې وګرځوې، او په خپل رحمت سره يې د دوزخ له عذاب نه وساتې، او (د دنيا) له کور نه غوره کور، او له کورنۍ نه يې غوره کورنۍ ورکړې، الهي! و هغو کسانو ته بخښنه وکړې چې له مونږ نه مخکې تللي دي، او کوم چې له مونږ نه مخکې مومنان تير شوي دي.

١٦١-٢- «اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطاً، وَسَلَفاً، وَأَجْراً»(١).

۞ الهي! ته يې زمونږ لپاره مخکښ*، او اجر (جوړونکی) وګرځوې.

٥٧- د تعزيت دعا

١٦٢- «إنَّ للَّه مَا أَخَذَ، وَلَهُ مَا أَعْطَى، وَكُلّ شيءٍ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُسَمًّى، فَلْتَصْبِرْ وَلْتَحْتَسِبْ»(٢).

[وإن قال] «أَعْظَمَ اللهُ أجْرَكَ، وأَحْسَنَ عَزاءَكَ، وغَفَرَ لمَيِّتكَ» [فحسن](٣).

(١) حسن (بصري) به پر ماشوم د فاتحې سورت لوست، او ويل به يې:... باقي حديث.
بغوي په شرح السنة ٣٥٧/٥ کې، عبد الرزاق په مصنف کې په ٦٥٨٨ نمبر حديث کې، او بخاري په کتاب الجنائز کې مُعلّق روايت کړيدی، ٦٥ باب قراءة فاتحة الكتاب على الجنازة ١١٣/٢.

(٢) بخاري ٨٠/٢، مسلم ٦٣٦/٢.

(٣) الاذکار د نووي ليکنه ص١٢٦.

۞ الله لــره دي څــه چې يې واخيستل، او هغه لره دي څه چې ورکوي، او هر څه دده په نزد تر ټاکلي* نيټې* پوري دي... او ښايي چې صبر وکړې او (له الله ﷻ) نه ثواب وغواړې.

[او که دا ووايي نو بهتره به وي:]

الله دي تا لره لوی اجر درکړي، او تا لره دي ښه تسلي درکړي، او ستا مړي ته دي بخښنه وکړي.

۵۸- د مړي ښخولو وخت کي دعا

۱٦۳- «بِسْمِ اللَّهِ، وَعَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ»(۱).

۞ د الله په نوم سره، او د پيغمبر ﷺ په سنت سره (يې ښخوو).

۵۹- د مړي ښخولو* وروسته دعا

۱٦٤- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ له، اللَّهُمَّ ثَبِّتْهُ»(۲).

۞ الهي! هغه ته بخښنه وکړې، الهي! ته يې (په سوال وجواب کې) ثابت قدمه لرې.

---

(۱) ابــو داود ۳/۳۱۴ په صحيح سند سره، او احمد په دي لفظ سره: «بسم الله وعلى ملة رسول الله» په صحيح سند روايت کړيدی.

(۲) پيغمــبر ﷺ به چې کله د مړي له ښخولو نه فارغ شو، نو په قبر به يې ودريد، او ويل به يې: خپل ورور تـــه (له الله نه) بخښنه وغواړی، او د هغه لپاره (په سوال وجواب کې) د ثابت قدمی دعا وکړی، ځکه له هغه نه همدا اوس پوښتنه کيږي.

ابو داود ۳/۳۱۵، حاکم ۱/۳۷۰، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړيده.

٦٠- د قبرونو د زيارت كولو دعا

١٦٥- «السَّلاَمُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لاَحِقُونَ، [وَيَرْحَمُ اللهُ الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنَّا وَالْمُسْتَأْخِرِينَ]، أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمُ الْعَافِيَةَ»(١).

۞ اې ددې ځايونو اوسيدونكو مومنانو او مسلمانانو! پر تاسو دې سلام وي، او ان شاء الله مونږ هم په تاسو پسې يو، او الله ﷻ دې زمونږ په مخكينيو او وروستنيو رحم وكړي، زه ځان لره او تاسو لره له الله ﷻ نه عافيت غواړم.

٦١- د باد (سيلۍ) الوتلو په وخت دعا

١٦٦-١- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا»(٢).

۞ الهي! له تا نه د دې (باد) د خير سوال كوم، او له شر نه يې په تا سره پناه غواړم.

١٦٧-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا وَخَيْرَ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا

---

(١) مسلم ٦٧١/٢، ابن ماجه په پورتنى الفاظو سره ٤٩٤/١ له بريده ﷺ نه روايت كړيدى، او د مربع قوسونو په مينځ كي عبارت د مسلم ٦٧١/٢ روايت دى له عائشه رضي الله عنها نه.

(٢) ابو داود ٣٢٦/٤، ابن ماجه ١٢٢٨/٢، صحيح ابن ماجه ٣٠٥/٢.

أُرْسِلَتْ بِهِ»[(١)].

۞ الهي! زه له تا نه د دې (باد) د خیر سوال کوم، او د هغه څه د خیر سوال در نه کوم چې په هغه کې دی، او کوم خیر چې لـــه ځان سره یې راوړی دی، او په تا سره پناه غواړم د هغه له شر نه، او د هغه څه له شر نه چې په هغه کې دی، او له هغه شر نه چې له ځان سره یې راوړی دی.

٦٢- د تالندي* دعا

١٦٨- «سُـبْحَانَ الَّذِي يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ، وَالْمَلاَئِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ»[(٢)].

۞ پاک دی هغه ذات چې تالنده* او ملائکې د هغه له ویرې نه د هغه حمد او ثنا او تسبیح وایې.

٦٣- د استسقاء* لپاره څو دعاګانې

١٦٩-١- «اللَّهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُغِيثًا مَرِيئًا مَرِيعًا، نَافِعًا غَيْرَ ضَارٍّ، عَاجِلاً غَيْرَ آجِلٍ»[(٣)].

---

(١) مسلم ٦١٦/٢، بخاري ٧٦/٤.

(٢) عـــبد الله بن الزبیر ﷺ چې به کله د تالندي* آواز واوریده، نو خبرې به یې بندې کړې، او ویل به یې:... باقي حدیث.
موطا ٩٩٢/٢، او الباني وایي: (ددې حدیث) اسناد صحیح او موقوف دی.

(٣) ابو داود ٣٠٣/١، او الباني په صحیح ابي داود ٢١٦/١ کې هغه صحیح بللی دی.

۞ الهـــي! پر مونږ باران وه ورروې، نجات ورکونکی، مزه دار، وابنه شنه کونکی، فائده رسونکی، ضرر نه رسونکی، ژر کيدونکی، نه ځنډيدونکی.

١٧٠-٢- «اللَّهُمَّ أَغِثْنَا اللَّهُمَّ أَغِثْنَا اللَّهُمَّ أَغِثْنَا»[١].

۞ الهي! پر مونږ باران وه ورروې، الهي! پر مونږ باران وه ورروې، الهي! پر مونږ باران وه ورروې.

١٧١-٣- «اللَّهُمَّ اسْـقِ عِـبَادَكَ، وَبَهائِمَكَ، وَانْشُرْ رَحْمَتَكَ، وَأَحْيِ بَلَدَكَ الْمَيِّتَ»[٢].

۞ الهي! خپل بنده ګان، او خپل څاروي* خړوب کړه، او خپل رحمت خپور کړه، او خپل مړ ښار ژوندی کړه.

٦٤- د باران اوريدو په وخت کي دعا

١٧٢- «اللَّهُمَّ صَيِّباً نَافِعاً»[٣].

۞ الهي! د خير او فائدي باران (يې کړې).

٦٥- د باران اوريدو وروسته دعا

١٧٣- «مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ»[٤].

---

(١) بخاري ٢٢٤/١، مسلم ٦١٣/٢.

(٢) ابو داود ٣٠٥/١، او الباني په صحيح ابي داود ٢١٨/١ هغه حَسَن بللى دى.

(٣) بخاري (فتح الباري ٥١٨/٢).

(٤) بخاري ٢٠٥/١، مسلم ٨٣/١.

۞ د الله ﷻ په فضل او رحمت سره پر مونږ باران وه ورید.

٦٦- د آسمان شین کیدو دعا

١٧٤- «اللَّهُـمَّ حَوَالَيْـنَا وَلاَ عَلَيْنَا، اللَّهُمَّ عَلَى الآكَامِ وَالظِّرَابِ وَبُطُونِ الأَوْدِيَةِ وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ»(١).

۞ الهـي! زمونږ په شاوخوا (يې وه وروه)، او نه پر مونږ باندي، الهـي! پـر غرو رغونو او د خوړونو په مينځونو، او د ونو شنه کيدلو ځايونو کي يې وه وروه.

٦٧- د نوي مياشتي ليدو دعا

١٧٥- «اللَّـهُ أَكْـبَرُ، اللَّهُمَّ أَهِلَّهُ عَلَيْنَا بِالأَمْنِ وَالإِيمَانِ، وَالسَّـلاَمَةِ وَالإِسْـلاَمِ، وَالتَّوْفِيقِ لِمَا تُحِبُّ رَبَّنَا وَتَرْضَى، رَبُّنَا وَرَبُّكَ اللَّهُ»(٢).

۞ الله ﷻ ډيـر لوی دی، الهي! ته دغه (نوې مياشت) پر مونږ باندي راوخيژوه، له امن او ايمان سره، او له سلامتيا او اسلام سره، او له توفيق سره وهغه څه ته چي ته يې خوښوې.

(اې مياشتي!) زمونږ او ستا پروردګار الله دی.

٦٨- د روژه ماتي په وخت کي دعا

١٧٦-١- «ذَهَبَ الظَّمَأُ، وَابْتَلَّتْ الْعُرُوقُ، وَثَبَتَ الأَجْرُ

---

(١) بخاري ١/٢٢٤، مسلم ٢/٦١٤.

(٢) ترمذي ٥/٥٠٤، دارمي په خپلو الفاظو سره ١/٣٣٦، صحيح الترمذي ٣/١٥٧.

إِنْ شَاءَ اللَّهُ»[١].

۞ تنده ولاړه*، او رګونه لانده* شول، او كه الله ﷻ وغواړي اجر حاصل شوى دى.

١٧٧-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ أَنْ تَغْفِرَ لِي»[٢].

۞ الهـــي! زه ستا په هغه رحمت سره چي هر څه ته رسيدونكى دى، له تا نه سوال كوم چي ماته بخښنه وكړې.

٦٩- د ډوډى خوړلو نه مخكي دعا

١٧٨-١- (پيغمـــبر ﷺ فـــرمايي) كله چي له تاسو نه څوک خوراک كوي، نو «بِسمِ اللهِ» دي ووايي، او كه يې په (د خوراک) په اول كـــي (بسم الله) هير شول، نو داسي دي ووايي: «بِسْمِ اللَّهِ فِي أَوَّلِهِ وَآخِرِهِ» يعني: په اول او آخر كي د الله ﷻ په نامه (سره خوراک كوم)[٣].

١٧٩-٢- «مَنْ أَطْعَمَهُ اللَّهُ الطَّعَامَ فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا

---

(١) ابو داود ٣٠٦/٢ او نورو روايت كړيدى، صحيح الجامع ٢٠٩/٤.

(٢) ابـــن ماجـــه ٥٥٧/١، له عـــبد الله بن عمرو ﷺ د دعاګانو نه يې روايت كړيدى، او حافظ د الاذكار په تخريج كي هغه حَسَن بللى دى، شرح الاذكار ٣٤٢/٤.

(٣) ابو داود ٣٤٧/٣، ترمذي ٢٨٨/٤، صحيح الترمذي ١٦٧/٢.

فِيهِ، وَأَطْعِمْنَا خَيْراً مِنْهُ، وَمَنْ سَقَاهُ اللَّهُ لَبَناً فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ، وَزِدْنَا مِنْهُ»[(١)].

۞ (پیغمبر ﷺ فرمايي) چا ته چي الله ﷻ خواړه ورکړي[(٢)]، نو داسي به وايي: الهي! مونږ ته پدې (خواړو*) کي برکت واچوې، او له هغه نه ښه (خواړه) راکړې.

او په چا چي الله ﷻ شودې* وڅښي*، نو داسي به وايي: الهي! مونږ ته په هغه کي برکت واچوې، او مونږ ته نور هم زيات راکړې.

۷۰- له خوراك نه وروسته دعا

۱۸۰-۱- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلاَ قُوَّةٍ»[(٣)].

۞ ټولـه غوره ستاينه هغه الله لره ده چي په ما يې دا خواړه* وخوړل، او هغه يې پرته زما د کوم توان او طاقت نه ما ته راکړل[(٤)].

۱۸۱-۲- «الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْداً كَثِيراً، طَيِّباً، مُبَارَكاً فِيهِ، غَيْرَ [مَكْفِيٍّ، وَلاَ] مُوَدَّعٍ، وَلاَ مُسْتَغْنًى عَنْهُ رَبَّنَا»[(٥)].

---

(١) ترمذي ٥/٥٠٦، صحيح الترمذي ٣/١٥٨.

(٢) يعني: خوراک وکړي، يا څه وخوري.(ژباړن)

(٣) بيله نسائي نورو اصحاب السنن روايت کړيدی، صحيح الترمذي ٣/١٥٩.

(٤) يعني: بيله کوم تکليف او ستړيا نه يې په ډيره آساني سره ما ته راکړه.(ژباړن)

(٥) بخاري ٦/٢١٤، ترمذي په خپلو الفاظو سره ٥/٥٠٧.

۞ تولـــــه غوره ستاینه الله لره ده، ستاینه ډیره زیاته، پاکه، او با برکته، نه پوره کیدونکې، او نه پریښودونکې، او له هغه نه نه مُستغني* کیدونکې ستاینه، اې زمونږ پروردګاره!.

۷۱- کوربه ته د میلمه دعا

١٨٢- «اللَّهُـــمَّ بَـــارِكْ لَهُـــمْ فِيمَا رَزَقْتَهُمْ، وَاغْفِرْ لَهُمْ وَارْحَمْهُمْ»[١].

۞ الهي! تا چې دوی ته څه ورکړي په هغه کې برکت واچوې، او هغوی ته بخښنه وکړې، او پر ورحمیږې.

۷۲- څوك چې په چا اوبه وڅښي، او یا یې د څښولو اراده وکړي، هغه ته دعا

١٨٣- «اللَّهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ أَطْعَمَنِي، وَاسْقِ مَنْ سَقَانِي»[٢].

۞ الهي! ته خواړه ورکړه هغه چا ته چې ما ته یې خواړه را کړه، او څړوب کړه* هغه څوک چې زه یې څړوب کړم.

۷۳- د چا په کور کې د روژه مات په وخت کې دعا

١٨٤- «أَفْطَرَ عِنْدَكُمْ الصَّائِمُونَ، وَأَكَلَ طَعَامَكُمْ الأَبْرَارُ،

(١) مسلم ٣/١٦١٥.
(٢) مسلم ٣/١٢٦.

وَصَلَّتْ عَلَيْكُمُ الْمَلاَئِكَةُ»[۱].

۞ تاسو کره دي روژه دار* روژه ماته کړي، او ستا ډوډۍ دي نیکان* وخوري، او ملائکي دي درته دعا وکړي.

۷۴- د روژه دار* دعا چي کله خواړه حاضر شي او روژه ماته نکړي

۱۸۵- (پیغمبر ﷺ فرمایي) کله چي له تاسو نه څوک دعوت شي، نو دعوت دي قبول کړي، که یې روژه وه، نو دعا دي (ورته) وکړي، او که یې روژه نه وه، نو ډوډۍ دي وخوري[۲].

۷۵- کله چي روژه دار ته څوک بکنځل* وکړي، نو دی به داسي ورته وایي

۱۸۶- زه روژه یم، زه روژه یم[۳].

۷۶- د اولنۍ میوې لیدو دعا

۱۸۷- «اللَّهُـمَّ بَارِكْ لَنَا فِي ثَمَرِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا،

---

(۱) ابـو داود ۳/۳۶۷، ابن ماجه ۱/۵۵٦، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۲۹٦-۲۹۸ نمبر حدیث کـي روایـت کړیدی، او دا خبره یې په صراحت کړیده چي پیمغبر ﷺ به کله د کوم کوروال سـره روژه ماته کړه دا به یې ویل. او الباني په صحیح ابي داود ۲/۷۳۰ کي هغه صحیح بللی دی.

(۲) مسلم ۲/۱۰۵۴.

(۳) بخاري (فتح الباري ۴/۱۰۳)، مسلم ۲/۸۰٦.

وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مُدِّنَا»[١].

۞ الهي! زمونږ په ميوه کي راته برکت واچوې، او زمونږ په ښار کي راته برکت واچوې، او زمونږ په «مُدّ» کي راته برکت واچوې، او زمونږ په «صاع»[٢] کي راته برکت واچوې.

٧٧- د ترَچيدلو* دعا

١٨٨- (پيغمبر ﷺ فرمايي) کله چي له تاسو نه څوک وترَچيږي*، نو ودي وايي: «الْحَمْدُ لِلَّه» يعني: ټوله غوره ستاينه الله لره ده، او هغه بل کس او ملګرى به ورته وايي: «يَرْحَمُكَ اللَّهُ» يعني: الله ﷻ دي پر تا رحم وکړي، چي کله يې «يرحمک الله» وويل، نو (هغه بل به ورته) وايي: «يَهْدِيكُمُ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ»[٣] يعني: الله دي تا ته هدايت وکړي، او الله دي ستا احوال او کار سم کړي.

٧٨- کله چي کافر وترَچيږي داسي به ورته وايي

١٨٩- «يَهْدِيكُمُ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ»[٤].

۞ الله دي تاسو ته هدايت وکړي، او الله دي ستاسو احوال او

(١) مسلم ٢/١٠٠٠.

(٢) صاع د وزن يوه پيمانه ده، او مُد يې څلورمه حصه ده.(ژباړن)

(٣) بخاري ١٢٥/٧.

(٤) ترمذي ٨٢/٥، احمد ٤٠٠/٤، ابو داود ٣٠٨/٤، صحيح الترمذي ٣٥٤/٢.

کار سم کړي.

٧٩- واده کونکي ته دعا

١٩٠- «بَارَكَ اللَّهُ لَكَ، وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ»[(١)].

۞ الله دي تا لره برکت درکړي، او پر تا دي برکت وکړي، او تاسو دواړه دي په خير سره يو ځای کړي.

٨٠- د واده کولو او سوَرلی* اخيستلو دعا

١٩١- «إِذَا تَـزَوَّجَ أَحَدُكُمْ امْرَأَةً، أَوْ إِذا اشْتَرَى خَادماً فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَخَيْرَ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْه، وَأَعُوذُ بِـكَ مِـنْ شَرِّهَا، وَمِنْ شَرِّ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْه، وَإِذَا اشْتَرَى بَعِيراً فَلْيَأْخُذْ بِذِرْوَةِ سَنَامِه وَلْيَقُلْ: مِثْلَ ذَلكَ»[(٢)].

۞ (پيغمبر ﷺ فرمايي) کله چي له تاسو نه څوک له يوې ښځي سره واده وکړي، او يا مريی* واخلي، نو داسي به وايي: الهي! زه له تا نه ددې د خـير سوال کوم، او د هغه څه د خير سوال درنه کوم په کوم چي تا هغه پيدا کړيده، او پناه غواړم په تا سره ددې له شر نه، او له هغه شر نه په کوم چي تا هغه پيدا کړيده.

---

(١) بيله نسائي نه نورو اصحاب السنن روايت کړيدی، صحيح الترمذي ١/٣١٦.

(٢) ابو داود ٢/٢٤٨، ابن ماجه ١/٦١٧، صحيح ابن ماجه ١/٣٢٤.

او چــي كلــه اوښ واخــلي نو د بوک* څوکه به يې نيسي او مخکينی دعا به وکړي.

٨١- خپلي ښځي سره کوروالی* نه مخکي دعا

١٩٢- «بِاسْــمِ اللَّــهِ، اللَّهُــمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ، وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا»[(١)].

۞ د الله پــه نوم (کوروالی* کوم)، الهي! ته مو له شيطان نه ليري کــړې، او شيطان (زمونږ) له هغه (اولاد) نه ليري کړې چي تا مونږ ته راکړيدی.

٨٢- د قهر او غوسې په وخت دعا

١٩٣- «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»[(٢)].

۞ زه په الله سره له رټل شوي شيطان نه پناه غواړم.

٨٣- د مصيبت زده ليدو په وخت دعا

١٩٤- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ، وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلاً»[(٣)].

۞ تولــه غوره ستاينه هغه الله لره ده چي زه يې ساتلی يم له هغه

---

(١) بخاري ٦/١٤١، مسلم ٢/١٠٢٨.

(٢) بخاري ٧/٩٩، مسلم ٤/٢٠١٥.

(٣) ترمذي ٥/٤٩٣، ٥/٤٩٤، صحيح الترمذي ٣/١٥٣.

څه نه چي ته يې پرې اخته کړي يې، او ما ته يې پر خپلو ډېرو مخلوقاتو فضيلت او غوره والی راکړيدی.

٨٤- د مجلس دعا

١٩٥- عَــنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ كَانَ يُعَدُّ لِرَسُولِ اللَّه ﷺ فِي الْمَجْلِسِ الْوَاحِدِ مِائَةُ مَرَّةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَقُومَ «رَبِّ اغْفِرْ لِي، وَتُبْ عَلَيَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الْغَفُورُ»(١).

۞ له ابن عمر رضي الله عنهما نه روايت دی چي وايي: پيغمبر ﷺ بــه پــه يــوه مجلس کي په شمار سل ځلي دا (دعا) ويله: ای ځما پروردګاره! بخښنه راته وکړې، او توبه مي قبوله کړې، په رښتيا سره چي ته ښه توبه قبلونکی، ډېر بخښونکی يې.

٨٥- د مجلس کفاره*

١٩٦- «سُــبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ»(٢).

---

(١) تــرمذي او نورو روايت کړيدی، صحيح الترمذي ١٥٣/٣، صحيح ابن ماجه ٣٢١/٢ او الفاظ د ترمذي دي.

(٢) اصــحاب السنن روايت کړيدی، صحيح الترمذي ١٥٣/٣، او له عائشه رضي الله عنها نه روايت دی چــي وايي: پيغمبر ﷺ کله چي به په يو مجلس کي کښيناسته، او يا قرآن به يې لوسته، او يا لمونځ به يې کاوه، نو د هغه نه وروسته به يې (هميشه) دغه (پورتني) کلمات لوستل.. باقي حديث. نســائي په «عمل اليوم والليلة» ٣٠٨ نمبر حديث کي، احمد ٧٧/٦ روايت کړيدی، او دکتور =

۞ الهـــي! پـــه پاکۍ سره يادوو تا، او پوره ستاينه کوو ستا، زه شاهدي* ورکوم، چي بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، زه له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه کوم.

٨٦- ځوک چي چا ته ووايي: «غفر الله لک»[(١)] نو هغه ته به داسي وايي

١٩٧- «وَلَكَ»[(٢)].

۞ او تا ته دي هم (الله بخښنه وکړي).

٨٧- ځوک چي له تا سره ښه وکړي، هغه ته دعا

١٩٩- «جَزَاكَ اللهُ خَيراً»[(٣)].

۞ الله دي تا لره خير (او نيک اجر) درکړي.

٨٨- په څه چي د دجال (له فتني) نه ځان ساتلی شي

١٩٩- (پيغمبر ﷺ فرمايي) چا چي د کهف د سورت اولني لس آياتونه ياد کړل، له دجال نه به وژغورل* شي[(٤)].

فاروق حماده د «عمل اليوم والليلة» په تحقيق ص٢٧٣ کي هغه صحيح بللی دی.

(١) ترجمه: الله دي تا ته بخښنه وکړي.(ژباړن)

(٢) احمـــد ٥/٨٢، نسائي «عمل اليوم والليلة» ص٢١٨، ٤٢١ نمبر حديث، د دکتور فاروق حماده تحقيق کي روايت کړيدی.

(٣) ترمذي ٢٠٣٥ نمبر حديث، صحيح الجامع ٦٢٤٤، صحيح الترمذي ٢/٢٠٠.

(٤) مســـلم ١/٥٥٥، او پـــه بـــل روايت ١/٥٥٦ کي د کهف دسورت آخري (لس) آيتونه بنودل شويدي.

او (همدارنګه) په هر لمانځه کي د وروستي ناستي د «التحيات» نه وروسته په الله سره د دجال له فتني نه پناه غوښتل[١].

٨٩- څوک چي چا ته ووايي: «إِنِّي أُحِبُّكَ فِي اللهِ»[٢]. هغه ته به داسي وايي

٢٠٠ – «أَحَبَّكَ الَّذِي أَحْبَبْتَنِي لَهُ»[٣].

۞ هغـــه ذات دي در سره محبت وکړي چي تا د هغه لپاره زما سره محبت کړيدی.

٩٠- څوک چي خپل مال تا ته وړاندي کړي، هغه ته دعا

٢٠١ – «بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ»[٤].

۞ الله دي تاته ستا په عيال او مال کي برکت واچوي.

٩١- د قرض د اداء کولو په وخت قرض ورکونکي ته دعا

٢٠٢ – «بَـــارَكَ اللَّـــهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ، إِنَّمَا جَزَاءُ السَّلَفِ الْحَمْدُ وَالأَدَاءُ»[٥].

۞ الله دي تاته ستا په عيال او مال کي برکت واچوي، په رښتيا

---

(١) ددي کتاب ٥٥ نمبر حديث، او ٥٦ نمبر حديث دي وکتل شي.

(٢) يعني: زه درسره د الله لپاره محبت لرم.(ژباړن)

(٣) ابو داود ٣٣٣/٤، او الباني په صحيح سنن ابي داود ٩٦٥/٣ کي د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

(٤) بخاري (فتح الباري ٨٨/٤).

(٥) نسائي «عمل اليوم والليلة» ص٣٠٠، ابن ماجه ٨٠٩/٢، صحيح ابن ماجه ٥٥/٢.

سره چي د قرض بدله په ستاينه او اداينه سره وي.

٩٢- له شرك نه د ويري* دعا

٢٠٣- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أُشْرِكَ بِكَ وَأَنَا أَعْلَمُ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لاَ أَعْلَمُ»(١).

۞ الهـــي! زه په تا سره پناه غواړم لدينه چي زه په پوهه ستا سره شريک جوړ کړم، او بخښنه غواړم له هغه (شرک) نه چي زه پرې نه پوهيږم.

٩٣- هغه چا ته دعا چي تا ته ووايي: «بارَكَ اللَّهُ فيكَ»(٢)

٢٠٤- «وَفِيْكَ بَارِكَ اللَّهُ»(٣).

۞ او الله دي په تا کي هم برکت واچوي.

٩٤- د بد شګومن* بد ګڼلو دعا

٢٠٥- «اللَّهُمَّ لاَ طَيْرَ إِلاّ طَيْرُكَ، وَلاَ خَيْرَ إِلاّ خَيْرُكَ، وَلاَ إِلَهَ غَيْرُكَ»(٤).

---

(١) احمـــد ٤٠٣/٤ او نورو روايت كړيدى، صحيح الجامع ٢٣٣/٣، صحيح الترغيب والترهيب د الباني ليكنه ١٩/١.

(٢) يعني: الله دي په تا كي بركت واچوي.(ژباړن)

(٣) ابـــن الســـني ص١٣٨، ٢٧٨ نمـــبر حديث، الوابل الصيب د ابن القيم ليكنه ص٣٠٤، د بشير محمد عيون تحقيق.

(٤) احمـــد ٢٢٠/٢، ابن السني ٢٩٢ نمبر حديث، او الباني په الأحاديث الصحيحة ٥٤/٣، ١٠٦٥ =

۞ الهي! بد شګومي* يوازي ستا لخوا نه (او ستا په حکم سره) ده، او خير ټول ستا لخوا نه دی، او بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۹۵- د سپريدو دعا

۲۰۶- «بسم الله، الحمدُ لله ﴿سُبْحانَ الَّذي سَخَّرَ لَنا هَذا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرنِينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ﴾ الحمَدُ لله، الحمدُ لله، الحمدُ لله، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، سُبْحَانَكَ اللهمّ، إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسَي فَاغْفِرْ لِي فإِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ»[(۱)].

۞ د الله په نوم سره (سپريږم)، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، پاک دی هغه ذات چې مونږ ته يې دا (سپرلی) تابع کړيده، او مونږ د هغه مهاروونکي* نه يو، او بيشکه مونږ خپل پروردګار ته هرومرو بيرته تلونکي يو، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، الله ډير لوی دی، الله ډير لوی دی، الله ډير لوی دی، په پاکي سره يادوو تا اې الله، ما پر خپل ځان زياتی* کړيدی،

=

نمبر حديث کې هغه صحيح بللی دی.

او نيک فالي د پيغمبر ﷺ خوښيدله، او چې کله به يې له کوم سړي نه ښه خبره واوريده، او خوښه به يې شوه، نو داسې به يې ويل: ستا نيک فال مو ستا له خولې نه واخيست. ابو داود، احمد، او الباني په الأحاديث الصحيحة ۲/۳٦۳ کې هغه د ابو الشيخ په حواله په «أخلاق النبي ﷺ» ص۲۷۰ کې صحيح بللی دی.

(۱) ابو داود ۳/۳۴، ترمذي ۵/۵۰۱، صحيح الترمذي ۳/۱۵٦.

نـــو ماته بخښنه وکړې، چې په رښتيا سره بيله تا نه بل څوک ګناهونه نشي بخښلای*.

٩٦- د سفر دعا

٢٠٧-«اللَّـــهُ أَكْـــبَرُ، اللَّـــهُ أَكْـــبَرُ، اللَّـــهُ أَكْـــبَرُ، ﴿سُـــبْحانَ الَّذي سَخَّرَ لَنا هَذا وَما كُنّا لَهُ مُقْرِنينَ وَإِنّا إِلى رَبِّنا لَمُنقَلِبُونَ﴾ اللَّهُمَّ إِنّا نَسْأَلُكَ في سَفَرِنا هَذا الْبِرَّ وَالتَّقْوى، وَمِنَ الْعَمَلِ ما تَرْضى، اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنا سَفَرَنا هَذا، وَاطْوِ عَنّا بُعْدَهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الصّاحِبُ في السَّفَرِ، وَالْخَليفَةُ في الأَهْلِ، اللَّهُمَّ إِنّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْثاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ، وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ في الْمالِ وَالأَهْلِ» [وَإِذا رَجَعَ قالَهُنَّ وَزادَ فيهِنَّ:] «آيِبُونَ، تائِبُونَ، عابِدُونَ، لِرَبِّنا حامِدُونَ»[(١)].

۞ الله ډير لوی دی، الله ډير لوی دی، الله ډير لوی دی، الله لره ټولــــه غوره ستاينه ده، پاک دی هغه ذات چي مونږ ته يې دا (سورلی) تابع کړيده، او مونږ د هغه مهاروونکي* نه يو، الهي! مونږ پدې سفر کي لـــه تا نه د نيکۍ او پرهيزګارۍ، او دداسي عمل سوال کوو چي تا ته خوښ وي، الهي! ته مونږ ته دا سفر آسانه کړې، او اوږدوالی يې راته لنډ

(١) مسلم ٢/٩٩٨.

کړې، الهي! ته په سفر کې ملګرې، او په کور کې سرپرست یې، الهي! زه په تا سره پناه غواړم د سفر د سختۍ نه، او له خوار حالت نه، او مال او عیال ته له ناوړه* بیرته ستنیدو* نه.

او چې کله له سفر نه بیرته راستنیدونکې وي نو همدا دعا به وایي، او ورســـره بـــه دا هم وایي: بیرته راتلونکي، توبه ایستونکي، عبادت کونکي، د خپل پروردګار ستایونکي* یو.

۹۷- کلي یا ښار ته ننوتلو دعا

۲۰۸- «الـــلهمّ ربَّ السموات السبعِ وما أَظْلَلْنَ، وربَّ الأَرَضِـــينَ السَّبعِ وما أَقْلَلْنَ، وربَّ الشَياطينِ وما أَضْلَلْنَ، وربَّ الرِّياحِ وما ذَرَيْنَ، أَسأَلُكَ خيرَ هذه القَرْيَة، وخَيرَ أهلها، وخيرَ ما فيها، وأَعُوذُ بِكَ مِنْ شرِّها، وشرِّ أَهْلِها، وشرِّ ما فيها»[1].

۞ الهي! د اوو آسمانونو او د هغو تر سیوري* لاندي (مخلوقاتو) پروردګاره!، او د اوو ځمکو او د هغو برسیره (مخلوقاتو) پروردګاره! او د شیطانانو او په هغوی سره ګمراه شویو (مخلوقاتو) پروردګاره! او د بادونو* او په هغوی سره د الوُزَوَل شویو (مخلوقاتو) پروردګاره! زه

(۱) حـــاکم ۲/۱۰۰، او هغـــه یې صحیح بللی دی، او ذهبي ورسره موافقه کړیده، ابن السني ۵۲۴ نمـــبر حدیث، او حافظ د الاذکار په تخریج ۱۵۴/۵ کې هغه حَسَن بللی دی، او ابن باز وایي: نسائي هغه په حَسَن سند سره روایت کړیدی، تحفة الاخیار ص۳۷.

ددې كــلي خير، او د هغه د اوسيدونكو خير، او د هغه څه خير درنه غواړم كوم چې په هغه كې دي، او په تا سره پناه غواړم د هغه له شر نه، او د هغه د اوسيدونكو له شر نه، او د هغه څه له شر نه كوم چې په هغه كې دي.

٩٨- بازار ته ننوتلو دعا

٢٠٩- «لاَ إِلَهَ إلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْـــدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ حَيٌّ لاَ يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»[١].

۞ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک نلري، هغه لره ټولواكي او پوره غوره ستاينه ده، ژوند وركوي، او مرګ راولي، او هغه (هميشه) ژوندی دی، مرګ نلري، ټول خير دده په لاس كې دی، او هغه پر هر څه قادر دی.

٩٩- د سپرلۍ غورځيدو په وخت دعا

٢١٠- «بِسمِ اللهِ»[٢].

۞ د الله په نوم سره.

(١) تـرمذي ٢٩١/٥، حاكم ٥٣٨/١، او الباني په صحيح ابن ماجه ١٢/٢، او په صحيح الترمذي ١٥٢/٣ كې هغه حَسَن بللی دی.

(٢) ابو داود ٢٩٦/٤، او الباني په صحيح ابي داود ٩٤١/٣ كې هغه صحيح بللی دی.

۱۰۰- د مسافر دعا مُقیم* ته

۲۱۱- «أَسْتَوْدِعُكُمُ اللَّهَ الَّذي لاَ تَضِيعُ وَدَائِعُهُ»[(۱)].

۞ هغــه الله تــه دي سپارم، چي هغه ته سپارل شوي نه ضائع* کيږي.

۱۰۱- د مقيم* دعا مسافر ته

۲۱۲-۱- «اسْــتَوْدِعُ اللَّــهَ دِيــنَكَ وَأَمَانَتَكَ وَخَواتِيمَ عَمَلكَ»[(۲)].

۞ زه ســتا ديــن، او ستا امانت، او ستا د کارونو انجام* الله ته سپارم.

۲۱۳-۲- «زَوَّدَكَ اللَّهُ التَّقْوَى، وَغَفَرَ ذَنْبَكَ، وَيَسَّرَ لَكَ الْخَيْرَ حَيْثُ مَا كُنْتَ»[(۳)].

۞ الله دي در ته د پرهيزګارۍ توښه درکړي، او الله دي ستا ګناه وبخښي، او چيرته چي يې (الله دي) درته نيکي آسانه کړي.

۱۰۲- په سفر کي تکبير او تسبيح

۲۱٤- جابر ﷺ وايي: کله چي به پر لوړه ختو نو «اللّٰه أَكْبَرُ»

---

(۱) احمد ۲/۴۰۳، ابن ماجه ۲/۹۴۳، صحيح ابن ماجه ۲/۱۳۳.

(۲) احمد ۲/۷، ترمذي ۵/۴۹۹، صحيح الترمذي ۲/۱۵۵.

(۳) ترمذي، صحيح الترمذي ۳/۱۵۵.

به مو ويل، او كله چي به ښکته کيدو نو «سُبْحَانَ اللّٰهِ» به مو ويل[١].

١٠٣- د سهار* په وخت د مسافر دعا

٢١٥- «سَمِعَ سَامِعٌ بِحَمْدِ اللَّهِ وَحُسْنِ بَلائِهِ عَلَيْنَا، رَبَّنَا صَاحِبْنَا، وَأَفْضِلْ عَلَيْنَا، عَائِذاً بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ»[٢].

۞ الله لره (زمونږ) پر ستاينه، او پر مونږ باندي د هغه د ښو نعمتونو يو شاهد شاهدي ورکړه، اې پروردګاره! زمونږ مل* اوسه، او خپل (بې شـــماره) نعمتونه (په خپل فضل سره) مونږ ته راکړه، پناه غواړم[٣] په الله سره (د دوږخ) له اور نه.

١٠٤- په سفر يا پرته له سفر نه په يو ځای کي د کوزيدلو او وديدلو دعا

٢١٦- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ»[٤].

---

(١) بخاري (فتح الباري ١٥٣/٦).

(٢) مسلم ٢٠٧٦/٤، او د «سَمِعَ سَامِعٌ» معنى داده: شاهدي ورکړه شاهدي ورکونکي پر ستاينه زمونږ الله لره، او دده پر ښو نعمتونو او ابتلا باندي، او د «سَمَّعَ سَامِعٌ» (د روايت) معنى داده: اوريدونکي زما دا خبره نورو ته ورسوله، او دا بې ځکه وويل تر څو د سهار په وخت ذکر او دعا کولو ته اشاره وکړي، او «رَبَّنَا صَاحِبْنَا، وَأَفْضِلْ عَلَيْنَا» معنى داده: مونږ (په خپل) حفظ او امان کي ونيسه، او ساتنه مو وکړه، او خپل بې شماره نعمتونه په خپل فضل سره مونږ ته راکړه، او له مونږ نه هر رنګه تکليف او ضرر لېرې کړه. شرح النووي ٣٩/١٧.

(٣) حال په معنى د مصدر دى، او (اعوذ) مقدر دى.(ژباړن)

(٤) مسلم ٢٠٨٠/٤.

۞ د الله پــه بشپړ* کلام سره د هغه څه له شر نه پناه غواړم چې (الله) پیدا کړیدي.

۱۰۵- د سفر نه د ستنیدو دعا

۲۱۷- يُكَبِّرُ عَلى كُلِّ شَرَفٍ ثَلاَثَ تَكْبِيرات، ثُمَّ يَقُولُ: «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَــى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، آيِبُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ، صَدَقَ اللَّهُ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الأَحْزَابَ وَحْدَهُ»[(۱)].

۞ پــر هر لوړ* ځای به درې ځلې «الله اکبر» وايې، او بیا به دا دعــا کــوي: بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی، شریک نلري، هغه لره ټولواکي او پوره غوره ستاینه ده، او هغه پر هر څــه قادر* دی، مونږ بیرته راتلونکي، توبه ایستونکي، عبادت کونکي، یوازې د خپل پروردګار ستایونکي* یو، الله خپله وعده ربښتونې* کړه، او د خپل بنده (محمد ﷺ) مرسته یې وکړه، او په یوازې* یې (د کفارو) ډلو ته ماتې ورکړه.

۱۰۶- د خوشحالی او یا خواشینی کار پېښیدو په وخت کې دعا

۲۱۸- كَــانَ ﷺ إِذَا أَتَــاهُ الأمرُ يَسُرُّهُ قَالَ: «الْحَمْدُ لِلَّه

(۱) پیغمبر ﷺ به چې کله له کومې غزا او یا حج نه بیرته راغی نو دا اذکار به یې ویل. بخاري ۷/۱۶۳، مسلم ۲/۹۸۰.

الَّـــذي بنعْمَـــته تَتمُّ الصَّالحَاتُ»، وَإِذَا أَتَاهُ الأَمْرُ يَكْرَهُهُ قَالَ: «الْحَمْدُ للَّه عَلَى كُلِّ حَال»(١).

۞ پيغمبر ﷺ ته چي به كله خوشحالونكى كار مخي ته راغى، نو داسي به يې ويل: ټوله غوره ستاينه هغه الله لره ده چي په نعمت سره يې نيک كارونه سر ته رسيږي.

او چـــي كله به ناخوښه كار ورته پيښ شو، نو داسي به يې ويل: ټوله غوره ستاينه الله لره ده په هر حال كي.

١٠٧- پر پيغمبر ﷺ د درود ويلو فضيلت

٢١٩-١- قـــال ﷺ: «مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلاَةً صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْراً»(٢).

۞ پيغمبر ﷺ فرمايي: څوک چي پر ما يو درود ووايي، نو الله به پر هغه لس ځلي رحمت وليږي.

٢٢٠-٢- وقـــال ﷺ: «لاَ تَجْعَلُوا قَبْرِي عِيداً، وصَلُّوا عَلَيَّ، فَإِنَّ صَلاَتَكُمْ تَبْلُغُني حَيْثُ كُنْتُمْ»(٣).

---

(١) ابـــن السني په «عمل اليوم والليلة» ٤٩٩/١ كي هغه روايت كړى، او صحيح بللى دى، او الباني هم په صحيح الجامع ٢٠١/٤ كي هغه صحيح بللى دى.

(٢) مسلم ٢٨٨/١.

(٣) ابـــو داود ٢١٨/٢، احمد ٣٦٧/٢، او الباني په صحيح ابي داود ٣٨٣/٢ كي هغه صحيح بللى دى.

۞ او ﷺ فرمايي: زما قبر نه ميله مه جوړوی، او پر ما درود ووايي، ځکه ستاسو درود -هر چيري چي ياست- ما ته رسيږي.

٢٢١-٣- وقال ﷺ: «الْبَخِيلُ مَنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ»(١).

۞ او ﷺ فرمايي: بخيل* هغه دی، چي زه دده په وړاندي ياد شم، او پر ما درود ونه وايي.

٢٢٢-٤- وقال ﷺ: «إِنَّ لِلَّهِ مَلاَئِكَةً فِي الأَرْضِ سَيَّاحِينَ يُبَلِّغُونِي مِنْ أُمَّتِي السَّلاَمَ»(٢).

۞ او ﷺ فرمايي: الله لره په ځمکه کي ګرځندويه* فرښتې* دي، چي زما د امت سلام ما ته رسوي.

٢٢٣-٥- وقال ﷺ: «مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلاَّ رَدَّ اللَّهُ عَلَيَّ رُوحِي حَتَّى أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلاَمَ»(٣).

۞ او فـــرمايي: هيڅوک پر ما سلام نه کوي، مګر الله ﷻ زما روح ما ته بيرته راکړي، تر څو د هغه د سلام جواب* ورکړم.

---

(١) ترمذي ٥٥١/٥ او نورو روايت کړيدی، صحيح الجامع ٢٥/٣ صحيح الترمذي ١٧٧/٣.

(٢) نسائي، حاکم ٤٢١/٢، او الباني په صحيح النسائي ٢٧٤/١ کي هغه صحيح بللی دی.

(٣) ابــو داود ٢٠٤١ نمــبر حديث، او الباني په صحيح ابي داود ٣٨٣/١ کي هغه صحيح بللی دی.

١٠٨- سلام خپرول*

٢٢٤-١- قال ﷺ: «لاَ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلاَ تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا، أَوَ لاَ أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ، أَفْشُوا السَّلاَمَ بَيْنَكُمْ»[١].

۞ پيغمبر ﷺ فرمايي: جنت ته نشی تللای تر څو مومنان نه شی، او مومنان نشی کيدلای تر څو خپل مينځونو کي مينه محبت ونلری، نو زه تاسو ته داسي يو شی* ونه ښايم چي که وکړی، په خپلو مينځونو کي به مو مينه محبت پيدا شي؟ خپلو مينځونو کي سلام خپور کړی[٢].

٢٢٥-٢- (قال ﷺ): «ثَلاَثٌ مَنْ جَمَعَهُنَّ فَقَدْ جَمَعَ الإِيمَانَ: الإِنْصَافُ مِنْ نَفْسِكَ، وَبَذْلُ السَّلاَمِ لِلْعَالَمِ، وَالإِنْفَاقُ مِنَ الإِقْتَارِ»[٣].

۞ (پيغمبر ﷺ فرمايي): دري داسي (صفتونه) دي، چا چي هغه ټولـه ولرل نو پوره ايمان يې حاصل کړ (هغه دادي): په خپل ځان کي انصاف لرل، په ټولو (خلکو) سلام کول، او د بي وزلتوب* په حالت کي مصرف کول.

---

(١) مسلم ١/٧٤ او نورو روايت کريدی.

(٢) يعني: يو په بل باندي هميشه سلام کوی.(ژباړن)

(٣) بخاري (فتح الباري ١/٨٢) له عمار ﷺ نه موقوف او معلق روايت کريدی.

٢٢٦- وعَنْ عَبْد اللَّه بْنِ عُمَر رضيَ اللهُ عنهما: أَنَّ رَجُلاً سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ أَيُّ الإِسْلاَم خَيْرٌ قَالَ: «تُطْعِمُ الطَّعَامَ، وَتَقْرَأُ السَّلاَمَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ»[١].

۞ او د عبد الله بن عمر رضي الله عنهما نه روايت دی: چي يوه سړي له پيغمبر ﷺ نه پوښتنه* وکړه چي کوم اسلام غوره دی؟[٢] (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: دا چي (د الله په لار کي) ډوډی ورکړې، او سلام وکړي پر هغه چا چي پيژني يې او که يې نه پيژني.

١٠٩- د کافر د سلام جواب به څنګه ورکوي

٢٢٧- «إِذَا سَلَّمَ عَلَيْكُمْ أَهْلُ الْكِتَابِ فَقُولُوا: وَعَلَيْكُمْ»[٣].

۞ کله چي اهل کتاب (يهود او نصارى) په تاسو سلام وکړي، نو تاسو (په جواب کي) ورته ووایاست: (وعليكم)، يعني: او په تاسو هم.

١١٠- د چرګ* د آذان، او د خره د هنګاري* په وخت دعا

٢٢٨- «إِذَا سَمِعْتُمْ صِيَاحَ الدِّيكَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ؛ فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكاً، وَإِذَا سَمِعْتُمْ نَهِيقَ الْحِمَارِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّه مِنَ

---

(١) بخاري (فتح الباري ١/٥٥)، مسلم ١/٦٥.

(٢) يعني: په اسلام کي کوم کار له نورو نه غوره دی.(ژباړن)

(٣) بخاري (فتح الباري ١١/٤٢)، مسلم ٤/١٧٠٥.

الشَّيْطَان؛ فَإِنَّهُ رَأَى شَيْطَاناً»[(١)].

۞ (پيغمبر ﷺ فرمايي) كله چي د چرگ* آذان واورى، نو د الله د هغه د فضل سوال وكړى، ځكه هغه (د آذان په وخت) ملائكه* ليدلې وي، او چي كله د خره هنگار واورى، نو په الله سره له شيطان نه پناه وغواړى، ځكه چي هغه (د هنگاري په وخت) شيطان ليدلى وي.

١١١- په شپه كي د سپيو د غپلو اوريدو په وخت دعا

٢٢٩- «إِذَا سَمِعْتُمْ نُبَاحَ الْكِلاَبِ وَنَهِيقَ الْحَمِيرِ بِاللَّيْلِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْهُنَّ؛ فَإِنَّهُنَّ يَرَيْنَ مَا لاَ تَرَوْنَ»[(٢)].

۞ (پيغمبر ﷺ فرمايي) كله چي په شپه كي د سپيو غپل، او د خرو هنگارى واورى، نو په الله سره له هغو نه پناه وغواړى، ځكه هغوى داسي څهويني چي تاسو يې نه وينى.

١١٢- څوك چي دي بنكنځلى وي هغه ته دعا

٢٣٠- قال ﷺ: «اللَّهُمَّ فَأَيُّمَا مُؤْمِنٍ سَبَبْتُهُ فَاجْعَلْ ذَلِكَ لَهُ قُرْبَةً إِلَيْكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»[(٣)].

---

(١) بخاري (فتح الباري ٦/٣٥٠)، مسلم ٤/٢٠٩٢.

(٢) ابو داود ٤/٣٢٧، احمد ٣/٣٠٦، او الباني په صحيح ابي داود ٣/٩٦١ كي هغه صحيح بللى دى.

(٣) بخاري (فتح الباري ١١/١٧١)، مسلم ٤/٢٠٠٧، او د مسلم الفاظ دادي: «فاجعلها له زكاة ورحمة» يعني: هغه دده لپاره د پاكوالي او رحمت سبب وگرځوي.

۞ الهـــي! كوم مومن ته چي ما كنځلي كړي دي، نو هغه ورته د قيامت په ورځ و تاته د نژديكت سبب وګرځوې.

۱۱۳- د بل مسلمان ستايلو په وخت به داسي وايي

۲۳۱– قال ﷺ: «إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ مَادِحاً صَاحِبَهُ لاَ مَحَالَةَ فَلْيَقُلْ: أَحْسِبُ فُلاَناً –وَاللَّهُ حَسِيبُهُ وَلاَ أُزَكِّي عَلَى اللَّهِ أَحَداً–، أَحْسِبُهُ –إِنْ كَانَ يَعْلَمُ ذَاكَ– كَذَا وَكَذَا»[1].

۞ (پيغمبر ﷺ فرمايي) كله چي له تاسو نه څوک د خپل ملګري هرومـــرو* صـــفت كول غواړي، نو داسي دي ووايي: زه (په فلاني) همداسي ګمان كوم، او الله ﷻ د هغه په حال ښه خبر دى[2]، او د الله په وړاندي د هيچا تزكيه* او د هغه په سپيڅلتيا* حكم نه كوم[3]، زه په هغه داسي ګمان كوم، (دا په هغه وخت كي) چي د هغه نه خبر وي.

۱۱۴- كله چي د يو مسلمان صفت وشي، نو هغه به داسي وايي

۲۳۲– «اللَّهُـــمَّ لاَ تُؤَاخِذْنِي بِمَا يَقُولُونَ، وَاغْفِرْ لِي مَا لاَ

---

(۱) مسلم ۴/۲۲۹۶.

(۲) دا د حديث لازمي معنى ده، او له ترجمي سره مناسبه ده.(ژباړن)

(۳) يعني: د هيچا په زړه نه يم خبر، او په زړونو عالم يو الله دى.(ژباړن)

يَعْلَمُونَ [وَاجْعَلْنِي خَيْرًا مِمَّا يَظُنُّونَ]»(١).

۞ الهي! ته ما په هغه څه مه نيسه* چي دوی يې (زما په باره کي) وايـي، او ما ته د هغه څه بخښنه وکړې چي دوی پرې خبر ندي، او دوی چي په ما څه ګمان کوي له هغه نه مي غوره وګرځوې.

١١٥- په حج او عمره کي به محرم لبيک څنګه وايي

٢٣٣- «لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لاَ شَرِيكَ لَكَ»(٢).

۞ الهي! ستا حکم مَنَلو ته تيار يو، تا لره شريک نشته، ستا حکم مَنَلو ته تيار يو، په رښتيا سره چي ټوله غوره ستاينه او د نعمت (شکر) او ټولواکي تا لره ده، تا لره هيڅ شريک نشته.

١١٦- حجر اسود ته د رارسيدلو په وخت «الله اکبر» ويل

٢٣٤- طَافَ النَّبِيُّ ﷺ بِالْبَيْتِ عَلَى بَعِيرٍ كُلَّمَا أَتَى الرُّكْنَ أَشَارَ إِلَيْهِ بِشَيْءٍ عِنْدَهُ وَكَبَّرَ»(٣).

---

(١) بخـــاري پـــه الادب المفرد ٧٦١ نمبر حديث کي روايت کړی، او الباني په صحيح الادب المفرد ٥٨٥ نمـــبر حديـــث کـــي هغه صحيح بللی دی، او د مربع قوسونو تر مينځ عبارت د بيهقي زيادت دی په شعب الإيمان ٢٢٨/٤ کي له بلي طريقي نه.

(٢) بخاري (فتح الباري ٤٠٨/٣)، مسلم ٨٤١/٢.

(٣) بخــاري (فـــتح الباري ٤٧٦/٣)، او له شي نه مراد لښته* ده، بخاري (فتح الباري ٤٧٢/٣) دي وګتل شي.

۞ پيغمبر ﷺ د کعبې نه يې طواف وکړ، او چې کله به حجر اسود ته راورسيد، نو هغې ته به يې په کوم شي* چې ورسره وو اشاره وکړه او «اللهُ أكبرُ» به يې ووايه.

۱۱۷- د رکن يماني او حجر اسود په مينځ کې دعا

۲۳۵- «رَبَّنَآ ءاتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً، وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ»[۱].

۞ اې زموږ پروردګاره! موږ ته په دنيا کې نعمت راکړې، او په آخرت کې نعمت راکړې، او د دوږخ له عذاب نه مو وساتې.

۱۱۸- صفا او مروا باندې د ودريدو دعا

۲۳۶- لَمَّا دَنَا ﷺ مِنْ الصَّفَا قَرَأَ ﴿إِنَّ الصَّفَا والْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ﴾ أَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ بِه»، فَبَدَأَ بِالصَّفَا فَرَقِيَ عَلَيْهِ حَتَّى رَأَى الْبَيْتَ فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ، فَوَحَّدَ اللَّهَ وَكَبَّرَهُ، وَقَالَ: «لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الأَحْزَابَ وَحْدَهُ»، ثُمَّ دَعَا بَيْنَ ذَلِكَ، قَالَ مِثْلَ هَذَا ثَلاَثَ مَرَّاتٍ، الحديث، وفيه: فَفَعَلَ عَلَى الْمَرْوَةِ كَمَا فَعَلَ عَلَى

(۱) ابو داود ۲/۱۷۹، احمد ۳/۴۱۱، او بغوي په شرح السنة ۷/۱۲۸ کې روايت کړيدى، او الباني په صحيح ابي داود ۱/۳۵۴ کې هغه حَسَن بللى دى، او آيت د سورت بقره ۲۰۱ آيت دى.

الصَّفَا[١].

۞ کله چي به پيغمبر ﷺ و «صفا» ته نژدې شو، نو دا آيتونه به يې ويل: په رښتيا سره چي «صفا» او «مروا» د الله ﷻ (د عبادت) له نښو نښانو نه دي، په هغه څه شروع کوم په کوم چي الله شروع کړيده[٢]، نو په «صفا» يې شروع وکړه، او په هغې باندي وخوت* تر څو چي يې کعبه وليدله، نو بيا به يې مخ کعبې ته کړ، او د توحيد کلمه او تکبير به يـــې ووايه، او داسي به يې ويل: بيله* الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک نلري، هغه لره ټولواکي او پوره غوره ستاينه ده، او هغـــه پر هر څه قادر* دی، بيله الله نه بل د عبادت وړه څوک نشته، يو دی، خپله وعده يې پوره کړه، او د خپل بنده (محمد ﷺ) سره يې مرسته وکړه، او (د کفارو) ډلو ته يې يوازي ماتي ورکړه، او بيا به يـــې (د هرو دوو ذکرونو) په مينځ کي دعا کوله، دا به يې درې ځلي ويل... د حديث تر آخره پوري.

او په نومړي* حديث کي راغلي دي: چي په «مروا» کي به يې هم د صفا په شان (دعاګاني او اذکار) ويل.

(١) مسلم ٢/٨٨٨.

(٢) يعني: کوم شی چي الله ﷻ په مخکيني آيت کي اول ذکر کړيدی، او هغه «صفا» ده.(ژباړن)

۱۱۹- د عرفات په ورځ دعا

۲۳۷- [قال ﷺ] «خَيْرُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمِ عَرَفَةَ، وَخَيْرُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالنَّبِيُّونَ مِنْ قَبْلِي: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» (۱).

❁ (پیغمبر ﷺ فرمایي) له ټولو نه غوره دعا د عرفات په ورځ دعا ده، او له ټولو نه غوره (ذکر) چي ما او له ما نه مخکي نورو پیغمبرانو ویــلی دی (دادی): بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی، هــیڅ شریک نلري، هغه لره ټولواکي ده، او هغه لره پوره غوره ستاینه ده، او هغه پر هر څه قادر دی.

۱۲۰- د مشعر حرام (۲) ذکر

۲۳۸- «رَكِــبَ ﷺ الْقَصْوَاءَ حَتَّى أَتَى الْمَشْعَرَ الْحَرَامَ، فَاسْــتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ فَدَعَاهُ، وَكَبَّرَهُ، وَهَلَّلَهُ، وَوَحَّدَهُ، فَلَمْ يَزَلْ وَاقِفاً حَــتَّى أَسْــفَرَ جِــدّاً، فَدَفَــعَ رَسُــولُ اللَّهِ ﷺ قَبْلَ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ» (۳).

---

(۱) تــرمذي، او الــباني په صحیح الترمذي ۱۸۴/۳ کي، او په الأحادیث الصحیحة ۶/۴ کي هغه حَسَن بللی دی.

(۲) یعني: مزدلفه.(ژباړن)

(۳) مسلم ۸۹۱/۲.

۞ پيغمبر ﷺ پر (خپلي اوښې) «قَصْواء» باندي سپور شو، تر څو چي مشعر حرام ته راغی، نو قبلې ته به يې مخ کړ، او دعا يې وکړه، او «اللهُ أكبر»، او «لا إله إلا اللهُ»، يې ووايه او الله ﷻ يې په وحدانيت ياد کړ، او تر هغه پوري ولاړ وو تر څو چي له لمر ختو نه مخکي روښنايي ښه زياته شوه.

۱۲۱- (د جمراتو يا ځلو ويشتلو په وخت) د هري شګي* ويشتلو سره «اللّه اکبر» ويل

۲۳۹- «يُكَبِّرُ كُلَّمَا رَمَى بِحَصَاةٍ عندَ الجمارِ الثلاث، ثُمَّ يَتَقَدَّمُ، ويَقفُ يَدعُو مُسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةِ رَافعاً يَدَيْهِ بعدَ الجَمرةِ الأُولَى والثانِـيَةِ، أمَّـا جَمْـرَةُ الْعَقَبَةِ فَيَرْمِيهَا وَيُكَبِّرُ عِنْدَ كُلِّ حَصَاةٍ ويَنْصَرِفُ وَلا يَقفُ عِنْدَهَا»(۱).

۞ د درو جمـرو* ويشتلو په وخت چي هره شګه* ولي نو «الله اکـبر» بـه وايي، او بيا به لږ وړاندي ځي، او دريږي به او قبلې ته به مخـامخ لاسونه پورته کوي او دعا به کوي، دا د لومړۍ او دوهمي جمـرې* نه وروسته، اما دريمه جمره چي کومه ده، هغه به وُلي، او د هري شګي* سره به «الله اکبر» وايي، او بيا به ځي او د هغې سره به (د

(۱) بخـاري (فـتح الـباري ۵۸۳/۳، ۵۸۴/۳)، او الفاظ يې هلته وګتل شي، بخاري (فتح الباري ۵۸۱/۳) وګتل شي، او مسلم هم روايت کړيدی.

دعا لپاره) نه دريږي.

۱۳۲- د تعجب، او خوشحالونکي کار پيښيدو په وخت دعا

۲٤۰- «سُبْحانَ اللهِ»[۱].

۞ الله لره ډوله پاکي ده.

۲٤۱- «اللهُ أكبرُ»[۲].

۞ الله ډير لوی دی.

۱۳۳- چا ته چي خوشحالونکی خبر راشي، نو څه به کوي

۲٤۲- كَـانَ النبيُّ ﷺ إذَا أَتَاهُ أَمْرٌ يَسُرُّهُ أَوْ يُسَرُّ بِهِ خَرَّ سَاجِداً شُكْراً لِلّه تَبارَكَ وَتَعَالَى[۳].

۞ پيغمبر ﷺ تـه چي به کله داسي خبر راغی چي په هغه به خوشحاليده، او يا د بل چا لپاره د خوشحالۍ خبر وو، نو د الله ﷻ د شکر لپاره به په سجده پريوت.

۱۳۴- څوک چي په خپل بدن کي درد محسوس کړي څه به کوي

۲٤۳- «ضَـعْ يَدَكَ عَلَى الَّذي تَأَلَّمَ مِنْ جَسَدِكَ، وَقُلْ:

---

(۱) بخاري (فتح الباري ۱/۲۱۰، ۳۹۰، ۴۱۴)، مسلم ۱۸۵۷/۴.

(۲) بخاري (فتح الباري ۴۴۱/۸)، صحيح الترمذي ۱۰۳/۲، ۲۳۵/۲، مسند احمد ۲۱۸/۵.

(۳) بـيله نسـائي نـورو اصـحاب السنن روايت کړيدی، صحيح ابن ماجه ۲۳۳/۱، ارواء الغليل ۲۲۶/۲.

باسْمِ اللَّه، ثَلاَثاً، وَقُلْ سَبْعَ مَرَّات: أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ»[(١)].

۞ خپل لاس د خپل بدن پر دردمن ځای کښیږده* او درې ځلې به «بسم الله» وایې، او اوه ځلې به داسي وایې: زه په الله سره او د هغه په قدرت سره پناه غواړم د هغه څه له شر نه چي ما ته رسیدلی دی، او زه ځني ویریږم*.

١٢٥- په څه شي د نظر کیدو نه د ویري دعا

٢٤٤- «إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ مِنْ أَخِيهِ، أَو مِنْ نَفْسِهِ، أَو مِنْ مَالِهِ مَا يُعْجِبُهُ، [فَلْيَدْعُ لَهُ بِالْبَرَكَةِ]؛ فَإِنَّ الْعَيْنَ حَقٌّ»[(٢)].

۞ کله له تاسو نه څوک له خپل ورور، او یاپه خپل ځان کي، او یا خپل مال کي داسي څه وګوري چي له هغه نه تعجب وکړي، نو د هغه لپاره دي د برکت دعا وکړي، ځکه نظر کیدل* حق دي[(٣)].

١٢٦- د ویري په حالت کي دعا

٢٤٥- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»[(٤)].

---

(١) مسلم ١٧٢٨/٤.

(٢) مسند احمد ٤٤٧/٤، ابن ماجه، مالک، او الباني په صحیح الجامع ٢١٢/١ کي هغه صحیح بللی دی، زاد المعاد ١٧٠/٤ د ارناؤوط تحقیق دي وکتل شي.

(٣) یعني: نظر کیدل، یا نظر لګیدل حق دی.(ژباړن)

(٤) بخاري (فتح الباري ١٨١/٦)، مسلم ٢٢٠٨/٤.

۞ بیله الله نه بل د عبادت ور* معبود* نشته.

١٣٧- د قرباني حلالولو* په وخت کي څه ویل پکار دي

٢٤٦- «بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُ أَكْبَرُ، [اللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ]، اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي»(١).

۞ د الله په نوم (حلالول کوم)، الله ډیر لوی دی، الهي! دا (قرباني) ستا له طرف نه ده، او ستا لپاره یې حلالوم، الهي! ته یې را څخه قبوله کړې.

١٣٨- هغه څه چي د سرکښه* شیطانانو د مکر او چل دفع کولو لپاره ویل کیږي

٢٤٧- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ الَّتِي لاَ يُجَاوِزُهُنَّ بَرٌّ وَلاَ فَاجِرٌ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَبَرَأَ وَذَرَأَ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَعْرُجُ فِيهَا، وَمِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ فِي الأَرْضِ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا، وَمِنْ شَرِّ فِتَنِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ طَارِقٍ إِلاَّ طَارِقاً يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحْمَنُ»(٢).

---

(١) مسلم ١٥٥٧/٣، بیهقي ٢٨٧/٩، او د مربع قوسونو په مینځ کي عبارت د بیهقي ٢٨٧/٩ او نورو دی، او اخیرنی جمله مي په معنی سره د مسلم له روایت نه ذکر کړه.

(٢) احمد ٤١٩/٣ په صحیح اسناد سره، ابن السني ٦٣٧ نمبر حدیث کي روایت کړیدی، او ارناؤوط د العقیدة الطحاویة په تخریج ص١٣٣ کي د هغه اسناد صحیح بللی دی، او مجمع الزوائد ١٢٧/١٠ دي وکتل شي.

۞ د الله په هغه بشپړ* کلام سره پناه غواړم چي هيڅ نيک او بد سړی له هغه نه زياتوب نشي کولای، د هغه څه له شر نه چي الله پيدا کړي، او خواره* کړيدي، او د هغه څه له شر نه چي له آسمان نه نازليږي، او د هغه څه له شر نه چي آسمان ته خيژي، او د هغه څه له شر نه چي په ځمکه کي يې خواره کړيدي، او د هغه څه له شر نه چي له هغي نه راوځي، او د شپې او ورځي له فتنو نه، او د هغه څه له شر نه چي د شپې راتلونکی وي، نه هغه راتلونکی په شپه کي چي خير ور سره وي، اي مهربان ذاته.

۱۲۹- استغفار او توبه

۲٤۸-۱- قال رَسُولَ اللَّه ﷺ: «وَاللَّه إِنِّي لأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً»[(۱)].

۞ پيغمبر ﷺ فرمايي: په الله سره قسم چي زه په ورځ کي له اويا ځلو نه زيات له الله نه بخښنه غواړم، او هغه ته توبه باسم.

۲٤۹-۲- وقال ﷺ: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ تُوبُوا إِلَى اللَّهِ، فَإِنِّي أَتُوبُ فِي الْيَوْمِ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ»[(۲)].

۞ او فرمايي: ای خلکو! الله ته توبه وباسی، او زه په ورځ کي

(۱) بخاري (فتح الباري ۱۰۱/۱۱).
(۲) مسلم ۲۰۷٦/۴.

سل ځلي الله ته توبه باسم.

۲۵۰-۳- وقال ﷺ: «مَنْ قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذي لاَ إِلَهَ إلاّ هُوَ الْحَيَّ الْقَيُّومَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، غَفَرَ اللهُ لَهُ وَإِنْ كَانَ فَرَّ مِنْ الزَّحْفِ»[1].

۞ او ﷺ فــرمايي: څوک چي (دا دعا) ووايي: له هغه لوی او عظمـــت والا الله نه بخښنه غواړم، چي بيله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ژوندی دی، (د کائناتو) تدبير کونکی دی، او زه هغه ته توبه باسم، (چي دا دعا ووايي) نو الله به هغه ته بخښنه وکړي، که څه هم له کفارو سره د جهاد له ميدان نه تښتيدلی وي[2].

۲۵۱-٤- وقال ﷺ: «أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الرَّبُّ مِنْ الْعَبْدِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ الآخِرِ، فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَذْكُرُ اللَّهَ فِي تِلْكَ السَّاعَةِ فَكُنْ»[3].

---

(۱) ابــو داود ۲/۸۵، ترمذي ۵/۵٦۹، حاکم ۱/۵۱۱ هغه صحيح کړی، او ذهبي موافقه ورسره کړيــده، او الباني هم هغه صحيح بللی دی، صحيح الترمذي ۳/۱۸۲، جامع الاصول لاحاديث الرسول ﷺ ۴/۳۸۹-۳۹۰ د ارناؤوط تحقيق.

(۲) او دا تيښته لويه ګناه شميرل کيږي.(ژباړن)

(۳) تــرمذي، نسائي ۱/۲۷۹، حاکم، صحيح الترمذي ۳/۱۸۳، جامع الاصول ۴/۱۴۴ د ارنؤوط تحقيق.

۞ او فـــرمايي: پروردګار له هر وخت نه زيات د شپې په آخره حصه کې خپل بنده ته نژدې وي، نو که وکلای شې چې پدغه وخت کې له ذکر کونکو نه شې، نو همداسې شه.

٢٥٢-٥- وقال ﷺ: «أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ، فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ»(١).

۞ او فرمايي: بنده له هر حالت نه زيات هله* خپل پروردګار ته نژدې وي چې په سجده وي، نو (په سجده کې) زياته دعا وکړی.

٢٥٣-٦- وقال ﷺ: «إِنَّهُ لَيُغَانُ عَلَى قَلْبِي، وَإِنِّي لأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ»(٢).

۞ او فـــرمايي: زما په زړه پرده غوندي راشي (کله کله د الله له ذکـــر نـــه مشغول شي) او زه له الله نه په ورځ کې سل ځلي بخښنه غواړم.

---

(١) مسلم ١/٣٥٠.

(٢) مســـلم ٢٠٧٥/٤، ابن الاثير وايي: «ليغان على قلبي» معنى داده: زما زړه باندې څه پرده راشي، او له هغـــه نـــه مراد سهو او توجه اوښتل دي، ځکه پيغمبر ﷺ به هميشه په زياته توګه سره ذکر وايـــه، او (الله) تـــه به يې ځان نژدې کاوه، او دوامداره مراقبت به يې کاوه، او چې کله به يې په بعضـــي وخـــتونو کې توجه لدې نه واوښته، او يا به يې هيره شوه، نو دا به يې د ځان لپاره ګناه بلل، نو ځکه خو به يې استغفار ته رجوع کوله.
جامع الاصول ٣٨٦/٤ دي وکتل شي.

١٣٠- د «سبحان الله»، او «الحمد لله»، او «لا اله الا الله»، او «الله اکبر» فضیلت

٢٥٤-١- قال ﷺ: «مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللَّه وَبحَمْده، في يَوْمٍ مائَة مَرَّة، حُطَّتْ خَطَايَاهُ، وَإِنْ كَانَتْ مثْل زَبَد الْبَحْر»[١].

۞ پیغمبر ﷺ فرمايي: څوک چې په ورځ کې سل ځلي «سُبْحَانَ اللَّـــه وَبحَمْـــده[٢]» ووايي، ګناهونه به يې توی* شي، که څه هم د سمندر* د ځګ* په اندازه وي.

٢٥٥-٢- وقـــال ﷺ: «مَنْ قَالَ: لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَـــرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَديرٌ، عَشْرَ مرارٍ، كَانَ كَمَنْ أَعْتَقَ أَرْبَعَ أَنْفُس منْ وَلَد إِسْمَاعيلَ»[٣].

۞ او فرمايي: څوک چې «لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَـــهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَديرٌ[٤]» لس ځلي ووايي، د هغه چا په شان به وي چې د اسماعيل عليه السلام له اولادې نه يې

---

(١) بخـــاري ١٦٨/٧، مســـلم ٢٠٧١/٤، او په سهار او ماښام کې يې د سلو ځلو لوستلو فضیلت دي په همدي کتاب کې د(٩١) نمبر حديث په حاشيه کې وکتل شي.

(٢) ترجمه يې مخکې په (٩١) نمبر حديث کې شويده.(ژباړن)

(٣) بخـــاري ٦٧/٧، مسلم بلفظه ٢٠٧١/٤، او د هغه په ورځ کې د سلو ځلو ويلو فضيلت دي په همدي کتاب کې د (٩٣) نمبر حديث په حاشيه کې وکتل شي.

(٤) ترجمه يې مخکې شويده.(ژباړن)

ځلور مريان* آزاد كړي وي.

٢٥٦-٣- وقــال ﷺ: «كَلِمَتَان خَفِيفَتَان عَلَى اللِّسَان، ثَقِيلَتَان فِي الْمِيزَان، حَبِيبَتَان إِلَى الرَّحْمَنِ: سُبْحَانَ اللَّه وَبِحَمْدِه، سُبْحَانَ اللَّه الْعَظِيمِ»[(١)].

۞ او فــرمايي: دوه كــلمې دي چې پر ژبه سپكي، په تله* كې درنـــې، مهربان (خداى) ته محبوبي دي (هغه دادي): «سُبْحَانَ اللَّه وَبِحَمْدِه، سُبْحَانَ اللَّه الْعَظِيمِ[(٢)]».

٢٥٧-٤- وقــال ﷺ: «لأَنْ أَقُولَ سُبْحَانَ اللَّه، وَالْحَمْدُ للَّـــه، وَلاَ إِلَـــهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْه الشَّمْسُ»[(٣)].

۞ او فرمايي: د «سُبْحَانَ اللَّه، وَالْحَمْدُ للَّه، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّـــهُ أَكْبَرُ[(٤)]» ويـــل ما ته له هغه څه نه ډير غوره دي چې لمر پرې راختلى دى[(٥)].

٢٥٨-٥- وقال ﷺ: «أَيَعْجِزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَكْسِبَ كُلَّ يَوْمٍ

---

(١) بخاري ٧/١٦٨، مسلم ٤/٢٠٧٢.

(٢) ترجمه يې مخكې شويده.(ژباړن)

(٣) مسلم ٤/٢٠٧٢.

(٤) ترجمه يې مخكې شويده.(ژباړن)

(٥) يعني: ددې كلماتو ويل له ټولو مخلوقاتو نه ما ته غوره دي.(ژباړن)

أَلْــفَ حَسَــنَةٍ؟» فَسَــأَلَهُ سَائِلٌ مِنْ جُلَسَائِه: يَا نَبِيَّ اللَّه كَيْفَ يَكْسِبُ أَحَدُنَا أَلْفَ حَسَنَةٍ؟ قَالَ: «يُسَبِّحُ مِائَةَ تَسْبِيحَةٍ، فَيُكْتَبُ لَهُ أَلْفُ حَسَنَةٍ، أَوْ يُحَطُّ عَنْهُ أَلْفُ خَطِيئَةٍ»(١).

۞ او ﷺ فرمايي: آيا له تاسو نه يو څوک نشي کولای چې هره ورځ زر نــيکۍ لاس ته راوړي، نو له ناستو کسانو نه يو کس ورځخه پوښتنه وکړه چې څنګه يو کس له موږ څخه کولای شي زر نيکۍ لاس ته راوړي؟ (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: سل ځلي دي «سبحان الله» ووايي، نو هغه لره به زر نيکۍ وليکل شي، او يا به يې زر ګناهونه ورژيږي*.

٢٥٩-٦- «مَــنْ قَــالَ: سُبْحَانَ اللَّه الْعَظِيمِ، وَبِحَمْدِه، غُرِسَتْ لَهُ نَخْلَةٌ فِي الْجَنَّةِ»(٢).

۞ (او فرمايي) څوک چې «سُبْحَانَ اللَّه الْعَظِيمِ، وَبِحَمْدِه(٣)» ووايي، هغه لره به يوه د خرما* ونه په جنت کې وکرل شي*.

٢٦٠-٧- وقــال ﷺ: «يَا عَبْدَ اللَّه بْنَ قَيْسٍ، أَلاَ أَدُلُّكَ عَلَــى كَنْزٍ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ؟» فَقُلْتُ: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّه، قَالَ:

---

(١) مسلم ٢٠٧٣/٤.

(٢) تــرمذي ٥١١/٥، حــاكم ٥٠١/١ هغــه صحيح بللى، او ذهبي ورسره موافقه کړيده، صحيح الجامع ٥٣١/٥، صحيح الترمذي ١٦٠/٣.

(٣) ترجمه يې مخکې شويده.(ژباړن)

«قُلْ لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّه»[١].

۞ او ﷺ فرمايي: اې عبد الله بن قيسه! آيا تا ته د جنت د خزانو نه يوه خزانه ونه ښايم؟ نو ما وويل: ولې نه، اې د الله پيمغبره! (پيغمبر ﷺ) وفــرمايل: ووايه: هيڅ طاقت او قوت نشته (د ګناه نه د ساتلو* او د نيکيو د کولو) مګر په (توفيق) د لوی الله ﷻ سره.

٢٦١-٨- وقــال ﷺ: «أَحَــبُّ الْكَلاَمِ إِلَى اللَّه أَرْبَعٌ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لاَ يَضُرُّكَ بِأَيِّهِنَّ بَدَأْتَ»[٢].

۞ او فــرمايي: الله ته له ټولو نه زيات خوښ کلمات څلور دي: «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ[٣]»، چې په کومه دې شروع وکړه تاته پکښې څه نقصان نشته.

٢٦٢-٩- جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: عَلِّمْنِي كَلاَماً أَقُولُهُ، قَالَ: «قُلْ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، اللَّهُ أَكْــبَرُ كَبِيراً، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيراً، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لاَ حَــوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ» قَالَ: فَهَؤُلاَءِ لِرَبِّي فَمَا

---

(١) بخاري (فتح الباري ١١/٢١٣)، مسلم ٤/٢٠٧٦.

(٢) مسلم ٣/١٦٨٥.

(٣) ترجمه يې مخکې شويده.(ژباړن)

لِي؟ قَالَ: «قُلْ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي وَارْزُقْنِي»[(١)].

۞ يو صحرايي* پيغمبر ﷺ ته راغی او ويې ويل: ما ته داسي خبره وښايه چي زه يې ووايم، (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: ووايه: «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيراً، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيراً، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ[(٢)]»، (سړي) وويل: دا خو زما د پروردګار لپاره دي، زما لپاره څه دي؟ (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: ووايه: الهي! ما ته بخښنه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او ما ته هدايت وکړې، او روزي را ته راکړې.

٢٦٣-١٠- كَانَ الرَّجُلُ إِذَا أَسْلَمَ عَلَّمَهُ النَّبِيُّ ﷺ الصَّلاَةَ، ثُمَّ أَمَرَهُ أَنْ يَدْعُوَ بِهَؤُلاَءِ الْكَلِمَاتِ، «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَعَافِنِي، وَارْزُقْنِي»[(٣)].

۞ کله چي به يو سړی مسلمان شو، نو پيغمبر ﷺ به لمونځ* ور زده کاوه، او بيا به يې ددې کلماتو په ويلو امر ورته کاوه: الهي! ما ته بخښنه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او ما ته هدايت وکړې، او ما ته

---

(١) مسلم ٢٠٧٢/٤، او ابو داود زيات کړيدی: کله چي صحرايي سړی روان شو، پيغمبر ﷺ وفرمايل: په رښتيا سره يې خپل لاسونه له خير نه ډک کړل. ٢٢٠/١.

(٢) د نومړو اذکارو ترجمه مخکي په مختلفو ځايونو کي شويده.(ژباړن)

(٣) مسلم ٢٠٧٣/٤، او په بل روايت کي يې داسي راغلي دي: دا کلمات ستا لپاره د دنيا او آخرت خيرونه را ټولوي.

عافيت راكړې، او روزي را ته راكړې.

٢٦٤-١١- «إِنَّ أَفْضَلَ الدُّعَاءِ: الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَأَفْضَلَ الذِّكْرِ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ»[(١)]

۞ (او فرمايي) په رښتيا سره چي بهترينه دعا «الحمد لله» ده، او بهترين ذكر «لا إله إلا الله» دى.

٢٦٥-١٢- «الْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، ولاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ»[(٢)].

۞ (او فرمايي) نيكي، او (له انسان نه ورسته) پاتي كيدونكي (كلمات دادي): «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، ولاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ[(٣)]».

١٣١- د پيغمبر ﷺ د تسبيح ويلو طريقه

٢٦٦- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رضي الله عنهما قَالَ:

---

(١) ترمذي ٥/٤٦٢، ابن ماجه ٢/١٢٤٩، حاكم ١/٥٠٣ هغه صحيح بللى، او ذهبي ورسره موافقه كړيده، صحيح الجامع ١/٣٦٢.

(٢) احمد ٥١٣ نمبر حديث كي د احمد شاكر په ترتيب سره روايت كړيدى، او اسناد يې صحيح دى، مجمع الزوائد ١/٢٩٧ دي وكتل شي، او ابن حجر په بلوغ المرام كي هغه د ابو سعيد له روايت نه و نسائي ته نسبت كړيدى، او ويلي يې دي: هغه ابن حبان، او حاكم صحيح بللى دى.

(٣) ددې كلماتو ترجمه مخكي شويده.(ژباړن)

رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَعْقِدُ التَّسْبِيحَ بِيَمِينِه(١).

۞ لــه عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما نه روايت دی: چي ما پيغمبر ﷺ وليد چي په بني* لاس سره يې تسبيحات (اذکار) ويل.

١٣٣- د ښکيو او عامو آدابو ځنځه

٢٦٧- «إِذَا كَــانَ جُــنْحُ اللَّــيْلِ -أَوْ أَمْسَيْتُمْ- فَكُفُّوا صِبْيَانَكُمْ؛ فَإِنَّ الشَّيَاطِينَ تَنْتَشِرُ حِينَئِذٍ، فَإِذَا ذَهَبَ سَاعَةٌ مِنْ اللَّيْلِ فَخَلُّوهُمْ، وأَغْلِقُوا الأَبْوَابَ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ؛ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لاَ يَفْــتَحُ بَاباً مُغْلَقاً، وَأَوْكُوا قِرَبَكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ، وَخَمِّرُوا آنِيَتَكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ، وَلَوْ أَنْ تَعْرُضُوا عَلَيْهَا شَيْئاً، وَأَطْفِئُوا مَصَابِيحَكُمْ»(٢).

۞ (پيغمــبر ﷺ فرمايي) کله چي شپه تياره شي، يا شپه در باندي راشــي، نــو خپل ماشومان (کور ځخه وتلو نه) بند کړی، ځکه چي شــيطانان پدې وخت کي خوريږي*، کله چي د شپې نه يو ساعت تير شي، نو بيا يې خوشي کړی. او دروازې* مو بندي کړی، او د الله نوم (پــه هغــه) يــاد کړی، ځکه چي شيطانان تړلې او بنده دروازه نشي پرانستلای*. او د خپل ژيانو* سرونه پټ کړی، او د الله نوم (په هغه)

(١) ابو داود بلفظه ٨١/٢، ترمذي ٥٢١/٥، صحيح الجامع ٢٧١/٤، ٤٨٦٥ نمبر حديث.
(٢) بخاري (فتح الباري ٨٨/١٠)، مسلم ١٥٩٥/٣.

ياد کړی، او خپل لوښي پټ کړی، او د الله نوم (په هغه) ياد کړی، که څه هم له پاسه پرې څه کښيږدي، او خپل څراغونه* مړه کړی.

وصلی الله وسلم وبارك على نبينا محمد وعلى آله وأصحابه أجمعين.

په کتاب کې د یاګانو رسم الخط

مثال	د (یاء) رسم الخط
ځي، بچي	(ي)
سړې اوبه، مزې	(ې)
سړی، تندی	(ی)
هګۍ، ځپلۍ	(ۍ)

ورته رسم الخطونه

لاندیـــني حـــرفونه په نورو ورته رسم الخطونو سره هم لیکل کیږي، چې هغه دادي:

ورته رسم الخط	د کتاب رسم الخط
(ټ) لکه: ټپونه	(ټ)
(ډ) لکه: ډوډے	(ډ)
(ړ) لکه: خوړل	(ړ)
(ے) لکه: (سړے، تندے)	(ی)
(ی) لکه: (ځی، بچی)	(ي)

د لهجې د اختلاف په صورت کې د يو معنا لرونکو کلماتو لست

کلمه	ورته معنا يا لهجه
ارخ	ډډه
احاطه	په بر کې نيونه، چاپېروالی
استسقاء	باران اوريدل غوښتل
افاده کول	ورکول، ادا کول
اميد	طمع
انجام	عاقبت، نتيجه
انديښنې	سوچونه، فکرونه، تشويشونه
اوبه کول	اوبه ښښول، اوبه ورکول، خړوبي کول
اوچت	لوړ
اوښان	اوښي، اوښونه
آواز	غږ، ږغ
آينده	مستقبل، راتلونکې زمانه
با برکته	برکت والا، برکتناک
بار	پيټی
بارخو	رخسار، اننګی
بادونه	سيلۍ
بخښنه	ښښنه، عفو
بخل	کنجوسي

کلمه	ورته معنا يا لهجه
بدشګومي	بد فالي، بد مرغي، کرکه کول
برابر	سم، سيده، اصلاح، جوړ
برخمن	لرونکي
بريالي	کاميابه، برلاسي
بشپړ	کامل، پوره
بشپړوالی	تکميل، پوره والی
بطحان	د يو ځای نوم دی
بلنه	دعوت، غوښتنه
بوک	د اوبو ګوپ
بوکونه	ګوپونه، ګوپان
بيرته راتلل	واپس کيدل
بيرته کيدل	واپس کيدل
بې زړه توب	بزدلي، ډار، ويره
بې نيازه	مستغني، احتياج نلرونکي، بې پروا
بيل	جلا، جدا
بيله	بغير، پرته
بې وزلتوب	تنګدستي، فقر
پاچا، پاچاهي	بادشاه، بادشاهي
پاڅيده	ولاړ شو
پاڅيږي	ولاړ شي
پر	پرې

کلمه	ورته معنا یا لهجه
پرانستل	بیرته کول، خلاصول
پرکالي	د خوب د جوتو وهلو حالت، د خوب د آثارو ښکاره کیدلو حالت
پرې کیدونکی	قطع کیدونکی
پرېشانی	اندیښني، سوچونه
پسرلی	سپرلی، بهار
پښه	ښــپه
پښې	ښــپې
پښیمانه	ښــپیمانه
پلو کې	ووجو کې
په بر کې نیول	په څنګ کې نیول، په یو شي باندې چاپېره کیدل
پوټکی	پوستکی، څرمن
پوښتنه	تپوس، سوال
ټاکلی	معین، معلومدار
تالنده	د آسمان ګرزا، غرنده، تندر
تدبُر او تفکُر	فکر کول، سوچ کول، غور کول
تدبیرونکی	انتظام کونکی، تنظیمونکی
ترچیدل	پرنجې کول، ترچَل، پرچیدل، پرنجیدل
تزکیه	بې عیبه ګنل، د ښو اخلاقو خاوند ګنل
تسلیم	تابعدار، فرمانبردار
تضرع	زارۍ، عاجزي

کلمه	ورته معنا یا لهجه
تعزیه	د مړي خپلوانو ته تسلي ورکول او مړي ته دوعا کول
تندی	وچولی
تنبلي	سستي، کسالت
تَل	همیشه
تَله	ترازو
توپیر	فرق
توښه	ذخیره
توګه	ډول، شکل
توکل	اعتماد، تکیه
تولواک	پوره واکدار، دکاملي پاچاهي خاوند
تولواکي	پوره واکداري، کامله پاچاهي
توی شي	ورژیږي
ثواب	اجر
جادوګر	ساحر، کوډګر
جامه	کالي
جبیره	پوره کول، نقصان لیري کول
جمري	هغه وړې تیګې چې شیطان په ویشتل کیږي
جواب	ځواب
چپ	کږ، کیڼ
چرګ	بانګي
ځکندن	ځلکدن، ځنکدن، د سا وتلو حالت

كلمه	ورته معنا يا لهجه
ځلي	واري
ځمکه	زمکه
ځملاستل	ویده کیدل، پریوتل
حلالول	ذبح کول، قرباني کول، حلاله کول
خپَرَول	عام کول، نشرَول
خپِرول	نشرول، تیتول، عام کول
خزنده	خوځنده، حشره
خوِاره	خپور، خپاره
څاروي	څناور
څراغونه	ډیوې، چراغونه
ځرګندونه	بیانوول، ښکاره کول
څښتن	خاوند
څک	قطره
خلاصي	برسیره، کولاوي، بیرته
خلګ	خلق
خواړه	د خوراک شیان، طعام
خیري	چتلي، چرک
دانګل	په منډه تلل، منډه وهل
دانه	تخم
دَرَجې	رتبې، درجات
دروازې	ورونه

کلمه	ورته معنا یا لهجه
دوزخ	دوږخ، جهنم
راوستلي دی	مینځ ته راوړی دی
رِب	پروردګار
رِپ	د سترګي یو څل بندولو په اندازه وخت
رد کیږي	واپس کیږي، نه منل کیږي
رښتوني کړه	په ځای کړه
رڼا	نور
روزي	رزق
روژه دار	روژه نیونکی
روژه نیونکی	روژه دار
روښانه کړې	رڼایي پکښي کي واچوې، نوراني کړې
زما	څما
زیاتي	ظلم، تیری
زیان	تاوان، نقصان
زڼه	زونه، زړی
ژباړل	ترجمه کول
ژباړن	مترجم، ترجمه کونکی
ژغورل	بچ کول، ساتل
ژیان	د اوبو مشکونه، مفرد: ژی
ساتل	بچ کول، حفاظت کول
سپیڅلتیا	پاکوالي

کلمه	ورته معنا يا لهجه
ستاینه	حمد او ثنا، صفت، تعریف
ستايونكي	ثنا وصفت ويونكي، تعريف كونكي
سرکښه	سرکش، بيلاري
سمبال	ښايسته، مجهز
سمندر	دریاب، بحر
سهار	سحر، صبا، صبائي
سورلي	د سپریدولو حیوان لکه: آس، خر او نور
سیده	سمه، برابره
سیوری	سایه
شاهدي	ګواهي، شهادت
شاوخوا	چار چاپیر
شرق	مشرق، لمر ختلو طرف
ښخول	دفن کول، خښول
شفاعت	سفارش
ښکنځل	کنځل، کنځا، رد بد
شګه	کوچنی کاڼي یا تیګه
ښودنه	ښوونه، رهنمايي
ښي	راسته
شودې	پی، شیدې
شی	څیز
شیان	څیزونه

کلمه	ورته معنا یا لهجه
صحرايي	بانډيچي، صحرا نشين، دصحرا اوسيدونکی
صفه	هغه ځای چي فقير او ناداره صحابه پکښي کښيناستل
ضايع کول	بيځايه کول، باطلول
ظلم	زياتي
عادلانه	پر ځای، منصفانه
عافيت	روغتيا
عاقبت	انجام، نتيجه
عذاب	سزا، جزا
عقيق	د يو ځای نوم دی
غاړي	مرياني
غرب	مغرب، لمر لويدلو طرف
غضب	غصه، قهر
غوره	ښه، بهتر
غونډ	يو ځای
غيبيات	د مخلوقاتو له علم نه پټ شيان
فرښته	ملائکه، ملکه، فرشته
فطرت	دين، لاره
فکر	سوچ
قادر	توانا
قرباني	پسه يا بل حلال حيوان حلالول
کړو	اعمالو

كلمه	ورته معنا يا لهجه
كائنات	مخلوقات
کښته	ښکته
کښېږدي	کېږدي، کيدي، راولي
کفاره	د ګناه بدله، بدله، ګناه ورَکونکې
ګاڼه	زيور
ګرځندويه	سياحت کونکي، ګرځيدونکي
ګړندی	چابک، چټک، تېز
ګمراه	بې لاري
کورروالي کول	همبستری، جماع کول، يوځای کيدل
لاره	لياره
لانده	لامده
لټي	لټوالي، بيکاري
لخوا	له طرف نه
لمده	لنده، تَرَه
لمونځ	مونځ
له ما نه وګرځوې	له ما نه بچ کړې او ليري کړې
لوړ	اوچت
لوړوي	اوچتوي
ما لره	ما ته
ماښام	بيګاه

ورته معنا یا لهجه	کلمه
مازغه	ماغزه
اوښتونکي، میلان کونکي، خوښونکي	مایل
مانند	مثل
خصومت کول، جنګ کول	مجادله
میلاویدل	مخامخ کیدل
مخکي تلونکي، پیش روی	مخکښ
د مړ حیوان لاش	مرداری
مړه کیږو	مړو
غلام	مربی
بي پروا، بي نیازه	مستغني
جومات	مسجد
مسح کول، په یو شي لاس تیرول، لاس راکاږل	مسه کول
شرق او غرب، ختیځ او لویدیځ	مشرق او مغرب
خدای، هغه څوک چي نور یې عبادت کوي	معبود
په خپل کور او وطن کي، هغه څوک چي مسافر نه وي	مقیم
ملګری	مل
فرشته، ملکه	ملائکه
څغاسته	منډه
مه مأخوذه کوه	مه نیسه

کلمه	ورته معنا یا لهجه
مهارروونکي	تابعداره کونکي، کنټرولونکي
مؤذن	بانګي، آذان کونکي
مینځه	وینزه، کنیزه
ناڅاپه	نابېره، ناګهانه
ناڅیزه	لږه
ناوړه	بد، خراب
نظر کېدل	د چا د کتلو په وجه بد اثر لویدل
نغښتي	پراته، موجود
ننوتل	داخلیدل
ننوتو	داخل شولو
نو	پس
نومړی	مذکور
نوملې دی	اینبودلې دی، بللې دی
نیکان	صالحان، نیک عملان
نیکي	ښیګڼه
نېټه	تاریخ، وخت
هدایت	لارښوونه، رهنمایي
هرومرو	خامخا، ضرور، حتما
هله	هغه وخت
همیشني	دائم
هنګار	هېار، د خره آواز او رمباړه
وړ	مستحق، لائق

کلمه	ورته معنا یا لهجه
واړه	اهل وعیال، بچیان
واچوي	وغورځوي
وازه	ددوو لاسونو د ګوتو تر مینځ مسافي ته ویل کیږي، چي کله دواړه د یو مستقیم خط په شکل سره خلاص شي، او په عربي ورته «باع» وایي، او (۱٦۲) سانتي متر اوږدوالی لري.
وبخښه	وبښه، عفو کړه
وښنې	وښکي
وخوت	وخاته، پورته شو
ورژیږي	توی شي، محو شي
ورغوي	د لاس تلي
ورروسته	روستو
وسپاره	حواله کړو
وغوښتل شي	دعوت شي
وَکَړَل شي	شنه کړل شي، ونالوَل شي، نال کړې شي، کیښودل شي
ولاړ	پاڅیدلی
ولاړه	لاړه، ختمه شوه، لیرې شوه
ولوست	ووایه
ووتو	خارج شولو، بیرون شولو
ویره	ډار، خطره، یره، بیره

ورته معنا يا لهجه	كلمه
بيريږي، يريږي، ډاريږي	ويريږي
وريبنستان	ويښته
تنها، يواځې	يوازي

د موضوعاتو فهرست

موضوع	صفحه
د ژباړن* سریزه	۳
د مصنف سریزه	۵
د ذکر فضیلت	۷
۱- دخوب نه د پاڅیدو دعاګانې	۱۲
۲- د جامو اغوستلو دعا	۱۷
۳- دنوي جامې اغوستلو دعا	۱۷
۴- چا چې نوې جامې واغوستلې هغه ته دعا	۱۸
۵- دجامو ایستلو په وخت کې دعا	۱۸
٦- د اودس ماتې ځای ته د داخلیدلو دعا	۱۹
۷- د اودس ماتې ځای نه د وتلو دعا	۱۹
۸- داوداسه نه مخکې ذکر	۱۹
۹- د اودس نه وروسته دعا	۱۹
۱۰- د کور نه دوتلو ذکر	۲۰
۱۱- کور ته د ننوتلو* ذکر	۲۱

۱۲- مسجد ته د تللو دعا ۲۲
۱۳- مسجد ته د ننوتلو دعا ۲۳
۱۴- مسجد نه د وتلو دعا ۲۴
۱۵-د آذان اوريدو ذکرونه ۲۴
١٦- د لمانځه د شروع (له اول تکبير نه وروسته*) دعا........ ۲٦
۱۷- د رکوع دعا ۳۳
۱۸- د رکوع نه پورته کيدلو* دعا........................ ۳۴
۱۹- د سجدې دعا........................ ۳۵
۲۰- د دوو سجدو په مينځ کي دعا ۳۸
۲۱- د تلاوت د سجدې دعا........................ ۳۸
۲۲- د تشهد دعا (التحيات)........................ ۳۹
۲۳- له (التحيات) نه وروسته پر* پيغمبر ﷺ درود........ ۴۰
۲۴- په وروستي ناسته کي د سلام نه مخکي دعا........ ۴۱
۲۵- د سلام گرځولو نه وروسته اذکار........................ ۴۸
٢٦- د استخارې د لمانځه دعا ۵۴
۲۷- د سهار او ما بنام اذکار........................ ۵٦

٢٨- د خوب اذكار ٦٩
٢٩- پـــه خوب كي له يوې ډډې* نه بلې ډډې ته اوښتلو
دعا ٧٧
٣٠- پـــه خوب كي د نا آرامۍ او له ويرې سره مخامخ
كيدلو دعا... ٧٨
٣١- هغه څه چې د خوب ليدو نه وروسته كول پكار دى...... ٧٨
٣٢- د وترو د قنوت دعا ٧٩
٣٣- د وترو له سلام نه وروسته ذكر ٨١
٣٤- د پريشانۍ او غم (لرې كولو) دعا ٨١
٣٥- د بې قرارۍ دعا ٨٣
٣٦- د دښمن او حكمران* سره مخامخ كيدو* دعا ٨٤
٣٧- د حكمران* د ظلم نه د ويرې دعا......................... ٨٥
٣٨- د ښمن ته ښيرا* كول.................................... ٨٦
٣٩- د كوم قوم نه چې ويره* لرې، دا دعا به وايې.............. ٨٧
٤٠- څوك چې ايمان كې شك وكړي دهغه دعا................. ٨٧
٤١- دقرض اداء كولو دعا ٨٨

۴۲- په لمانځه او تلاوت کي د وسوسې دعا.................. ۸۹
۴۳- چا ته چي يو کار مشکل شي د هغه دعا.................. ۸۹
۴۴- څوک چي ګناه وکړي، هغه به داسي کوي.............. ۸۹
۴۵- د شيطان او د هغه د وسوسو د لیري کولو دعاګاني ۹۰
۴۶- کلـــه چي يې د خوښي خلاف کار پيښ شي، او يا له
کوم کار نه عاجز شي، داسي به وايي ۹۰
۴۷- د پيدا شوي ماشوم* مور او پلار ته مبارکي ورکول،
او د هغې جواب.. ۹۱
۴۸- د ماشومانو د حفظ او امان لپاره دعا ۹۲
۴۹- د بيمار د پوښتني په وخت هغه ته دعا ۹۲
۵۰- د بيمار* د پوښتني کولو فضيلت........................... ۹۳
۵۱- د ژوند نه نا اميده بيمار* دعا ۹۳
۵۲- ځکندن* حالت کي سړي ته يادونه ۹۵
۵۳- چا ته چي مصيبت رسيدلی وي، د هغه دعا..................... ۹۵
۵۴- د مړي سترګي بندولو په وخت دعا ۹۶
۵۵- مړي ته په جنازه کي دعا.. ۹۶

٥٦- ماشوم ته د هغه په جنازه کي دعا ٩٩
٥٧- د تعزيت دعا ١٠٠
٥٨- د مړي ښخولو وخت کي دعا.......................... ١٠١
٥٩- د مړي ښخولو* وروسته دعا ١٠١
٦٠- د قبرونو د زيارت کولو دعا........................... ١٠٢
٦١- د بادِ (سيلۍ) الوتلو په وخت دعا ١٠٢
٦٢- د تالندي* دعا.. ١٠٣
٦٣- د استسقاء* لپاره څو دعاگاني.......................... ١٠٣
٦٤- د باران اوريدو په وخت کي دعا........................ ١٠٤
٦٥- د باران اوريدو وروسته دعا............................ ١٠٤
٦٦- د آسمان شين کيدو دعا................................ ١٠٥
٦٧- د نوي مياشتي ليدو دعا ١٠٥
٦٨- د روژه ماتي په وخت کي دعا.......................... ١٠٥
٦٩- د ډوډۍ خوړلو نه مخکي دعا.......................... ١٠٦
٧٠- له خوراک نه وروسته دعا ١٠٧
٧١- کوربه ته د ميلمه دعا................................... ١٠٨

٧٢- څـــوک چـــي په چا اوبه وڅښي، او يا يې د څښولو
اراده وکړي، هغه ته دعا..١٠٨
٧٣- د چا په کور کي د روژه مات په وخت کي دعا.........١٠٨
٧٤- د روژه دار* دعا چي کله خواړه حاضر شي او روژه
ماته نکړي..١٠٩
٧٥- کله چي روژه دار ته څوک ښکنځل* وکړي، نو دی
به داسي ورته وايي ١٠٩
٧٦- د اولنۍ ميوې ليدو دعا.......................................١٠٩
٧٧- د ترَچيدلو* دعا...١١٠
٧٨- کله چي کافر وترَچيږي داسي به ورته وايي.............١١٠
٧٩- واده کونکي ته دعا...١١١
٨٠- د واده کولو او سوَرلۍ* اخيستلو دعا ١١١
٨١- خپلي ښځي سره کوروالی* نه مخکي دعا..............١١٢
٨٢- د قهر او غوسي په وخت دعا ١١٢
٨٣- د مصيبت زده ليدو په وخت دعا ١١٢
٨٤- د مجلس دعا...١١٣

۸۵- د مجلس کفاره*............................۱۱۳
۸۶- څوک چي چا ته ووايي: «غفر الله لک» نو هغه ته به
داسي وايي..۱۱۴
۸۷- څوک چي له تا سره ښه وکړي، هغه ته دعا............۱۱۴
۸۸- په څه چي د دجال (له فتنې) نه ځان ساتلی شي.........۱۱۴
۸۹- څوک چي چا ته ووايي: «إِنّي أُحِبُّكَ في الله»، هغه
ته به داسي وايي.......................................۱۱۵
۹۰- څوک چي خپل مال تا ته وړاندي کړي، هغه ته دعا....۱۱۵
۹۱- د قرض د اداء کولو په وخت قرض ورکونکي ته دعا ..۱۱۵
۹۲- له شرک نه د ويري* دعا.............................۱۱۶
۹۳- هغه چا ته دعا چي تا ته ووايي: «بارَكَ اللهُ فِيكَ» ۱۱۶
۹۴- د بد شګومۍ* بد ګڼلو دعا..........................۱۱۶
۹۵- د سپريدو دعا.......................................۱۱۷
۹۶- د سفر دعا...۱۱۸
۹۷- کلي يا ښار ته ننوتلو دعا............................۱۱۹
۹۸- بازار ته ننوتلو دعا ۱۲۰

٩٩- د سپرلي غورځيدو په وخت دعا ١٢٠

١٠٠- د مسافر دعا مُقيم* ته ١٢١

١٠١- د مقيم* دعا مسافر ته ١٢١

١٠٢- په سفر كي تكبير او تسبيح ١٢١

١٠٣- د سهار* په وخت د مسافر دعا ١٢٢

١٠٤- په سفر يا پرته له سفر نه په يو ځاى كي د كوزيدلو
او ودريدلو دعا ١٢٢

١٠٥- د سفر نه د ستنيدو دعا ١٢٣

١٠٦- د خوشحالي او يا خواشيني كار پيښيدو په وخت
كي دعا ١٢٣

١٠٧- پر پيغمبر ﷺ د درود ويلو فضيلت ١٢٤

١٠٨- سلام خپرَول* ١٢٦

١٠٩- د كافر د سلام جواب به څنګه وركوي ١٢٧

١١٠- د چرګ* د آذان، او د خره د هنګاري* په وخت
دعا ١٢٧

١١١- په شپه كي د سپيو د غپلو اوريدو په وخت دعا ١٢٨

١١٢- څوک چې دي ښکنځلی وي هغه ته دعا............. ١٢٨
١١٣- د بل مسلمان ستايلو په وخت به داسي وايي.......... ١٢٩
١١٤- کله چې د يو مسلمان صفت وشي، نو هغه به داسي
وايي ١٢٩
١١٥- په حج او عمره کي به مُحرم لبيک څنګه وايي ١٣٠
١١٦- حجر اسود ته د رارسيدلو په وخت «الله اکبر» ويل .. ١٣٠
١١٧- د رکن يماني او حجر اسود په مينځ کي دعا ١٣١
١١٨- صفا او مروا باندي د ودريدو دعا...................... ١٣١
١١٩- د عرفات په ورځ دعا ١٣٣
١٢٠- د مشعر حرام ذکر ١٣٣
١٢١- (د جمراتو يا ځلو ويشتلو په وخت) د هري شګي*
ويشتلو سره «الله اکبر» ويل ١٣٤
١٢٢- د تعجب، او خوشحالونکي کار پيښيدو په وخت دعا... ١٣٥
١٢٣- چا ته چې خوشحالونکی خبر راشي، نو څه به کوي .. ١٣٥
١٢٤- څوک چې په خپل بدن کي درد محسوس کړي څه
به کوي.. ١٣٥

۱۲۵- په څه شي د نظر کيدو نه د ويري دعا ۱۳۶
۱۲۶- د ويري په حالت کي دعا............................... ۱۳۶
۱۲۷- د قرباني حلالولو* په وخت کي څه ويل پکار دي ۱۳۷
۱۲۸- هغه څه چي د سرکښه* شيطانانو د مکر او چل دفع
کولو لپاره ويل کيږي... ۱۳۷
۱۲۹- استغفار او توبه... ۱۳۸
۱۳۰- د «سبحان الله»، او «الحمد لله»، او «لا اله الا
الله»، او «الله اکبر» فضيلت.................................. ۱۴۱
۱۳۱- د پيغمبر ﷺ د تسبيح ويلو طريقه......................... ۱۴۶
۱۳۲- د نيکيو او عامو آدابو څخه.............................. ۱۴۷
په کتاب کي د ياګانو رسم الخط............................... ۱۴۹
ورته رسم الخطونه ۱۴۹
د هجې د اختلاف په صورت کي د يو معنا لرونکو کلماتو
لست ۱۵۰
د موضوعاتو فهرست ۱۶۳

حصن المسلم

من أذكار الكتاب والسنة

تأليف

الفقير إلى الله تعالى

د. سعيد بن علي بن وهف القحطاني

ترجمة

عبد النافع زلال

بلغة «البشتو»